SUHOKRANJSKE Poti

Glasilo Občine
Žužemberk
Št. 29
Leto VIII.
april 2008

Cerkev Marije Snežne, Budganja vas

Foto: Slavko Mirtič

Z 10. seje Občinskega sveta

Svetniki in svetnice Občine Žužemberk, so se v petek, 21. decembra, sešli na svoji redni 10. seji Občinskega sveta Občine Žužemberk. Ko 115., nova članica Združenja slovenskih občin Slovenije (ZOS) se bo zavzemala za krepitev samouprave na tem področju, njeno včlanitev pa so svetniki in svetnice z veliko večino tudi potrdili.

Svetniki so potrdili tudi višjo vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. Tako bo vrednost točke za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Žužemberk za leto 2008 višja za 5%, za nezazidana stavbna zemljišča v ZN Klek, Sejmišče in zazidalni coni Hinje pa višja za 50%. Še največ časa na seji pa so svetniki porabili v točki vprašanja in pobude svetnikov. Še naprej ostaja vroča tema zazidalna cona

Sejmišče. Po besedah predsednika Odbora za okolje in prostor, komunalo in promet Jožeta Papeža, pa bi lahko imeli v Žužemberku že bencinsko postajo, če ne bi bilo vmes nekaterih svetnikov in občanov, ki si na vse kriplje prizadevajo, da bi zavirali razvoj v kraju.

Direktor Občinske uprave Vlado Kostevc je kot koordinator Suhokranjskega vodovoda, kot se imenuje ta projekt, na vrsto vprašanj s tega področja seznanil prisotne o stanju tega projekta. Po besedah Kostevca je za izdelavo dokumentacije projekta izbrano podjetje Topos, ki je glede na analizo stanja vodooskrbnih sistemov izdelal dve varianti, v pripravi pa je tudi tretja. S prvo varianto bi se občina oskrbovala iz vodnih virov iz vrtine Gornji Križ in vrtine Vinkov Vrh, v drugi varianti pa ostane občina še naprej oskrbljena iz vodnega zajetja iz Globočca v Občini Ivančna Gorica, vodni vir Vinkov vrh pa ostane v rezervi. Cenovni okvir za varianto št.1 je v bruto vrednosti 33 mio evrov. Osnovni namen je, da Ajdovška planota dobi vodovod, kar pa je odvisno tudi od dveh sosednjih občin Mirne Peči in Dolenjskih Toplic, ki sta vključeni v projekt Dolenjskega vodovoda.

Občino Žužemberk čaka v letu 2008 2. faza priprave dokumentacije in prijava za pridobitev sredstev iz naslova kohezijskega sklada. Da je občina v zadnjem času le še zavod za informiranje, je potrdil svetnik Milan Ivkovič in razložil, da se občinska uprava ukvarja samo še z inšpektorji in pritožbami. Svetnik Jože Papež je menil, da bi pri nekdanji Iskri lahko že stala črpalka, če ne bi občani to zavirali, same postopke dokazovanja, razpise in projekte pa mora plačevati občina. Na to se je odzval svetnik Jože Zupančič, ki je predložil dva dokumenta. Povedal je, da gre tu za nezakonitost poslovanja in črni gradnji, komentiral je tudi sklep o izplačilu nagrad zaposlenim, ki naj bi bil nezakonit. Župan Škufca se je ostro odzval na Zupančičeve besede o nezakonitosti poslovanja in dejal, da je za vse, kar se je zgodilo, kriv prav Zupančič, ki je državi podtaknil lažne podatke, kar je v nadaljevanju državna komisija preverila in ugotovila.

Pripravil: Urednik

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

Pomembna investicija se nadaljuje

Nova čistilna naprava velikosti 3000 PE v Žužemberku že nekaj časa obratuje. Preko črpališča na Loki že obratuje vod iz Stranske vasi, v kateri sicer še poteka priključitev posameznih gospodinjstev. Nov kanalizacijski sistem je zgrajen v dolžini 2682 m s 97 jaški ter priključki. V delu je druga, zelo pomembna faza priključevanja in izgradnje fekalnega kanala od križišča za Trebnje do centra v Žužemberku. Izkop fekalnih kanalov in polaganje cevi opravlja Cestno in gradbeno podjetje Novo mesto s svojimi kooperanti. Priklop Baragove ulice, šole in stanovanjskih blokov v Žužemberku, kjer intenzivno potekajo gradbena dela, za kar ima občina vsa dovoljenja, bo omogočil ekonomično in tehnično popolnost delovanja čistilne naprave in celotnega projekta. Posebna pozornost pa je usmerjena v vgradnjo kvalitetnih materialov in kvalitetni izgradnji kanalizacijskih sistemov

»Vrednost del je ocenjena na 356.500,00 EUR, dokončana pa bo v poletnih mesecih, najkasneje občinskega praznika,« je povedal župan Franc Škufca.

Po tej fazi bo na vrsti projekt od občine do industrijske cone v Žužemberku, za kar je že izdelana projektna dokumentacija, potrebna pa bo uskladitev z Družbo za državne ceste, nato pa bodo sledili priključki fekalne in meteorne vode še za preostali del ulic v Žužemberku.

Dela pri gasilskem domu Foto: S. Mirtič

11. seja Občinskega sveta Občine Žužemberk

Žužemberški svetniki z veliko večino podprli izgradnjo Simobilovega pretvornika.
Vroča tema, ki obeta še bolj vroče nadaljevanje.
V ospredju 11. seje Občinskega sveta Občine Žužemberk sklicane 28. februarja v sejni sobi Občine Žužemberk je bila obravnava o sprejemu pobude o razveljavitvi pogodbe o pravici gradnje Simobilovega pretvornika in preverbe zakonitosti le-te, ki jo je konec januarja podal zbor občanov za naselje Žužemberk.

Po mnenju doc.dr. **Petra Gajška** iz Projektnega foruma EMS, ki je sodeloval na 11. seji občinskega sveta, je elektromagnetno sevanje bodočega oddajnika za prebivalce v mejah vrednosti in ne predstavlja nevarnosti za zdravje prebivalstva. Mnenju neodvisnega strokovnjaka sta ostro nasprotovala tudi pobudnik peticije ljudske inciative ulice Trške njive proti postavitvi bazne postaje **Darko Pucelj** in svetnik **Jože Zupančič,** ki je izrazil bojazen, da bo v primeru izgradnje celo tekla kri. Svetniki so z dvotretinjsko večino podprli namero Simobila in bili proti razveljavitvi pogodbe med občino in tem operaterjem. Da se zgodba o Simobilovem pretvorniku v Žužemberku s tem dejanjem ne bo končala, so na koncu potrdili podpisniki peticije.

Jože Šteingel, novi podžupan Občine Žužemberk Foto: S. Maver

Z rahlim zadržkom so svetniki v nadaljevanju sprejeli tudi plan investicij, obnov in rekonstrukcij JP Komunale Novo mesto za letošnje leto in potrdili poročilo o delovanju medobčinskega inšpektorata za minulo leto. Z veliko večino in optimizma pa so podprli dokument identifikacije investicijskega projekta oskrbe s pitno vodo Suhe krajine, katerega je predstavil direktor občinske uprave **Vlado Kostevc.** Preden so svetniki sprejeli sklep o prodaji stanovanj na Grajskem trgu 33, so s tajnim glasovanjem, z oceno 5, ocenili ravnateljici obeh šol OŠ Žužemberk in OŠ Prevole, mag. Jelko Mrvar in Marijo Breceljnik. Glede na spremembo statuta je župan **Franc Škufca** svetnike seznanil tudi z dvema imenovanjema, **Jože Šteingel** (SDS) in **Jože Papež** (NSi) bosta namreč od konca februarja naprej nepoklicno opravljala tudi funkcijo podžupana. Pripravil: Urednik

Imenovana prva podžupana

V skladu z Zakona o lokalni in zadnjimi spremembami Statuta Občine Žužemberk je župan Franc Škufca 28. februarja sprejel sklep o imenovanju podžupanov Občine Žužemberk. Za podžupana Občine Žužemberk je imenoval dva člana občinskega sveta: **Jožeta Papeža, s Cviblja** in **Jožeta Šteingla iz Sadinje vasi pri Dvoru.**

Jože Papež, novi podžupan Občine Žužemberk Foto: S. Mirtič

Podžupana bosta funkcijo opravljala nepoklicno in v skladu z nalogami, za katere bosta pooblaščena s strani župana.

Vlado Kostevc

Prva faza projekta Suhokranjski vodovod se je zaključila

Ker gre za zahteven projekt,v katerega je vključenih kar 7 občin in tudi Ministrstvo za okolje in prostor, je izvajalec I. faze dokumentacije družba Topos d.o.o. iz Novega mesta, s podizvajalcem družbo SL Consult d.o.o. iz Ljubljane dokončala dokumentacijo za I. fazo projekta.

V dokumentaciji so Idejne zasnove in Dokumenti identifikacije investicijskega projekta, krajše DIIP. Po dosedanjih obravnavah v posameznih občinah so projekt potrdili le Občina Dolenjske Toplice in Občina Žužemberk. V kratkem pa naj bi ga potrdili še v občinah Mirna Peč, Kočevje, Trebnje in Dobrepolje. Občina Ivančna Gorica pa žal v nadaljevanju projekta ne bo več sodelovala.

Ekonomske opravičenosti se na tej stopnji investicijske dokumentacije še ne more vrednostno predstaviti, lahko pa na segmente širšega družbenega, razvojno gospodarskega in socialnega vidika. Koristi so predvsem v povečanju kakovosti življenja prebivalcev, ohranjanju naravnih virov, zmanjšanje vodnih izgub, izboljšanje kvalitete pitne vode. Zaradi tega se pričakuje celovitejši razvoj podeželja ter turizma, izboljšanje zdravstvenega stanja ter zmanjšanje stroškov obratovanja. Najboljše razvojne učinke ima varianta 3.

Za uspešno prijavo na kohezijski sklad pa je potrebo izdelati še: predinvesticijsko zasnovo (PIZ), investicijski program (IP), analizo stroškov i koristi, študijo izvedljivosti, nato idejni projekt (IDP), projekte za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD) in v tej fazi tudi soglasja za posege v prostor lastnikov zemljišč.

Pred nami je še vsekakor veliko dela, požrtvovanja, razgovorov in tudi razumevanja občanov. To je projekt sedanjih generacij za rodove, ki bodo prišli za nami in voda je in tudi bo za Suho krajino vedno pomembna.

Glavni koordinator projekta
Vlado Kostevc

Še nekaj podatkov glede ocene investicij v EUR:

Občina	Varianta 1	Varianta 2	Varianta 3
Dobrepolje	1.041.212,00	1.041.212,00	650.954,00
Dolenjske Toplice	5.868.450,00	5.199.150,00	4.609.034,00
Ivančna Gorica	2.574.216,00	0,00	5.487.185,00
Kočevje	4.896.022,00	1.748.957,00	5.000.851,00
Mirna Peč	2.939.400,00	2.277.000,00	3.523.554,00
Trebnje	942.471,00	942.471,00	3.042.624,00
Žužemberk	11.955.092,00	13.299.846,00	12.012.893,00
skupaj	30.216.863,00	24.508.636,00	34.327.095,00

Napredek ali nazadovanje, to je zdaj vprašanje!

Občina Žužemberk je ena od mnogih manjših lokalnih skupnosti v naši državi. Nas je skupaj približno 4.700 in smo »raztreseni« na 164 km^2. To pa ni več majhno, ampak zelo veliko predvsem v luči investicij v infrastrukturo. Občinska uprava, na čelu z županom in občinskim svetom so tiste institucije, ki so zadolžene, plačane in politično odgovorne za razvijanje naše občine.

Velika večina prebivalstva si želi razvoj naše občine in pri tem jim moramo izrekati vse spoštovanje in zahvalo. V svoji sredini pa imamo žal tudi nekatere posameznike, ki navidezno podpirajo prizadevanja večine za razvoj, po drugi strani pa z vso svojo močjo uničujejo prepotrebno enotnost nastopanja občine bo zunanjih partnerjev. V praksi to pomeni, da so s svojim delovanjem popolnoma in to dolgoročno izničili ogromno dobrih poslovnih vezi občine Žužemberk s partnerji, kot so Elektro Ljubljana, Direkcija za ceste RS, na področju investicij in vzdrževanja, Telekomom, UE Novo mesto in tako naprej, da ne naštevamo, ker bi bilo predolgo. Kaj pomenijo dobri odnosi in osebni stiki s poslovnimi partnerji si lahko vsak sam predstavlja. Vzpostavitev le-teh je dolgotrajna in zahtevna, prekinitev pa hitra in enostavna.

Le kaj je temu vzrok? Na prvo mesto bi postavili osebne interese, nevoščljivost, sovraštvo do bližnjega in tako naprej. Lahko bi napisali tudi 10 božjih zapovedi, katerih vsebina drži že tisoče let, ravno toliko časa pa jih tudi kršimo. Te človeške »nevrline« so cokla razvoja naših krajev že od pamtiveka. Spomnimo se samo obdobja enopartijskega sistema v bivši Jugoslaviji. Po vsem teritoriju je vladala ena in edina partija, le v Žužemberku sta bili dve. Uspeh dveh partijskih struj se nam pozna še danes. Tako nekako, kot bi v tistem času pri nas pustošili turški janičarji. *Svetlo rdeči* so takrat tolkli po svojih *temno rdečih* in to seveda zunaj našega prostora. Denar in z njim razvoj pa so tedanji zdraharji zaustavili. Odločevalci v v Novem mestu in Ljubljani so dobro vedeli, da se v Žužemberku ne znajo nič dogovoriti in so denarna sredstva kanalizirali drugam.

Zgodovina se ponavlja. Skrajni čas je, da posamezni občani prenehajo s svojim negativnim delovanjem in svojo energijo usmerijo v pozitivno stran, ne glede kako je ime županu. Župan in občinski svetniki se preskusijo in lahko menjajo na vsakokratnih volitvah na 4 leta. In prav je tako. Ni pa pravilno, da se izvoljeni zasedbi politične uprave meče polena pod noge. S tem namreč povzročamo rane vsem našim občanom. Še najmanj županu in svetnikom. Saj je župan samo eden, svetnikov pa 15, nas ostalih pa 4.700! Pomembno je, da se boj za politično prevlado in oblast odvija znotraj naših občinski meja. Zdrahe, osebno sovraštvo in nevoščljivosti ne smemo izvažati in s tem kazati svetu, da smo nezmožni skupaj uveljavljati svoje interese.

Želje po razvoju večine naših občanov so velike in prav je tako. Razvoja brez finančnih sredstev, ki jih občina mora pridobiti iz regijskih, državnih in EU virov, ne bo, če ne bomo delovali enotno. Povejmo si osebne zadeve v obraz, na zunaj pa nastopimo enotno in zgradimo našim zanamcem temelj za življenje in razvoj z upoštevanjem širšega interesa vseh naših občanov.

Martin Grčar
(ceste@zuzemberk.si)

Sprememba uradnih ur na krajevnem uradu Žužemberk

Upravna enota Nova mesto v Krajevnem uradu Žužemberk in tudi v Krajevnem uradu Hinje izvaja naloge iz državne pristojnosti na območju Občine Žužemberk. Glede na obseg dela in krajevne razmere je načelnik upravne enote spremenil uradne ure Krajevnega urada Žužemberk, in sicer:

ponedeljek od 8.00 – 12.00 in 13.00 - 15.00 ure,
sreda od 8.00 – 12.00 in 13.00 - 18.00 ure
petek od 8.00 – 13.00 ure.

Krajevni urad Hinje ima uradne ure **vsak torek** od 8.00 – 12.00 in 13.00 – 15.00 ure.

V primeru, da se bodo pokazale potrebe po širjenju uradnih ur zaradi povečanega obsega dela in potreb strank, bo upravna enota to tudi izvedla.

Vlado Kostevc

OBČINSKA UPRAVA OBČINE ŽUŽEMBERK

URADNE URE:
ponedeljek, od 7.30 do 14.30
sreda, od 7.30 do 16.30
petek, od 7.30 do 13.30

www.zuzemberk.si

11. in 12. seja KS Hinje

V letošnjem letu so se člani KS Hinje zbrali že na dveh sejah. Ugotovili so, da so bila v zadnjem času opravljena naslednja dela:

- pri OŠ Prevole je bil postavljen biološki otok,
- v Hinjah in na Selih sta bili postavljeni opozorilni tabli – Ne odlagaj smeti!
- z grederjem sta bili urejeni makadamski cesti do Poloma in do Samote,
- odpravljene so bile napake na javni razsvetljavi,
- odstranjene so bile ovire (kamenje, drevje) ob cesti Ambrus – Žvirče,
- zakrpana je bila vpadna jama v selskem klancu.

Člani so opozorili, da je v kraju potrebno še marsikaj postoriti in izpostavili nekaj težav, s katerimi se spopadajo.

Na občinskih cestah bo potrebno še veliko popravil. Potrebe po slednjih se kažejo vedno znova. Člani so opozorili na škodo, ki jo na cestah povzročajo težki tovornjaki, ki imajo skozi vasi Lopata, Sela in Visejec bližnjico med Kočevjem in občino Ivančna Gorica. Predlagali so postavitev table za omejitev osne teže in predlog poslali občini. Na ta način bi preprečili prehitro uničevanje cest skozi omenjene vasi.

Člane je zanimalo tudi, kako daleč je zazidalni načrt. Opozorili so, da v določenih primerih nedokončan zazidalni načrt ovira posameznike pri uresničevanju njihovih načrtov. Na občino so poslali pobudo, da se zazidalni načrt čim prej dokonča. Na 12. seji sveta KS pa so občinski svetniki povedali, da zazidalni načrt najverjetneje ne bo še tako hitro dokončan.

Tudi na zadnjih dveh sejah se je omenjala žvirška škarpa. Vse zanima, kako se je zadeva zapletla in kaj se na tem področju trenutno dogaja, zato so za obrazložitev zaprosili občino. Odgovora s strani občine še niso dobili.

Člani KS Hinje so zbrali nekaj predlogov za postavitev cestnih ogledal, da bi na ta način izboljšali varnost v prometu.

Spregovorili so tudi o kosovnih odpadkih, ki jih iz KS Hinje odvažajo le enkrat letno. Sklenili so, da bodo nekaj časa pred predvidenim datumom (2. 6. 2008) krajane spomnili, do kdaj imajo čas, da odpeljejo odpadke na dogovorjena mesta. Predlagali so tudi, da bi bilo smiselno mesta za odlaganje odpadkov v tem času označiti z ustreznimi tablami.

Občinska svetnika sta člane obvestila, da je v planu občine obnova določenih delov vodovodne napeljave. To je zelo pomembno, saj zaradi dotrajanosti napeljave prihaja do velike izgube vode, to pa občini predstavlja velik strošek.

Dvanajste seje se je udeležil tudi občinski svetnik Milan Ivkovič. Člane je seznanil, da je v planu, da se do leta 2011 modernizira cesta Zagradec – Žvirče, kar je za KS Hinje velikega pomena.

Mojca Papež

Problematika cen vode iz vodnega zajetja Globočec

Vodovodni sistem Občine Žužemberk se s pitno vodo oskrbuje iz vodnega vira v Globočcu, ki se nahaja v Občini Ivančna Gorica in je v upravljanju Javnega komunalnega podjetja Grosuplje. Manjši del prebivalcev pa se oskrbuje tudi iz novozgrajene vrtine v Gornjem Križu. Iz tega vira se oskrbujejo prebivalci le štirih vasi: Gornjega in Dolnjega Križa, Vrha in Vrhovega.

Vodooskrbni sistem je razdeljen v dve coni. Prva oz. 'nizka' cona poteka iz vodohrana Globočec, po dolini reke Krke preko vodohrana Stranska vas do črpališča Cvibelj nad Žužemberkom. Od tu se voda prečrpava v vodohran Zafara ter naprej gravitacijsko priteka v vodohran Dvor. Iz te cone se torej oskrbuje širše območja Dvora in Žužemberka v dolini reke Krke ter naselja Male in Velike Reberce ter Breg v Občini Ivančna Gorica.

Visoka cona pa poteka od črpališča Globočec po ločenem cevovodu do črpališča na Višnjah, kjer se ponovno prečrpava v vodohran Višnje. Iz tega vodohrana se oskrbujejo naselja Višnje v Občini Ivančna Gorica ter Plešivica, Malo in Veliko Lipje, Žvirče, Hinje, Prevole, Ratje in Lopata ter v Občini Kočevje Smuka in Stari Log.

Po podatkih Javnega komunalnega podjetja Grosuplje d.o.o. se iz vodnega zajetja Globočec, kar 85-90 % oskrbuje prebivalce Občine Žužemberk.

Za vodooskrbni sistem Občine Žužemberk je značilna precejšna razvejanost in velika dotrajanost vodovodnega omrežja. **Posledica tega pa so tudi velike vodne izgube (okoli 50%) in visoki obratovalni stroški vodovodnega sistema**.

Po podatkih Komunale Novo mesto d.o.o. je Javno komunalno podjetje Grosuplje d.o.o v mesecu septembru 2007 prejelo zahtevek za povečanje cen vode iz vodovodnega sistema Globočec za območje Občine Žužemberk in to kar za 60,24 % (iz 0,25 EUR/m^3 na 0,42 EUR/m^3). Nov predlog cene iz februarja letošnjega leta pa je še višji, in je **0,4360 EUR/m^3**.

Pri izvajanju obveznih gospodarskih javnih služb v Občini Žužemberk je skupna izguba od leta 2000 do leta 2006 v višini 589.384,61 EUR. Z zahtevano podražitvijo pa se bo še hitreje povečevala in s tem povečanjem se bo izguba povečala za dodatnih 22.000 EUR, za celo poslovno leto 2007 pa za 66.000 EUR.

V Občini Žužemberk menijo, da kakršnega koli povečanja nakupne cene vode ne morejo sprejeti, saj skorajda 50% nihče ne porabi, ampak steče v kraški svet. Zavedajo pa se, da s tem poslabšujemo poslovni rezultat javnemu podjetju iz Grosuplja in poslabšujemo medsebojne prijateljske odnose med obema občinama.

Z odpisom amortizacije v Občini Žužemberk je že ogroženo normalno in redno vzdrževanje infrastrukture, kljub temu da je cena vode za suhokranjskega človeka že sedaj visoka, za nove investicije pa tako in tako ni na razpolago nobenih virov sredstev.

Zato so Ministrstvo za okolje in prostor zaprosili, da v najkrajšem možnem času posreduje svoje mnenje in se v okviru svojih pristojnosti aktivno vključi v razreševanje 'zaostrene' situacije oskrbe s pitno vodo v Občini Žužemberk, saj se omejene dobave ali **popolnoma poslabšanih odnosov med obema občinama ne sme dopustiti.**

Ob tem pa je Občina še enkrat podala pobudo, da bi Ministrstvo za okolje in prostor **proučilo vse možnosti za uvedbo enotne cene vode na ozemlju celotne Republike Slovenij**e in s tem razrešilo marsikatero zaostreno situacijo ter poskrbelo za znižanje inflacijskih pritiskov. *Vlado Kostevc*

Prva poslanska skupina v občini

V okviru obiska poslanske skupine SDS na Dolenjskem se je tudi v žužemberški občini, 21. januarja 2008, mudila okrepljena poslanska skupina stranke SDS.

V sejni sobi Občine Žužemberk jih je sprejel tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca skupaj s svojimi sodelavci in občinskima svetnikoma stranke SDS Milanom Ivkovičem in Jožetom Šteinglom. Zbrane goste je v uvodnem delu pozdravil Milan Ivkovič, v nadaljevanju pa so poslanci z velikim zanimanjem prisluhnili težavam, ki tarejo Suho krajino. Beseda pa je tekla predvsem o številnih težavah na področjih vodooskrbe in problematiki pitne vode, kajti brez primerne vodooskrbe je v Suhi krajini kar 804 prebivalcev ali 19,2% vseh občanov. Tudi cestna in prometna infrastruktura, prekategorizacija cest, industrijske cone in zaposlovanje so bile predmet razprave kratkega, a vendar pomembnega srečanja s poslanci. Poslanci, med njimi so bili Franc Jazbec, Eva Irgl, Zvone Černač, Marijan Pojbič, Robert Hrovat in Dimitrij Kovačič, so se v nadaljevanju srečanja skupaj s svetniki in občinsko upravo seznanili z obnovo gradu v Žužemberku ter ogledali novo podružnično šolo na Dvoru, kjer jih je sprejela ravnateljica OŠ Žužemberk mag. Jelka Mrvar.

Skupinsko fotografiranje pred novo podružnično šolo na Dvoru Foto: S. Mirtič

Informiranje občanov

Postavitev oglasnih panojev v večjih krajih v občini:

Do konca maja 2008 bomo v večjih krajih v občini postavili nove oglasne panoje. Približno 1m^2 panoja bo zastekljen in zaklenjen za uradne objave, sosednji 1m^2 pa bo namenjen plakatiranju. Vsak pano bo možno povečati. Ob panojih bomo postavili koše za smeti. Cilj akcije je pravočasna in izboljšana informatika za občane ter red na področju plakatiranja.

Vse ostale informacije glede komunale in infrastrukture:

Kontakt: **Martin Grčar**, 031-777-880,
07-3885-191, ceste@zuzemberk.si

Martin Grčar

TELEGRAFSKO O KOMUNALNIH ZADEVAH ŠT. 03

Vodovod

VODOVOD KRIŽI - REBER

Projekt je skorajda zaključen. Izvajalec mora poskrbeti še za finalno obdelavo tangiranih kmetijskih zemljišč in si s tem pridobiti pravico izplačila 10% pogodbene vrednosti. Občinska uprava in JP Komunala pa se morata dokončno dogovoriti še o zahtevani odškodnini s tremi lastniki zemljišč, preko katerih poteka trasa. Upamo, da bodo lastniki pri višini odškodnine upoštevali, da je voda javna dobrina in ne bodo enostransko izkoriščali proračunskega denarja.

VODOVOD REBER - ZALISEC

Glede na razpoložljiva sredstva planiramo izvedbo v letu 2008/09. Zaenkrat bi gradili brez predvidenega vodohrana na Rebri, ker nam višina vodohrana v Križih omogoča napajanje tega predela občine.

VODOVOD JAMA

Potekajo intenzivni pogovori o komunalnem opremljanju Industrijske cone Jama in tudi ta del naj bi zajeli z obnovo glavnega voda. Realizacijo je časovno težko predvideti, ker je vprašanje povezano z investicijo privatnega kapitala v opremljanje cone.

VODOVOD ZGORNJI CVIBELJ

Planiramo, da bi se projekt izvršil v letu 2008. Vse pa je odvisno od finančnih možnosti in sestave rebalansa občinskega proračuna.

Fekalna kanalizacija

ČISTILNA NAPRAVA ŽUŽEMBERK

ČN je bila tehnično prevzeta in je bila pred priključitvijo prvega uporabnika pripravljena na delovanje. Jasno je, da bo delovanje ČN ekonomično šele pri vsaj 40 do 50% obremenjenosti. Vendarle je splet okoliščin(finančne dotacije države!) narekoval, da se prej zgradi ČN kot pa vsaj 40 do 70% kanalizacije, kar bi bilo sprejemljivo. Kakorkoli že, ČN deluje in bo še nekaj časa delovala v omejenem obsegu pod kontrolo upravljavca – Komunale Novo mesto.

Stranska vas in črpališče Loke. Ta krak funkcionira. Marca 2008 preteče postavljeni rok, ko morajo vsi, ki se lahko priključijo na kanalizacijo, izvesti individualne priključke. Generalno so to dotični občani tudi izvedli. Seveda pa imamo ponovno »svetle izjeme«, ki se v roku ne bodo priključile in potem bo spet čas za izgovore in pritiske, ko bo treba plačati zakonsko z odlokom določeno kazen. Samo za informacijo ostalim bodočim uporabnikom fekalne kanalizacije: **Rok za priključitev je bil 6 mesecev!**

Projekt od občinske stavbe do Zafare. Dela se intenzivno izvajajo. Izvajalec CGP je redno kontroliran s strani nadzora in občinske uprave, kar nam poleg tega, da se vgrajujejo zelo kvalitetne cevi, zagotavlja, da bo kanalizacija delovala brez večjih problemov vsaj 50 let. Ko bo glavni vod izdelan in črpališče pri občinski stavbi v funkciji, bomo takoj priključevali uporabnike. Do konca gradbene sezone moramo izvesti vse priključke.

Projekt od centra Žužemberka do industrijske cone Sejmišče. Pridobiva se idejna študija izvedbe. Zaradi normalnega delovanja ČN Žužemberk moramo ta del kanalizacije izvesti čimprej. Na ta vod je vezana vsa obstoječa odpadna voda iz delujoče ČN, celotne Praproče in novi del ind. cone.

Ostali deli naselja Žužemberk. Do konca leta 2008 bomo pridobili dokončne projekte poteka glavnih vodov fekalne kanalizacije tudi za predele Žužemberka, ki niso zajeti v dosedanjih načrtih. Rok izvedbe pa je povezan s finančnimi zmožnostmi.

Cestna infrastruktura

DRŽAVNE CESTE

Prapreče bomo skupaj z DRSC izvedli v letu 2008. Pridobili smo še zadnje soglasje s strani DRSC, ki nam je dovolila umestitev fekalne kanalizacije v cestno telo, kot smo prvotno planirali. Druge opcije niti ni bilo. Hkrati nam je Komunala pripravila tudi popis in projekt za rekonstrukcijo glavnega vodovoda z novimi hidranti. Razpis za izvedbo del je v teku s strani DRSC, pogodba med njimi in Občino Žužemberk pa je podpisana že 2007.

Cesta skozi Dvor od gasilskega doma do vključno križišča za Kočevje. Obstaja možnost, da bo realizacija letos. Začel se je postopek za odkup zemljišč, korigirajo se še zadnje zadeve v projektu, stalno smo v kontaktu z DRSC – oddelek za vzdrževanje cest, ki bo plačnik obnove.

Od Poljan do že obnovljenega Belega grabna. Z lastnico zemljišča, kjer poteka nov, po predpisih projektno izveden priključek za Šmihel, še nismo zaključili. DRSC bo v kratkem sprejela odločitev.

OBČINSKE CESTE IN POSTAJALIŠČA

Občinska cesta Veliki Lipovec – Brezova Reber in trije priključki. Zadevo smo uspešno zaključili v 2007.

Hinje in Sela pri Hinjah. Postavili smo 2 avtobusni postajališči na že izvedene temelje.

Avtobusno postajališče Vrhovo. Neodgovorni objestneži so nam razbili oba stranska kaljena stekla na postajališču. Ne moremo razumeti, da se naša skupna lastnina tako brezbrižno uničuje. Taka dejanja nas odmikajo daleč od kulturnega in odgovornega družbenega reda. Naročili smo servis pri proizvajalcu in s tem finančno obremenili vse občane.

Občinska cesta Brezova Reber – Prečna. Pripravljamo vse potrebno za dosego cilja: projekta za kompletno cesto. Letos naj bi izdelali geodetski posnetek.

Cesta v cono Žužemberk. Rešeni so vsi zapleti glede projekta, lastništva, soglasij in priključka na državno cesto. Pridobljeno je gradbeno dovoljenje. Za gradnjo fekalne kanalizacije na tem delu imamo podpisano pogodbo s Komunalo. Za ostala dela pripravljamo razpis za oddajo del.

Komunalni odpadki

OBČANI IN OBČANKE! IZPOLNITE PRILOŽENO ANKETO IN PRISPEVAJTE SVOJE MNENJE O POTRENIH UKREPIH ZA VAROVANJE OKOLJA V NAŠI OBČINI!

Sanacija črnih odlagališč. V letošnjem letu naj bi sanirali večino starih bremen. Pri tem nam nesebično in intenzivno pomaga Ekološko društvo Dvor, ki mu ob tej priliki izrekam veliko zahvalo za vse akcije pri čiščenju okolja v občini.

PRIMER SANACIJE ČRNEGA ODLAGALIŠČA PRI SADINJI VASI UGOTOVITEV LOKACIJE IN POVZROČITELJA:

Vsak slabovidni občan, predvsem pa krajani Sadinje vasi, točno vedo, kje ob cesti proti Ajdovcu je kmalu od vasi na desni strani kup »svinjarije«, ki so jo na občinsko zemljo brezbrižno odložili ravno nekateri od njih. Zato, ker to vsi poznamo, tudi ne bom s fotografijo kradel prostora v časopisu. Če bi bila zavest na višjem ekološkem nivoju, bi znali tudi povedati, kdo je kateri kos odložil. Malo naprej, na levi strani je zadeva popolnoma enaka, vendar je odpadkov veliko več. Spoštovani občani Sadinje vasi! Odpadke vam zagotovo niso pripeljali iz Zalisca ali iz Drašče vasi. Tudi krajanov, npr. Portoroža ne moremo bremeniti. Ne. Odložili so jih nekateri vaši sosedi, ki so sanirali hlev, prestavljali kozolec, renovirali hišo ali pa

enostavno pospravljali na domačem dvorišču, odpadke pa neodgovorno odvrgli na rob vasi v naravno okolje. Vsega obsojanja vredna zadeva. Malo bedasto, pa vendarle se sprašujem, zakaj ni gospodar odslužene podstavke svojega odstranjenega kozolca odložil na svoji njivi?

PRISTOP K SANACIJI:

Občinska delavca sta ločila nevarne in uporabne odpadke in jih odložila v ZRC. Zunanji izvajalec pa je s pomočjo bagra in tovornega vozila odstranil nenevarne in gradbene odpadke in jih odpeljal na področje drugega, večjega odlagališča ter jih zravnal s terenom. Posejali bomo travinje.

Na sliki: Foto:S.M.

PREPREČITEV NADALJNJEGA ODLAGANJA:

Ozaveščenost za varovanje okolja in ravnanju z odpadki je v naši občini prenizka! Kljub temu, vas krajane, vljudno prosimo, da ne dopuščate ponovnega odlaganja odpadkov na saniranem področju starega črnega odlagališča. Zavedati se morate, da je to obraz vaše okolice – vašega naselja! Vse bomo obvestili o zaključku sanacije in preko medobčinskega inšpektorata tudi pismeno napovedali, da bo v primeru potrebe ponovne intervencije, finančno breme sorazmerno porazdeljeno na vsa gospodinjstva v okolici. Redno in sprotno bomo opravljali kontrolo, tako občinska uprava, komunalna inšpekcija in tudi policija.

ZAKLJUČEK:

Občani! Imate možnost, da odložite odpadke v ZRC in ne v naravo! Omenil bi samo še črno odlagališče ob cesti med vasmi Sela pri Hinjah in Visejcem, na levi strani ceste, na privatnem zemljišču. Odloženo je vse, kar si moreš predstavljati. Komunalna inšpekcija je sicer odkrila dva onesnaževalca, ki sta na odvrženih odpadkih pustila svoja naslova, in ukrepala v skladu z zakonom. Vljudno prosimo občane omenjenih dveh vasi, da prenehajo z odlaganjem odpadkov na tem mestu. Zadevo bomo sanirali in vzpostavili prvotno stanje. Za naprej pa ukrepali po zakonu.

Pokopališča in vežice

Veliko Lipje. Letos planiramo vsaj izdelavo idejnega projekta.

Šmihel. Letos izdelava idejnega projekta in odkup zemljiš a od RKC.

VSEH 8 POKOPALIŠ V OBČINI. Na vsa pokopališča bomo postavili informativne table z zaprtim delom, v katerega bo koncesionar nalepil podatke o grobnih poljih in uradna obvestila. Na odprtem delu bodo druge, neuradne objave.

Martin Grčar

Prevzeli cesto Brezova Reber-Veliki Lipovec

Vaščani Velikega Lipovca in Brezove rebri so se v nedeljo, 16. decembra, zbrali ob prenovljeni cesti v vasi Brezova Reber in jo slavnostno, na krajši slovesnosti tudi prevzeli.

Pomembnemu dogodku za te kraje na Ajdovski planoti so prisostvovali tudi številni občinski svetniki, predstavniki izvajalcev in drugi.

Zbrane je v imenu krajanov pozdravil Boštjan Gorenčič. Župan Franc Škufca je v uvodnem delu poudaril pomoč številnih domačinov, ki so v vseh teh letih pomagali pri pridobivanju raznih soglasij, pa tudi svetnikov, ki so podprli omenjeni projekt. Da bi bila cesta čim bolj varna, je novo pridobitev župnik Janez Zaletel tudi blagoslovil. Trak je ob pomoči domačina Jožeta Hočevarja prerezal župan Franc Škufca.

Posodobljen odsek v dolžini 1350 m, izrednega pomena za lokalno prebivalstvo, so konec novembra asfaltirali delavci Cestno in gradbenega podjetja iz Novega mesta, sredstva v višini 180.000 evrov pa so bila v celoti zagotovljena iz proračuna Občine Žužemberk.

Pomoč brezposlenim - Zaposlitveni kotiček tudi v Žužemberku

Iskanje dela je pogosto težavno, saj nam lahko vzame kar nekaj časa in energije, da nam prinese pozitivne rezultate. Zahteva tudi pravilno izbiro pravih metod in virov iskanja. Velikokrat se nam postavljajo vprašanja, ali je prijava dobro napisana, ali jo je potrebno napisati na računalnik, kje lahko poiščemo razpise za prosta delovna mesta … Dandanes imamo na voljo različne vire brezplačne pomoči, za katere pa mnogokrat ne vemo.

Brezplačno pomoč pri pisanju prijav za zaposlitev nudimo tudi v Svetovalnem središču Novo mesto, kjer v sodelovanju z Zavodom za zaposlovanje deluje zaposlitveni kotiček. Pomagamo vam lahko tako pri iskanju zaposlitve, kot pri učenju računalništva. V zaposlitvenem kotičku vam svetovalka pomaga pri pisanju vlog za zaposlitev, pri premagovanju ovir, na katere naletite pri iskanju zaposlitve in vas seznanja z veščinami iskanja zaposlitve. Na voljo vam je dostop do računalnika (Word, Internet, E-pošta), časopisov, telefona, imenikov in ostalih gradiv, ki vam pomagajo pri iskanju zaposlitve. Svetovalke nudimo tudi ostale informacije s področja iskanja zaposlitve in področja izobraževanja, in sicer kako napisati Europass življenjepis, o brezplačnem spletnem učenju računalništva, kako se pošilja elektronsko pošto, pri izpolnjevanju raznih obrazcev, o gradivih o iskanju zaposlitve (na spletni strani Centra vseživljenjskega učenja Dolenjska www.cvzu-dolenjska.si so brezplačno dostopna 'Kako načrtovati kariero' in 'Učinkovito iskanje zaposlitve'), o zaposlovanju v EU, o zaposlitvenih portalih, kot so mojedelo.com in zaposlitev.net .

Poleg pomoči pri iskanju zaposlitve nudimo tudi pomoč pri izbiri izobraževalnih programov in pri učenju.

Zaposlitveni kotiček deluje v prostorih RIC-a v Svetovalnem središču na Ljubljanski 28 v Novem mestu ter na dislokacijah v okviru Centra vseživljenjskega učenja Dolenjska, ki se sofinancira iz evropskih socialnih skladov, vsako sredo od 13.00 do 16.00 v Občini Žužemberk; vsak 1. in 3. torek od 9.00 do 12.00 v Ljudski knjižnici Metlika; vsak ponedeljek od 14.00 do 17.00 v Knjižnici Pavla Golie Trebnje. Lahko nas pokličete tudi na tel. št. 07-393-45-52 in 031-701-191.

Tina Kržišnik

Vzpodbuden občni zbor krajanov Žužemberka

Poročilo

Polna avla Osnovne šole Žužemberk občank in občanov je dokaz, kako ljudje rabijo živ stik z županom in svetniki, ki so jih izvolili, in občinsko upravo. Pokazalo se je, da imajo ljudje veliko mnenj, predlogov, sugestij in da jim ni vseeno, kako se razvija in kako naj občina hitreje napreduje v tem smislu, da se bo tudi življenja volivcev izboljšalo in obogatilo na različnih področjih: na gospodarskem, kulturnem, glede turizma, infrastrukture in še mnogo takega, kar ljudje potrebujejo, da za živijo človeka vredno življenje.

Našli so pa se tudi taki, ki so samo kritizirali, toda bili so v manjšini, kar tudi pove, da le ni vse tako slabo, kot govorijo. Ravno občni zbori naj bodo mesto, kjer se o vsem občani lahko pogovorijo, saj le tako pridejo v neposreden stik z 'merodajnimi', ki 'furajo' občino, katero so jim zaupali, ko so jih izvolili. Toda tudi volivci se morajo pri tem angažirati in ne priti samo kritizirati, ampak skupaj z 'občinarji' iskati rešitve za probleme, kot je rekel eden izmed udeležencev: »Dajmo že enkrat skupaj stopit'!«

Delovno predsedstvo je imelo veliko dela

In to se je zgodilo v ponedeljek, 28.1., ob 18. uri., kot smo že povedali, v avli naše osnovne šole, ki so jo krajani Žužemberka napolnili do zadnjega kotička.

Obširen dnevni red je obetal vroče razprave in res ji ni manjkalo. Že pri odločanju delovnega predsedstva se je skoraj zataknilo. Še bolj pa je bilo razburljivo pri **4. točki dnevnega reda – obravnava peticije civilne inciative proti postavitvi bazne postaje za potrebe mobilne telefonije skupaj z obravnavo in sprejemom sklepa o razveljavitvi pogodbe o pravici graditi sklenjene pogodbe med Občino Žužemberk in Simobilom.** Najprej je pojasnil župan Franci Škufca, da je občina zaradi slabe pokritosti s signalom sklenila pogodbo s Simobilom, ta pa si je pridobil vsa soglasja, tudi o vplivu na okolje. Nato je besedo povzel sopodpisnik peticije Dare Pucelj, med dugim je poudaril, da so prebivalci, ki živijo v bližini bodočega pretvornika odločno proti graditvi in zahtevajo razveljavitev pogodbe. Predstavnik Simobila je odgovoril, da so pridobili vsa ustrezna dovoljenja, ki so pravnomočna. Oglasilo se je še več občanov, ki pa so bili različnega mnenja. Gospod Srečko Podbrežnik je predlagal, da ker je podpisal pogodbo župan ter naj se ugotovi pravilnost in zakonitost pogodbe s strani nadzornega sveta občine. G. Karel Lipič iz ZEG je pojasnil, d so bila kršena pravila aarhurške deklaracije glede vodnega zajetja. Ga. Mihaela Ožbolt se je vprašala, kako pa je v Ljubljani, ko je pretvornik na vsakih 150 metrih. G. Boris Sajevic, da imamo skoraj vsi s seboj mobitele, torej rabimo dober signal. Enakega mnenja je bil tudi g. Boštjan Hrovat. mag. Jelka Mrvar je pojasnila, da je bila napaka, ker se ni v začetku vprašalo prebivalcev. Oglasila sta s še g. Janez Gliha in g. Stane Legan, da ljudje niso proti Simobilu, ampak proti tej lokaciji. Svetnik Milan Ivkovič je poudaril, da ni nevarnosti, če dobijo od strokovnjakov mnenje o 3x manjšem sevanju. Milan Ivkovič in Dare Pucelj sta imela še dodaten dialog, kar pa se ne dotika omenjene točke dnevnega reda. **Sledilo je glasovanje o tem, da se predlaga občinskemu svetu, da (1.) razveljavi pogodbo in o odgovornosti glede (2.) na zakonitost sklenjene pogodbe. Za 1. je glasovalo 53, proti 0. Za 2.: 45, proti 0.**

V **5. točki** je pojasnjeval župan Franci Škufca, da se je začela sanacija peskokopa in je dobivala občina na račun izkoriščanja le-tega od leta 2002 koncesnino v višini 78.333 EUR. Pri cesti Žužemberk-Bič pa je bila narejena sanacija za 420.000 EUR, občina bi morala kriti 52% , s tem visokim zneskom pa se občina ne strinja in on kot župan tega ne bo podpisal. Ker so tovornjaki na objektih, ki so blizu ceste naredili veliko škode, je več prizadetih občanov spraševalo, kdaj bodo dobili povrnjeno škodo. Tako so se občani seznanili s to problematiko in občina si bo prizadevala za uspešno rešitev teh težav.

V **6. točki** so razpravljali, kje zgraditi avtobusno postajo in tudi parkirne prostore, da ljudje, ki hodijo na delo v različne kraje, ne bi puščali po 8 in več ur avtomobile na 'placu'. Občani so predlagali za oboje več rešitev, a po pojasnilu župana to se ne more zgoditi čez noč, a se bo našla rešitev. Ker se je kar naprej izpodbijalo /ne/delo 'občinarjev', je Janez Struna pozval vse prisotne, da naj vsi stopimo skupaj in si nehamo metati polena pod noge, ker drugače ne bomo napredovali, ali zato moramo držati skupaj.

V **7. točki** je župan Franc Škufca pojasnil, da napreduje asfaltiranje dovoznih cest postavitev javne razsvetljave v Stranski vasi. Občani Stranske vasi so zbrali 8000 EUR, investicija pa je 60.000 EUR, da so dobili iz evropskih skladov dodatna sredstva za šolo in zdravstveni diom. Občani so imeli veliko predlogov in pripomb in tudi veliko kritik v zvezi s slabo izvedenim asfaltiranjem, na udarne jame itd. Vendar, je poudaril župan, se je kar mnogo naredilo, vsem pa se ne da ustreči, vse se ustavi pri denarju.

V **8. točki** je pojasnil župan, da se dela na Jurčičevi nadaljujejo s pokablitvijo in s pridobitvijo gradbenega dovoljenja za gradnjo ceste do ind. cone.

Jože Zupančič pa je trdil, da je župan dovozno cesto delal na črno, pokablitev, da je plačala občina, moral bi jo FS, in je čas, da se začne delati zakonito. Župan je odgovoril, da imajo za vse, kar navedel Zupančič, ustrezna dovoljenja. Težave so z odkupom zemljišč, spet zaradi cene, s tem pa se vse izvedbe zavlečejo, da pa, recimo, v Mirni Peči nimajo težav z odkupom zemljišč, tam so ljudje solidarni.

V 9. točki je potolažil stanovalce na Baragovi cesti, da se dela študija za izgradnjo pločnika na tej ulici, kar se zdi potrebno, saj se je povečal promet v dolini Krke za 40%. Na stalne kritike svetnika Zupančiča se je oglasil svetnik Jože Papež, ki se

Avla v OŠ Žužemberk je bila polna ...

sam zavzema za solidarnost, da je razumel, da so drugi še boj potrebni vode in bo zadovoljen, če bo pritekla pri njih iz pip do 31. dec. in naj upoštevajo besede Janeza Strune, da je treba delati skupaj, ne pa tako kot Zupančič, ki se je danes kar naprej oglašal in vse izničeval, to je potrdil še Rudi Drevenšek. Spet se je oglasil Zupančič in očital Papežu, da zato nimajo vode, ker je razbil koalicijo in da kot se vidi, mati partija zbira člane pod rdečo zvezdo. Papež mu je odgovoril, da do zdaj še v občino ni pripeljal kakšnega ministra ali sekretarja ali poslanca, ki bi jim pomagal pri raznih projektih, kot so to storili on in župan in drugi svetniki, tudi rezultati so vidni, on, to je svetnik Zupančič pa samo kritizira in razdira.

V **10. točki** je postavil vprašanje županu Feliks Mrvar, kdaj bodo dobili na Zgornjem Cviblju vodovod. Župan Franci Škufca je pojasnil, da do tega še ni prišlo zato, ker so morali zamenjati cevi ob regionalni cesti, da pa se intenzivno dela na tem, da bodo dobili vodo kolikor mogoče hitro.

V **11. točki** je župan razgrnil kar v obširni obliki načrte na različnih področjih pri razvoju Občine Žužemberk v bližnji in tudi bolj oddaljeni prihodnosti, od obrambe in ukrepih v izrednih dogodkih pa do socialnega varstva, to je na 20-tih področjih življenja in razvoja naše občine.

V **11. točki, pod razno,** so kar deževala vprašanja in odgovori: da bo za most na loki potrebno zbrati za obnovo 560,000 EUR, za novega pa 800.000, glede prodaje zemljišč: kdor je podpisal pismo o nameri, da želi prodati po ceni, ki jo je določil občinski svet, tega ne bo plačal, da je bila vložena zahteva, da za vračilo sredstev pri Telekomu. Da Romov ne bo na Brezovo Reber, da za obvoznico ob Žužemberku mora biti narejen ureditveni načrt. Mag. Jelka Mrvar je povedala, da vesela, da jih je toliko po dolgem času prišlo v šolo in da si ob tej priložnosti lahko ogledajo šolski muzej in dodala novico, da število otrok narašča in da bo treba razmisliti o širitvi vrtca.

Zbor občanov je bil zaključek ob 21.05.

Foto in zapis: Rudi Cerkovnik

Poslanka evropskega parlamenta na obisku v Žužemberku

V okviru obiska poslanke in evropske parlamentarke **Ljudmile Novak** v Občini Žužemberk si je gostja v februarju z velikim zanimanjem ogledala znamenitosti Žužemberka in okolice, koder so jo popeljali člani Konjerejskega društva Suha krajina. Škufca je gostjo seznanil s težavami in s številnimi projekti, ki ta trenutek potekajo v občini. Poslanka Evropskega parlamenta Ljudmila Novak je obljubila pomoč pri pridobivanju evropskih denarnih virov, še posebej pa na pomoč pri izgradnji

Pred občinsko stavbo

V gradu Žužemberk so jo nato sprejeli predsednik Občinskega odbora NSI **Jože Papež**, župan Občine Žužemberk **Franc Škufca** s sodelavci in predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc, ki je visoko gostjo seznanil z obnovitvenimi deli. Oskrba z vodo je bila poleg področja prometne infrastrukture osrednja tema krajšega pogovora z Novakovo v sejni sobi Občine Žužemberk. Župan vodovodnega sistema in oskrbe s pitno vodo, na katerega Suhokranjci največ stavijo. Poslanka Novakova je skupaj s poslanko slovenskega parlamenta Marjeto Uhan, županom občine Dolenjske Toplice Francem Vovkom in predsednikom Občinskega odbora Jožetom Papežem v okviru obiska tega dne sodelovala tudi na okrogli mizi na temo kmetijstva, ki je potekala v kmečkem turizmu Pod gradom.

Poslanko Ljudmilo Novak so člani Konjerejskega društva Suha krajina popeljali po ulicah Žužemberka Foto: S. Mirtič

OBČANI POZOR!

Odvoz kosovnih odpadkov v 2008!

Tudi letos bomo skupaj z JP Komunala Novo mesto organizirali odvoz kosovnih odpadkov. V nadaljevanju navajamo termin odvoza odpadkov glede na posamezne relacije v naši občini:

3. RELACIJA HINJE (4071) - 02.06. 2008

Jama, Stavča vas, Podgozd, Lašče, Klopce, Vel. Lipje, Malo Lipje, Lopata, Hrib, Lazina, Hinje, Pleš, Prevole, Ratje, Žvirče, Sela, Vrh, Visejec, Gradenc, Plešivica, Budganja vas, Dolga vas, Trške njive

7. RELACIJA ŽUŽEMBERK (4051) - 03.06. 2008

Žužemberk, Zafara, Cvibelj, Drašča vas, Klečet, Šmihel, Dešeča vas, Poljane, Prapreče, Vrhovo, Dol. Križ, Gor. Križ, Vrh, Gor. Kot, Dol. Kot, Reber, Zalisec

11. RELACIJA DVOR (4054) - 04.06. 2008

Dvor, Trebča vas, Sadinja vas, Mačkovec, Dol. Ajdovec, Gor. Ajdovec, Mali Lipovec, Vel. Lipovec, Srednji Lipovec, Podlipa, Selo, Boršt, Brezova Reber, Vinkov Vrh.

Vljudno prosimo, da odpadke odložite na standardnih mestih v naseljih, in sicer največ 1 dan pred planiranim odvozom. Po datumu odvoza lahko kosovne odpadke odložite le v ZRC Žužemberk!

Občina Žužemberk
Martin Grčar,
(031-777-880) (ceste@zuzemberk.si)

Francka Ožbolt: BELOKRANJKA V SUHI KRAJINI

Po 25-tih letih, 9. 3. 2008, je Francka Ožbolt odložila predsedniško mesto DU Žužemberk. Ljudje so se od nje poslovili slavnostno in veličastno, saj so ji tako pokazali, da jim je s svojim delom dala del sebe in da jim bo ostala kot svetel vzgled, kako delati za skupno dobro. Francka pa se je ob slovesu zahvalila članom odbora za vsestransko pomoč pri delu.

Spomini na otroštvo ostanejo za vedno?

Rodila sem se v Tribučah v Beli krajini. Oče je bil Franc, mama pa Katarina. Rodilo se nas je pet sester in dva brata, ki sta pa že mlada umrla. Oče je bil zelo priden, samouk, znal je vse narediti, bil je krovec za slamnate strehe, tesar, pozimi je delal grablje, košare in nam otrokom igrače iz lipovega lesa. Bili smo srečna družina, živeli smo v prijateljstvu. Ne spominjam se, da bila kdaj lačna ali v pomanjkanju, čeprav je bilo v tistih časih hudo. Leta 1941 se je začela vojna, oče je bil doma, opredelil se je za OF, dela je kot terenec, kakor tudi starejša sestra Marija, jaz pa sem raznašala pošto in obvestila.

Spomini so lepi in, verjetno, jih vedno bolj oživljaš?

Ja, imaš prav. Tudi meni prihajajo vedno bolj živo pred oči. Spomini oživijo in že se vidim na peči, kako smo s sestrami bile tiho kot miške in poslušale očeta, ki nam je pripovedoval različne zgodbe. Pa že slika, kako smo pasle živino in se z ostalimi otroki iz vasi igrali različne igre, a so to izkoristile krave in ušle v škodo ali pa so bile pred nami doma. Kot otroci smo zelo radi prepevali, in še danes uživam v petju, a tudi zato, ker nam je to dano v zibko, Belokranjci smo namreč vesel narod. Posebej smo prepevali v jesenskih in zimskih dnevih, pri ličkanju, preji, zabavno je bilo posebej za otroke, ko smo bili malo večji, pa so se že rojevale prve simpatije ob takih priložnostih. Lahko rečem, da sem imela nepozabno otroštvo in mladost.

Končala se je vojna, in kaj se je dogajalo v družini?

Po vojni smo se ena za drugo šle učit in v šole. Tako sta ostala oče in mama sama na kmetiji. Kar žalostno, nobena ni ostala na domačiji, taka je pač usoda. Oče je kmalu umrl, že leta 1961, mama pa 1983, tako da je vsaj ona spremljala naše življenjske poti.

Pa tvoja pot v svet?

Začela se je leta 1947. Šla sem v Škofjo Loko k sestri, kjer sem ji pazila otroke. Kmalu pa sem se zaposlila v tekstilni tovarni kot tkalka. Ker bi rada kaj več postala, sem šla 1949 na knjigovodski tečaj. S spričevalom sem dobila službo v pekarni Črnuče kot knjigovodkinja.

Kmalu pa sem bila premeščena na Okraj okolica Ljubljana kot tehnični tajnik mednarodnega fonda UNICEF. A prišel je čas za poroko, leta 1951 sem se poročila Mihom Ožboltom, ki je bil miličnik. Leta 1952 pa sem rodila prvega sina Dušana, še v Ljubljani. Ker pa je bila želja moževih staršev, da bi se vrnil bliže domu, je bil premeščen v Žužemberk, to je bilo 1953. leta, in od tega časa živim v Suhi krajini, to je pa zdaj že dolgih 55 let, zamenjala sem smo Suho z Belo, a je vseeno med njima velika razlika.

Plakete, priznanja in medalje za 50 let dela

Začelo se je več kot pol stoletja življenja v Žužemberku?

Ja, dolgo je! Najprej sva stanovala pri Smrketovih na 'placu', tam sem rodila še sina Marjana in hčerko Mihelo. Zaradi majhnih otrok se bila doma, brez službe, toda vključila sem se v vse organizacije. Bila sem tajnica pri Rdečem križu in na Socialistični zvezi. Toda z eno plačo ni bilo lahko živeti, zato sem se zaposlila 1949 na občini kot tehnični sekretar Zveza komunistov. A kmalu, leta 1962, se je občina preselila v Novo mesto, našla sem si delo v Iskri kot skladiščnica. Medtem sva si zgradila hišo in tako šla na svoje. Leta 1970 sem menjala službo, začela sem delati v IMV, v tovarni avtomobilov kot blagajničarka.

In seveda delo v različnih organizacijah?

Ja, ves čas pa sem delala na različnih področjih, saj ni bilo prostovoljne ali politične organizacije, da ne bi bila v njej aktivna, da jih naštejem smo nekaj: blagajničarka RK, Socialistične zveze in KUD Žužemberk, v Iskri pri sindikatu kot delegat za zdravstvo in socialno varstvo, vodja enote za prvo pomoč pri civilni zaščiti 20 let, članica aktiva žena pri SZ za Novo mesto, odbornica krajevni skupnosti v Občini Novo mesto, sekretarka ZK v Iskri in predsednica aktiva ZB v krajevni skupnosti in še bi se kaj našlo. Leta 1978 sem ovdovela in od takrat naprej sem predsednica upokojencev.

Pela sem in pojem v 4 pevskih zborih, v mešanem, ženskem in sedaj pri turističnem društvu kot tudi pri upokojencih in Zvezi borcev Žužemberk. Pri ljudski godcih igram tudi na 'gudalo'.

Vidim, da imaš za cel predal priznanj, plaket in medalj?

Ja, res je, kar veliko, nešteto se jih je nabralo v 50 letih mojega prostovoljnega dela v mnogih organizacijah. Dobila sem priznanja: pri Rdečem križu priznanje za 15, 25, 30, državni priznanji R Slovenije: srebrni znak za 35 let aktivnosti in zlati znak za 50 let dela. Od Krajevne skupnosti Straža in Novo mesto: priznanji za 20 let dela v civilni zaščiti; od ZB in SZ občinski priznanji; priznanje TD Suha krajina in Društvo upokojencev Žužemberk, še plaketo DU območne zveze za Dolenjsko in Belo krajino, in še najvišje: zlato plaketo, to je državno priznanje DU R Slovenije; za prostovoljno delo pa plaketo R Slovenji za leto 2005 in še priznanje Občine Žužemberk za 50 let dela v različnih organizacijah .

Vsa ta nešteta priznanja nisi dobila kar tako?

Res je! Med te štejem delo pri projektu Starejši starejšim. Obiskujem starejše občane in jim pomagam na različne načine. Nekdo bi rad v dom ostarelih, drugi spet želi uveljaviti varstveni dodatek ali rabi samopomoč, pomagam pri davčni napovedi. Za vse to jim napišem prošnje, grem z njimi v

zdravstveni ali v dom ostarelih. Vemo, da se, posebej starejši, težko znajdejo, ljudje so nebogljeni, če je treba kaj uradno urediti in so neizmerno hvaležni za tako pomoč. Torej svetujem in konkretno pomagam. To delam že 25 let, uradno pa 5 let.

To še ni vse, kar si delala in še nadaljuješ?

Seveda ne, tudi pri Rdečem križu sem aktivna že več kot 50 let. Kot članica odbora z drugimi pred novim leto voščimo vsem pomoči potrebnim osebno za novo leto in jim izročimo darila, organiziramo krvodajalske akcije, pobiramo članarino in še marsikaj drugega je potrebno početi za pomoč ljudem v težavah.

Delam tudi pri Turističnem društvu Suha krajina, ki ga je gor spravil in ga zelo zagnano vodi Vlado Kostevc, obrnil se je tudi na društvo upokojencev, pomagali smo mu, tako pri pevskem zboru in kjer je bilo potrebno. Imamo nešteto nastopov, da je že skoraj preveč naporno. Za Trške dni smo v dveh dneh nastopile več kot 10-krat.

Aktivna sem tudi pri Zvezi borcev, nastopamo, pa tudi, recimo, pri spomeniku vsako leto, več let postrežemo s kavo, s čajem in še s čim.

Kar si prostovoljno delala vse življenje, je res vredno pohvale!

Res, pomagala sem, lahko rečem, nešteto ljudem. Sicer bi pa lahko sedela doma, ampak jaz prav čutim potrebo, da pomagam. Vse delam z veseljem, takih nas je malo, vedno sem pripravljena, da naredim uslugo ljudem, seveda, dokler mi bo zdravje služilo, tudi jaz nisem več mlada. To so stvari, ki so nevidne, mnogi ljudje, stari in mladi, tega ne vejo, kaj pa delate, pravijo, nič. Nisem dobila državna priznanja kar tako, ampak za svoje vseživljenjsko prostovoljno delo, brez plačila, delala sem tako 50 let. Vse je zapisano, kaj sem naredila. **Kar sem želela v življenju, sem dosegla, v meni živi zadovoljstvo, da lahko pomagam nemočnim**.

Za predsednico društva upokojencev so te izvolili že 12-krat?

Bo držalo. Najpomembnejše se mi zdi delo pri upokojencih, ker vemo, da bi nas mlajši kar odrinili, kot ne bodi nas treba. Predsednica sem že 25 let, da nekateri pravijo, da sem 'večna', torej imam že srebrni jubilej. Najprej sem predsedovala 6 let na Dvoru, Ko smo se pa razdelili na več društev, sem postala predsednica DU Žužemberk. Skrbim, da delo uspešno teče v več sekcijah, kot je v šahovski, pevski, smučarski, v sekciji vezenja, literarni. Prirejamo vsako leto ob Trških dnevih razstavo ročni del upokojenk, to sem jaz začela s starimi stvarmi, ki so jih imele ženske doma. S tem smo vzbudili zanimanje, potem pa je vezenje začela hčerka Mihela učiti in zdaj razstavljamo, kar čez leto naredijo.

Za dolgoletno delo ji čestita poslanec DESUS-a Franc Žnidaršič

Potem za pogrebe pripravim govore in seveda spregovorim o pokojnem nekaj besed v spomin, kar mi vedno pride težko, posebno, ker se vsi poznamo. Tudi to delam že 25 let. Vsako leto organiziram izlete, kar je ljudem v veliko veselje, saj so upokojenci večinoma doma, tako pa le še kaj novega vidijo in doživijo, da se potem še lep čas pogovarjajo, kako je bilo lepo in zanimivo. Posebno doživetje je za starejše tudi silvestrovanje, saj takrat se dobijo, se malo poveselijo in pogovorijo. Jaz pa jim naredim še zraven kakšen 'hec', eno leto sem striptizeta, pa še Šraufenciger, tako jih tudi zabavam. Zanimiv je tudi literarni krožek, jaz in še drugi pišemo pesmi. Večkrat nastopamo po raznih krajih, nazadnje smo bili v Šentjerneju. Pred leti pa smo organizirali srečanje literatov s cele Dolenjske. Začelo s je pred 11 leti, takrat sem tudi jaz postala nekaka pesnica, in bila začudena, da mi kar 'gre delanje verzov od rok, iz glave'.

Seveda imam še druge stvari nad glavo, veliko je sestankov, tudi na Območnem odboru DU Novo mesto. Tu je še administracija, kar naprej moram nekaj pisati in pošiljati različna poročila. Poglej, več predalov je dopisov in slik, neverjetno veliko materiala se je nabralo v teh 50 letih.

Kaj pa doma, tudi tu čaka delo?

Seveda, dela tudi doma ne zmanjka. Smo kar štirje družinski člani, za katere skrbim, da nismo lačni, gospodinja ni nikoli brez dela. Recimo, če je katera soseda bolna, pa še zanjo skuham in ji odnesem - kako je srečna. Ti se mi čudiš, ko hodim mimo bloka dol in gor, a se ne sprehajam, toda ni mi težko, kmalu bom imela 8 križev, pa mi hoja ne dela težav. Tudi zašijem kaj, pravzaprav popravim, skrajšam hlače, da ne hodijo po njih, zožim, če ima kdo voljo, da shujša, 'frišluse' zamenjam, pa še kaj bi se našlo. Tako si malo popravim družinski proračun, saj veš, kako poje pesem: penzije so majhne, saj ni ne za ž'vet', ne za umret! Obdelujem še vrt, da ni treba kupiti vsako solato. Vedno mi je dan prekratek, kadar utegnem, grem obiskat upokojence, od novega leta sem jih obiskala že 40.

Kaj te najbolj osrečuje, daje voljo do življenja?

To so moji otroci, moja družina, v prvi vrsti, če so oni srečni, sem tudi jaz. Pa seveda še posebej moji vnuki in pravnuki, počakaj, da jih preštejem, jih je kar nekaj: imam 4 vnuke pa 2 vnukinji in 4 pravnuke, en pravnuk je star že 16 let, kar nekaj, a ne. Pa za vse 'ta mlade' zašijem, kar je treba. Tudi obiski drugih ljudi je veliko, radi stopijo čez naš prag. To sem 'pojerbala' po moji mami, vsakega je prijazno sprejela in vsak je dobil 'za jest in za pit', tako je tudi pri meni, kot pravi stari rek: kar ti gre zlahka iz rok, ne gre v kozji rog. Da bi bila še toliko pri sebi, kljub letom, da bi lahko pomagala ljudem, saj sem priskočila na pomoč tudi takim, ki niso bili v življenju prijazni do mene. In tako bom delala, dokler me bodo noge nosile in bo glava bistra.

*To bo še dolgo, ker ko jo vidim, kako večkrat na dan mladostno koraka na 'plac' in nazaj, se še ni bati, da bo naša Francka kmalu odnehala, res je od sile, še veliko mlajše bi 'dala v koš'. Vse to, kar mi je povedala, je storila več, kot je dolgo eno življenje. Pa kot zatrjuje, '**če je karkoli narejeno z dobro voljo, s srcem, ni težko, in če še začutiš hvaležnost ljudi, ki jim pomagaš, je vse poplačano**'.*

Kaj ti daje to moč, da 'seješ' dobro in veselje?

To mi pa daje belokranjska kri: to je, da smo dobri po srcu in da ne želiš drugemu slabo, en pisatelj je napisal, ki je bil kot partizan pri nas, da je Bela krajina 'dežela zlatih src', mislim, da se ni zmotil. Če seješ dobroto, s tem si zadovoljen v srcu, taki smo mi Belokranjci, in taka sem jaz in bom taka ostala. To mi daje notranji mir in iz katerega črpam moč za življenje, s tem ohranjam tudi sebi zdravje, dobro počutje. Če si pa jezen na vse, na ves svet, to srcu 'prinese skeleče rane', bolezen.

Imaš kakšne posebne želje?

Ne, samo, da bi bila zdrava. Tako bom lahko storila kaj zase in za svoj vsakdanji kruh in tudi pomagala 'familiji' in še kaj koristnega storila za ljudi, ki so pomoči potrebni in si ne morajo sami pomagati … To so moje želje.

»Tudi jaz ti želim, da bi še dolgo bila tako pri moči in se bi še naprej tako razdajala ljudem in sejala dobro voljo, ker je danes takih ljudi vedno manj.«

Poznava se že dolg in nikoli je nisem videl slabe volje. Znala in zna drugim svetovati, jim kot pravimo, pomaga iz življenjskih stisk in za vsako težavo najde rešitev. Pri njej nikoli ni bilo tako, da ne bi nekako bilo, za dežjem vedno posije sonce, pravi. Moram reči, da nikoli ni zgubila volje in ne obupala, čeprav tudi njej ni bilo v življenju vedno z rožicami postlano, tudi ona je imela svoje Golgote, pa ni obupala.

Če pride v družbo in se ljudje kislo držijo, pove kakšen vic, pa kaj zapoje, drugi pritegnejo in že je veselje in dobra volja tu, to lahko potrdim, sem bil večkrat zraven. Taka je, taka bo tudi ostala, ne bo se spremenila, je in vedno bo - Belokranjka. Njeno geslo bi bilo lahko: smej se, saj je življenje prekratko, da bi ga zapravljali slabe vole. Torej zapojmo skupaj z njo: dobra volja je najbolja, to si piši za uho, kisle cmere, mile jere, kmalu s Francko zapojo! In tako naj gre življenje s Francko še dolgo veselo naprej …

Besedilo in foto:Rudi Cerkovnik

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

Kralj, ki se vozi s fičkom

Vemo pa, da se kralji vozijo z mercedesi, toda naš **Kralj s Pajčne** je izjema, za praznike se pokaže s fičom, vsak dan pa z volvom. On je pač ljudski kralj, saj živi med nami in nam priskoči na pomoč, če doživimo z avtomobilom prometno nezgodo in se nam zvije pločevina. Je namreč avtoklepar in avtoličar. Da pa je pravi mojster te stroke, je dokazal s 25 let starim fičkom, ki ga je njegov lastnik Jože Šenica iz Žužemberka komaj še v enem kosu pripeljal v Kraljevo delavnico. Ko smo ga zagledali obnovljenega, namreč fičota, nismo mogli verjeti, da je to isti avto, ki smo ga videvali dolga leta. Zdaj se blešči v vsej svoji lepoti, kot bi pravkar zapuščal tekoči trak Zastave v Kragujevcu. Res, neverjetno, kako se je Jože Kralj potrudil in zdaj že s tridesetletnim znanjem in prakso obnovil v skoraj nemogočem stanju naše, nekoč ljudsko vozilo, ki ga je imel kot prvo skoraj vsak Slovenec. Zdaj se naš mojster Kralj res lahko ponosno vozi z njim po Suhi krajini in je po svoje nekakšen, v tem poslu, kralj, če se malo poigramo z njegovim priimkom.

»Saj je kot nov,« pohvali stari lastnik Šenica mojstra Kralja.

Kako se je začela tvoja poklicna pot?

Saj veste, vsak začetek je težak. Delo avtokleparja me je veselilo, zato sem se za ta poklic tudi izučil. Potem se je začelo pa zares, delal sem pri različnih podjetjih, privatnikih, pa malo tudi doma 'fušal'. Vedno sem si želel priti na svoje, Začel sem z malega, kot pravijo. Po dobrih 20 letih je pa tole 'ratalo', kar danes vidite.

To je pa kar nekaj videti?

Ja, imate prav, je nekaj videti, toda ni videti, koliko znoja, skrbi in odrekanje, mojega in moje družine, je v teh prostorih. Toda danes je vse mimo, kar nekaj smo ustvarili, da smo zdaj na tekočem, kot se reče.

Tudi vse, kar je potrebno za popravilo, imaš?

Ja, res je. Najprej je tu delavnica,kjer je najpomembnejša nategovalna miza, ki z veliko močjo zravnava zvito pločevino, nato še ročno popravimo, pokitamo in zbrusimo, nato gre avto v poseben prostor, v lakirnico, kjer ga polakiramo in nato posušimo. Še prej pa s posebno pripravo z računalniškim programom pripravimo odgovarjajočo barvo. No, potem pa dobite ven tako bleščeč, skoraj nov avto, kot je ta fičo, ki ga občudujete.

Dela ne zmanjka?

To pa ne. Saj lahko poslušate, koliko nesreč se zgodi vsak dan. Dela je preveč, sicer zmoreva, a zato morava s sinom pogosto potegniti delovni čas pozno v noč, ljudje pač avtomobile rabijo vsak dan. Tako se trudiva, delava 12 in več ur, da čimprej popraviva in tako ustreževa naročniku, ker vemo, kako je danes biti brez avtomobila. Je pa še nekaj, kar me silno moti, ta administracija, koliko papirjev je potrebno izpolniti in koliko časa se porabi, to je nemogoče, vsak privit 'šrauf' ima svoj 'cegelc'.

Kaj pa načrti za naprej? Kakšne želje še imaš?

Najbolj, da bi mi zdravje služilo, pa bo vse v redu. Imam že 33 let delovne dobe, posebnih želja nimam, da bi le tako šlo naprej, kot zdaj že nekaj let. Zdaj delava s sinom, imam torej naslednika, tako da vse, to kar sem, smo ustvarili, se bo lahko nadaljevalo in to me navdaja z veseljem.

Tako smo spoznali pobliže še enega človeka, Jožeta Kralja, ki je, kot pravimo, v potu svojega obraza, skupaj s svojimi, iz nič začel in zgradil lepo hišo in veliko delavnico, v kateri si služi skupaj s sinom vsakdanji kruh. Lahko mu samo čestitamo, da je s trdim delom sebi in svojim ustvaril lepo življenje. Reče si lahko, splačalo se je, veliko je bilo vloženega truda in odrekanja, toda kot prav pregovor: zrno do zrna - pogača, kamen na kamen - palača.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

FOTO DIGITALNI STUDIO

MAVER

Dvor 12 b, 8361 Dvor

Tel.:
07/ 30 88 322

Gsm:
041 722 712

Trinajsta licitacija krač

Žužemberški kračmani s podporo turističnega društva ohranjajo star običaj, ki postaja zanimivost kot posebna dediščina Suhe krajine

Trinajsto kračevanje v organizaciji žužemberških kračmanov in domačega turističnega društva iz Žužemberka je bilo zanimivo in pestro tudi letos. Praznik sv. Antona puščavnika Suhokranjci na poseben način zaznamujejo že vrsto let, najprej s sveto mašo v cerkvi sv.Roka, kjer prosijo za zdravje živine, ljudi, dobro letino, pa tudi za medsebojno razumevanje, nato pa na tradicionalnem kračevanju obujajo zanimiv in star običaj- kračevanje. Sveto mašo je ob somaševanju duhovnikov dekanije Žužemberk v prepolni cerkvi sv.Roka vodil žužemberški rojak Franci Godec.

Krači z novodobnim motorjem sta šli motoristom

Licitacija krač, pa tudi številnih drugih dobrot je tokrat potekala škoda v kmečkem turizmu Koren so tudi letos vodili izurjeni kračmani Franc Rojc, Franc Longar in Janez Gliha. Poleg številnih občanov pa so izdatno segli v denarnico tudi domači župan Franc Škufca, ki je skupaj z župani Francem Vovkom, Alojzom Knafljem, Zvonetom Lahom, državnim poslancem Antonom Andreličem, državnim svetnikom Bojanom Kekcem ter številno družbo gospodarstvenikov, pred dobro razpoloženo družbo motoristov in družbo občanov iz Dečje vasi izlicitiral kračo v vrednosti 550 evrov. Celotni izkupiček licitacije preko 1850 evrov, pa bodo kračmani namenili za obnovo cerkve sv. Roka.

Krača rekorderka v rokah župana Foto: S. MIRTIČ

Seveda so gostitelji skupaj z udeleženci vseskozi skrbeli za dobro in uravnoteženo prehrano, kot prehransko dopolnilo salamam, klobasam in mastnim kračam pa je ob urbanih zvokih ljudskih godcev in dodatni energiji izdatno prijala tudi domača kapljica.

Foto: S. Mirtič

»Šerif« dobil kopalnico

Hiša 49-letnega Jožeta Blatnika v vasi Vrh pri Križu je še pred nekaj leti kazala žalostno podobo. Prezgodnja smrt staršev, bolezen ter številne operacije, ki jih je prestal Jože Blatnik, so bile vzrok, da se je vdal v brezbrižnost življenja. Nekaj časa je Jože delal v tovarni Novoles, potem v Livarju, in ko ni imel več stalne zaposlitve, se je preživljal s priložnostnimi deli pri zidarjih. Bolnemu in nemočnemu Jožetu so že v letu 2006 na pomoč priskočili sosedje, Lions Club Novo mesto in Občina Žužemberk in mu napeljali vodo. Seveda pa dela pomoči potrebnemu Jožetu niso zastala.

Jože Blatnik in župan Franc Škufca sta simbolično stopila v prenovljeno hišo Foto: S. Mirtič

Pred dnevi se je Jožetu, ki živi sam v hiši na robu vasi, uresničila še ena velika želja. Na krajši slovesnosti, na kateri so sodelovali poleg Jožetovih sorodnikov tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca, direktor Občinske uprave občine Žužemberk Vlado Kostevc in Jože Hribar, so predali v uporabo popolnoma novo kopalnico s straniščem. Jože Hribar, dolgoletni predsednik gasilcev, organizator številnih akcij v vasi in ne nazadnje tudi te, se je ob tem zahvalil županu občine za vso pomoč pri izvedbi tega projekta, saj so morali postoriti tudi veliko gradbenih del. Tako so zgradili tudi greznico, utrdili ploščo v hiši, zamenjali nekatera okna in vgradili vrata, kupili štedilnik in tako olajšali življenje Jožetu v stari hiški. Boljše življenjske pogoje so Jožetu Blatniku - kličejo ga tudi »šerif« - z akcijo vredno posnemanja, omogočili občina Žužemberk, Kolpa d.d., Komunala in Lions Club Novo mesto, izvajalec del Miha Mohorčič s.p. ter sosednje, predvsem Jože Hribar s prostovoljnim delom.

Jože Blatnik v svoji novi kopalnici Foto: S. Mirtič

Dr. Peter Verlič na obisku

Razvoj občine je v veliki meri odvisen tudi od razvite infrastrukture, med to pa sodi tudi modernizacija cestne mreže. Ob obisku visokega vladnega predstavnika državnega sekretarja na ministrstvu za promet dr. Petra Verliča v Žužemberku so tovrstne želje le korak bližje.

Dr. Peter Verlič se je seznanil s številnimi težavami, s katerimi se soočajo občani te občine na samem terenu. Tako so si župan občine Žužemberk Franc Škufca, poslanec DZ Ivan Grill, Franc Žagar iz DDC (Družbe za državne ceste), uslužbenec občinske uprave Jože Ban in svetnik Občinskega sveta občine Žužemberk Milan Ivkovič v začetku decembra ogledali kar nekaj cest, ki so potrebne temeljite prenove. Med drugim so si v prvi vrsti ogledali petkilometrski odsek ceste Ambrus–Žvirče, za katerega so predvidena sredstva v višini 40.000,00 evrov za projekt ter 900.000,00 evrov za celotno modernizacijo, ki naj bi bila končana v letih 2010-2012 ter problematično škarpo v vasi Žvirče.

Prisotni so se strinjali, da je potrebno ves cestni program pospešiti, kajti dela in projekti tečejo prepočasi. Med te zlasti sodi modernizacija regionalne ceste R-216, odsek skozi Dvor, Žužemberk ter odseki, ki so že začeti skozi vas Prapreče do Poljan vse do meje z občino Ivančna Gorica. Občina Žužemberk ima tudi preko 200 km kategoriziranih lokalnih cest, ki so bile predmet širše razprave. Med te sodi tudi vse pomembnejša cesta proti Biču, ki je najhitrejša povezava na avtocesto, odsek ceste Žvirče–Žužemberk in cesta Brezova Reber-Prečna, ki prečka tri občine. V sejni sobi Občine Žužemberk so spregovorili tudi o obvoznici regionalne ceste skozi Žužemberk, ki bo morala najti prostor v prihodnjih razvojnih načrtih.

S. Mirtič.

Milan Ivkovič, svetnik SDS v Občinskem svetu Občine Žužemberk Foto: S. Mirtič

Izjava: Milan Ivkovič

»Pot do razvitosti na tem področju je vsekakor dolga, ni pa neizvedljiva, z majhnimi koraki, vztrajanju občinskih mož in svetnikov, se bodo projekti odvijali hitreje, pa tudi finančni dotok potrebnih sredstev bo večji. To je tudi moja naloga in naloga Jožeta Šteingla iz naše stranke SDS, ki tvorno skupaj s svetniki, ki jim ni vseeno, kaj se dela v občini, sodelujeva z občinsko upravo in županom za dobrobit vseh občanov naše občine. Rezultat skupnega prizadevanja je tudi projekt ceste Žvirče - Ambrus, ki bo kmalu moderniziran«.

Letna konferenca Zveze borcev Žužemberk

Krajevna organizacija ZB za vrednote NOB je imela letno konferenco 22. 2. Na konferenci so tekli pogovori o delu organizacije v letu 2007 in sprejeti so bili sklepi za delovanje v letu 2008.

Po izvolitvi delovnega predsedstva in ostalih organov konference, je sledilo poročilo o aktivnostih članov ZB Žužemberk v preteklem letu.

Izčrpno poročilo je podala predsednica Ljuba Šenica. V poročilu je nanizala akcije in delovanje organizacije, ki so jih člani uresničili v minulem obdobju, od komemoracij pri spomeniku na Cvibelju pa do različnih jubilejnih proslav, ki so se jih udeležili med letom. Omenila je tudi, da so z velikim trudom obnovili kar nekaj spomenikov in da jih redno urejujejo, da niso zanemarjeni. Poročili sta podala še blagajničarka Frida Černač in predsednik nadzornega odbora Leopold Suhorepec.

Sledila je razprava, a ker so poročila povedala v bistvu že vse, so bila soglasno sprejeta. Razpravo se je pred tem vključil tudi Franc Šali, ki je pohvalil delo članov in vzpodbudil, da naj vztrajajo in da privabijo v organizacijo predvsem tudi mlade. Omenil pa je tudi nov naziv, to je: Zveza borcev za vrednote NOB. Naziv pomeni pač to, kar pove, razumeti pa ga morajo tudi širše in tradicijo NOB povezati z današnjim trenutkom, ko se morajo ljudje boriti, seveda na drugačen način, za svoje pravice, da bodo bolje živeli, za to pa se morajo zavzemati predvsem v svojem okolju, to je v svoji občini.

Sledilo je še program dela za leto 2008, ki bo sledil nekako delu, ki so ga uresničili v preteklem letu. Le-to je še predsednica dodala, da bi Jožetu Šenici priskočili na pomoč pri pripravi kresa in še upanje, da se ne bodo našli spet nepridipravi, ki bi, kot lansko leto, kres zažgali. Tudi s programom za leto 2008 so se člani strinjali.

Za zlato plaketo ZB za vrednote NOB R Slovenije je bila predlagana predsednica občinske Zveze borcev za vrednote NOB Ljuba Šenica za večletno, požrtvovalno, vztrajno in predano delo v organizaciji.

Izvolili so še Jožeta Šenico za člana Območne ZB za vrednote NOB Novo mesto.

V kulturnem programu so pevke zapele 'Na oknu glej obrazek bled' in še dve pesmi, nato pa so zaigrali še tri žalostinke rogisti, med njimi 'Počiva jezero' v počastitev spomina na žrtve, pobitih domačinov - med njimi so bile mlade aktivistke - stare od 15 do 25 let -, ki so umrli nasilne smrti prav v februarskih dneh - leta 1945.

Besedilo: Rudi Cerkovnik,
Foto: Tilka Bogovič

V spomin na žrtve 'Na oknu glej' ...

Pustno rajanje za otroke na Dvoru

Lanskoletna ideja po organizaciji pustnega rajanja za otroke na Dvoru se je izkazala kot pravilna in zaželena. Glede na dober odziv je bila ponovitev skoraj neizbežna, saj so otroci organizatorkam že pred pustom zastavljali vprašanje: »Ali bomo lahko tudi letos pustovali v dvorani?« »Seveda, zakaj pa ne!« smo si rekle in stopile v akcijo. Otroci so naše največje bogastvo, če jim pričaramo veselje, je poplačan naš trud. Zabava v domačem kraju med znanci in prijatelji brez komercialnega namena ima dušo in srce, zato v marsičem prekaša bučna rajanja v nakupovalnih centrih.

živali: zajčki, čebele, medvedki, metuljčki, pikapolonice in celo želve. Princeske, vile, čarovnice, kraljične, palčki in druga pravljična bitja, ki so bolj vešča tega početja, so noge kar same nosile po dvorani Kulturnega doma na Dvoru. Najbolj pogumni so se lahko predstavili v karaokah in bili nagrajeno z zgoščenko prijazne in zabavne animatorke.

Ker so se otroci v taki ali drugačni podobi vsi trudili, da bi kar najbolj posnemali tisto, kar so predstavljali, smo organizatorji za vse male maškare pripravili nagrade in priznanje za udeležbo. Na

Tri Mini Miške iz Kulturnega društva Dvor so stopile v akcijo, za pomoč zaprosile domače podjetnike, v goste povabile profesionalno animatorko in pevko Majo Kokol in zabava je bila tu. Pod taktirko animatorke Muce in njene glasbe ter seveda prizadevnih mešalcev glasbe niso plesale samo miške, ampak tudi ostale domače in udomačene zabavi, kot je pustno rajanje, tudi krofi ne smejo manjkati; brezplačni krof in sok je bil na voljo za vse obiskovalce, ne le za maškare.

Da bo pustno rajanje za otroke na Dvoru z letnico 2008 ostalo v trajnem spominu, je pripravljena zgoščenka, kjer so trajno zapisane dogodivščine iz naše zabave.

Iskrena zahvala vsem donatorjem, ki so omogočili izvedbo pustnega rajanja za naše otroke:
ZAVAROVALNICA Tilia d.d., SLIKOPLESKARSTVO DARKO VIDIC s.p., BENCINSKI SERVIS DVOR, GOSTILNA BOBENČEK Marica Zupančič s.p., F.S. d.o.o. Žužemberk, DRUŠTVO UPOKOJENCEV DVOR, TRIK d.o.o., RERA d.o.o., KRANJC IVAN s.p. Avtomehanika, BRALES Bradač Boštjan s.p., MAVER STANE s.p. Foto studio, ŽITO - PC Dolenjske pekarne.

Se vidimo naslednje leto!

Besedilo: Valerija Vidmar, foto :Jane Zaman

Pustnega karnevala v Žužemberku ni bilo

Kar nekaj let smo imeli za norčave dni – za pusta – v Žužemberku pustni karneval. A letos nas niso zabavale in razveseljevale različne pustne maske. Zakaj ne, na to je odgovoril vodja, glavni organizator, pisec scenarija karnevala, Slavko Cvetkovič.

Takole je vse pojasnil: »Zato je več vzrokov, enega je navedel predsednik TD Vlado Kostevc, da je bilo premalo časa, komaj smo se malo odnoreli ob novoletnih dneh, je bil tu že pust. Drugo pa je, da tisti, ki pa karneval pripravljamo, vemo, koliko je treba načrtovanja in potem tudi dela, da pri izvedbi vse 'laufa'. So pa še drugi vzroki, da, če ne bo drugačen odnos do našega dela, ga pač ne bo. Ima pa vsak priložnost, da ga pripravi, in mi, ki smo ga do zdaj organizirali, bomo rade volje pripravljeni pomagati. Zase pa povem, da ga jaz v Žužemberku nisem več hotel imeti. To pa zato, ker nekateri govorijo, koliko 'požremo'. Ko smo 'fehtali' za prispevke, s katerimi nagradimo maske, se tako obnašajo, kot bi prosili zase in kot bi bili mi dolžni darila dajati. Ne rečem, nekateri so pa radi dali. Da so prišli k nam na karneval, smo si ljudi iz treh občin izposojali, da so nastopali pri nas. Ljudje so se obnašali, kot da jim mi vsiljujemo karneval.

Toliko je vasi v Suhi krajini, pa če bi vsaka naredila sliko, pa bi bilo dovolj. Da bi pristopili in nekaj skupaj naredili, to ne, znajo pa fino 'šinfati'. Ne vedo pa, koliko je dela, sestankov, voženj, to nekaj stane, več mesecev razmišljaš, da potem napišeš. Pisati smešnice je najtežje, saj mora biti 'hecno', ne sme pa žaliti. Tudi usklajeni nismo, recimo, mi smo imeli lansko leto nastop ob dveh, Dvorjani ob treh, je to logika, zakaj se ne bi uskladili, oni bi prišli k nam, mi pa k njim. Ljubljana se prilagodi Igu. Recimo še, tisti, ki imajo največ profita, v trgovini, pravijo, kaj se greste stari norci. V Ljubljani smo bili 'ta glavni', vse kamere so letale za nami. Tudi na Igu smo se izkazali kot 'cigani' že četrtič, pa nas še 'porajtajo'.« Tako je z grenkobo in razočaran povedal Slavko Cvetkovič, ki je res zraven, kot pravimo, z dušo in telesom, kljub temu, da je bil že hudo bolan, je izpeljal s svojim enako prizadevnimi sodelavci pred dvema letoma karneval v Žužemberku. A so pač odnehali, ker so dobivali, na žalost, preveč polen pod noge.

Škoda, zdaj še lahko samo upamo, da še kdo, ki s srcem in željo dela na tem, da se bi ljudje zabavali v prostem času, ne bo vrgel puške v koruzo.

Pust je vedno smešen okrog ust

Naši pustjaki odšli v Ljubljano in na Ig

Na pustno soboto se je policijski avto dvakrat peljal mimo 'placa' in si ogledoval čudno druščino pisano oblečenih ljudi. Ko pa so videli, da so mednje pomešani navadni kmetje, so ugotovili, da se niso vrnili 'ta pravi - naši' v Suho krajino.

Zbrali so se namreč našemljeni 'domači cigani' in 'naši kmetje', ki so se odpravljali v Ljubljano in na Ig, da predstavijo, kako se 'po cigansk' in 'po kmečk' živi v Suhi krajini. Moramo reči, da so bili tako 'zrihtani', da so se 'civili' v Ljubljani spraševali, če jih niso še vseh pregnali iz Suhe krajine, in kmetice, če imajo kaj mleka za prodat'. Med njimi je bil še posebej aktiven osemenjevalec, ki bi rad ustregel vsaki, ki bi bila željna, da se doma sliši otroški jok. Verjetno je bil poslan naravnost z vlade, saj vemo, da se na vse načine trudi, da bi se rodilo več otrok, da bi imeli tako več delovnih rok, ki bi jim služile 'za ljubi kruhek'.

'Cigani' in 'kmetje' gredo po pravico v Ljubljano

Tako so razveseljevali Ljubljančane in Ižance, ker pač doma zanje ni pravega posluha in je premalo sodelovanja, da bi organizirali 'orng' karneval. Tako so bili naslednjo soboto povabljeni še na veliki karneval v Dobovo pri Brežicah, kjer je ljudi razveseljevalo kar 500 pustnih šem. Gredo torej pač na povabilo drugam in jim zato še plačajo, da se lahko ob vračanju ustavijo tam, kjer se 'zlata kapljica peni in odžene vse skrbi', vsaj v pustnem času.

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

So vsaj kurenti v Žužemberk prinesli pomlad?

Da nismo ostali brez pustnih norčij, smo uvozili kurente z Dravskega polja, da so nas razveseljevali vsaj oni na pustni torek. Že več let nas te grozljive podobe iz poganskih časov obiščejo v času vsakovrstnih norčij, ko je dovoljeno 'se norce delat' iz raznoraznih človeških slabosti. Toda kurenti imajo resnejšo nalogo že iz pradavnine, namreč, da preganjajo zimo in kličejo pomlad, vmes si pa še najdejo kakšno 'fletno punco', ki jim svojo naklonjenost izrazijo z podarjanjem robčkov ali, danes, ko vse gre naprej, še s čim bolj intimnim delom svojega drugače skritega vabečega pripomočka za diskretno povabilo.

Torej, k nam so prihrumeli z hrupom in glasnim pozvanjanjem svojih, za pasom obešenih zvoncev in s tem ustvarili kar posebno temačno 'štimungo'. Oblečeni v ovčje kože in z maskami, ki kar strašljivo vzbujajo neko demonsko moč, ki naj bi vplivala celo na naravne sile, saj hočejo spremeniti zimo v pomlad. Zato v človeku vzbujajo neko tesnobo in strah, ko zlovešče poplesavajo in grozijo z ježevkami. Pa vendar so nas kljub temu razveseljevali, še posebej rusa, to je bitje podobno še najbolj kravi, ki je opletala med ljudmi in jih zabavala s svojimi norčijami. Tako smo tudi Žužemberčani doživeli pustno veselje, a upamo, da se nam bodo 'vremena zjasnila' in si bomo spet znali in zmogli tudi sami organizirati pustno veselje in da se bomo drugo leto spet razveseljevali in zabavali tudi še z 'domačimi' pustnimi šemami.

SIG Foto in zapisal: Rudi Cerkovnik

Kurenti so prišli odganjat zimo tudi v Suho krajino

Občni zbor Radiokluba Žužemberk

V soboto, 9.2. 2008, ob18. uri, so s zbrali člani Radiokluba Žužemberk na letnem občnem zboru v Gasilskem domu v Žužemberku, da pregledajo, kaj so delali in kako so bili uspešni v preteklem letu in razgrnili načrte za delo v letu 2008.

Delavni – le prostor jim manjka

Po izvolitvi delovnega predsedstva je predsednik radiokluba Jože Krese prebral poročilo o aktivnosti članov v letu 2007. Med drugim so skrbeli, da je bila njihova oprema stalno v funkciji, torej so bili posamezni člani ali kot klub stalno aktivni. Sodelovali so na treh tekmovanjih in dosegli na enem rekordno število točk. Udeležili so se seminarja ZRS za operaterje. Postavili so tudi anteno. Izvedli so prenos kolesarske dirke po Suhi krajini in predstavili svoje delo na Trških dnevih. Njihovo delo je predstavil Dušan Mikec v 15-minutni oddaji na TV Slovenja. Nabavili so novo UKV postajo. Imajo tudi spletno stran na internetu. V finančnem poročilu je bilo zanimivo samo to, da jim je ostalo na računu le borih 9 EUR-ov. Torej bi bili lahko deležni večje pomoči, saj, kot vemo, lahko rešijo v različnih kriznih trenutkih marsikatero življenje in z obveščanjem pomagajo v naravnih nesrečah. Po poročilih in razrešnici starega vodstva so izvolili nove člane upravnega odbora, predsednik je postal Dušan Mikec. Predsednik je še predstavil program dela za leto 2008.

Na zaključku je posebej razveselil člane društva svetnik Boris Jordan, in sicer, da se jim bo verjetno izpolnila dolgoletna želja, da bodo končno dobili svoj prostor v sedanjem Mercatorju, ki ga bo kupila občina za svoje potrebe. Našel se bo prostor tudi za njih in to jim bo lepo darilo za njihovo skorajšnjo 40-letnico delovanja.

Besedilo in foto: R. Cerkovnik

Žegnanje konj v Strugah

Dnevi med Božičem in Novim letom so polni pričakovanj, veselja in radosti; in prav zato je tudi god sv. Štefana, ki je 26. decembra in je namenjen vsem konjenikom in ljubiteljem konj, nekaj posebnega. Na ta dan namreč po večini župnij žegnajo konje, kar je dobro, da se ohranja tradicija in da mlajši rodovi ne pozabijo na običaje.

V Strugah je žegnanje konj na dan sv. Štefana že kar nekajletna tradicija. Imajo svoje konjerejsko društvo, ki je veselo, če se blagoslova konj udeležijo tudi konjeniki iz bližnjih krajev. Ob letošnjem (december 2007) blagoslovu je bilo zato v Strugah tudi kar nekaj konjenikov iz Hinj, Prevol, Sel, Ratja in Žvirč. Od tu sta bila tudi dva najmlajša udeleženca - David in Lenart, ki sta se po blagoslov pripeljala z Davidovim konjem - ponijem in z »zapravljivčkom«. Konj, voz in seveda oba konjarja so bili tisto dopoldne zagotovo glavna atrakcija v Strugah.

Vsi, ki smo se udeležili tega blagoslova se zahvaljujemo KD Struge za dobro organizacijo, saj je vsak konjerejec, ki je na ogled in blagoslov pripeljal svojega konja, dobil v spomin majico; da pa ni odšel lačen iz struške doline, je vil deležen tudi malice.

B.A.

Dr. Janez Drnovšek

(1950-2008)

Imeli smo predsednika, ki je govoril o ljubezni in miru.

Njegove misli o življenju »Življenje je lepo. Uživajmo ga. Danes je spet lep dan. Izkoristimo ga. Morda ga jutri ne bo več.« povedo marsikaj. V Žužemberku smo se z njim uradno srečali kar trikrat, prvič že leta 1996, leta 2002 ob občinskem prazniku Občine Žužemberk in leta 2006 na prireditvi v OŠ Žužemberk. Njegova podoba, misli o miru, razumevanju med ljudmi, pozitivni energiji, zdravi prehrani so zapisane trajno, ostajajo med nami in kličejo. V njegov spomin so se v žalno knjigo vpisali tudi številni občani Občine Žužemberk.

Prisrčen sprejem na trgu v Žužemberku v letu 1996 Foto: S. Mirtič

Z županom Škufco ob občinskem prazniku leta 2002 Foto: S. Mirtič

Tudi 'Suhokranjski turizem' na mednarodnem sejmi Turizem in prosti čas

S strani STO in projekta Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine smo bili tudi letos povabljeni na mednarodni sejem Turizem in prosti čas, ki je potekal od 24. do 27. januarja 2008 na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Občina Žužemberk je v okviru projekta skupaj z vsemi ostalimi občinami sodelovala v predstavitvi Krošnjarske poti.

Na petkovi predstavitvi in okrogli mizi so se z zanimivim programom predstavile vse občine, predstavitve pa udeležili tudi župani dolenjskih in belokranjskih občin, med katerimi je bil tudi žužemberški župan Franc Škufca.

Poleg in koordinatorja Marka Kapusa je na sejmu delovalo nekaj informatorjev iz posameznih občin, ki so predstavljali ponudbo celotne regije. Občina Žužemberk je to tudi dobro izkoristila.

Predstavljen je bil skupni promocijski material brošura »Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine«, razdeljenih je bilo 700 izvodov in katalog Turistične informacije in koledar prireditev 2008, razdeljeno 2000 izvodov. Poleg koledarja prireditev so bili med obiskovalci zelo priljubljeni tudi različni zemljevidi ter ostalo gradivo.

Zelo pohvaljeni in odmevni sta bili obe predstavitvi. V nedeljo se je predstavitve udeležilo tudi Turistično društvo Suha krajina, ki je z ljudskimi pevkami in godci ter z viteškim redom promoviralo letošnje Trške dneve, ki se bodo odvijali od 11. do 14. julija.

Sejem Turizem in prosti čas v zadnjih letih dejansko zopet dobiva na pomenu, kar se odraža v kakovosti kot po številu obiskovalcev. Dolenjska, Bela in Suha krajina so dobro izkoristili možnost promocije, tako na našem razstavnem prostoru kot tudi na odru. Prepričani smo lahko, da bo od množice ljudi, ki so se 'zaustavili' na Krošnjarski poti, kar nekaj našlo pot na Dolenjsko in v Belo ali Suho krajino, mi pa moramo poskrbeti, da bodo zadovoljni tudi odšli.

VladiMir

Suha krajina kot nova 'turistična' destinacija?

Suha krajina se lahko na osnovi nesnovne dediščine, kakor tudi na podlagi izjemne kulturne in naravne dediščine, oblikuje v novo turistično destinacijo, ki bi obiskovalcem (enodnevni) kakor turistom omogočila večdnevni doživljajski oddih. Bistvo novega turističnega produkta bi bilo v povezovanju javnega, zasebnega in društvenega sektorja, vse s ciljem zadovoljiti kvaliteti, znanju, ljudskemu izročilu, prijaznosti, atraktivnosti in pozitivnim doživljajem.

Po suhokranjskih poteh naj bi bil nov turistični produkt, ki naj bi obiskovalcem in turistom predstavil bogato naravno, kulturno in nesnovno dediščino. Aktivno sodelovanje društev in drugih nevladnih organizacij, šol, občin, TIC-ev in zasebnega sektorja (gostinci, obrtniki, vinogradniki, kmetje, čebelarji, prevozniki, …) bi omogočalo ob naravni in kulturni dediščini poudariti tudi čustven in doživljajski potencial destinacije, ki se s sloganom, ''Kjer med griči teče čas drugače'' popolnoma zliva z nesnovno dediščino Suhe krajine. Po suhokranjskih poteh bi bil produkt, ki bi 'mrežil' vse dosedanje tematske poti na področju Suhe krajine, od pohodniških, kolesarskih, vinogradniških, ribiških, lovskih, zgodovinskih, furmanskih, konjeniških, vodnih … Prav tako bi v mrežo povezal že obstoječo gostinsko ponudbo, prenočitvene kapacitete, obrti, ekološke, sadjarske in turistične kmetije, vinogradnike, izdelovalce domače obrti, trgovce ...

S produktom Po suhokranjskih poteh pa bi se odprle tudi nove možnosti za širitev ponudbe ter s tem možnosti za ekonomski razvoj tega gospodarsko šibkega območja.

A bomo lahko to dosegli, pa je odvisno predvsem od nas samih.

VladiMir

Pustno rajanje

Že kar nekaj let je pustni torek sovpadal z zimskimi počitnicami, zato maškarade v šoli nismo prirejali. Letos pa nas je pust obiskal že zgodaj, 5. februarja, ko še ni čas počitnic in smo organizirali maškarado na šoli. Nekateri učenci so si pustne maske nadeli že zjutraj, drugi pa pred plesom v maskah v športni dvorani. Maškare so rajale dve uri, vmes je komisija izbrala najlepših deset kostumov – glede na izvirnost in predstavitev in podelila nagrade. Najboljši so bili cigani, vojaki, pa črnke, klovni, indijanci, starci in tako naprej. Nato pa so se maškare odpravile po vaseh, da se ta zanimiv običaj ne pozabi.

Posredovana prijava na razpis za izbor EDEN

S sodelovanjem treh sosednjih občin Mirna Peč, Trebnje in Žužemberk, ki želijo povezati že obstoječo lokalno ponudbo, tako zasebnega, javnega in društvenega sektorja ter spodbuditi lokalno prebivalstvo za delovanje v tej panogi so se prijavile na razpis STO za izbor Evropske destinacije odličnosti 'EDEN' na temo Turizem in nesnovna dediščina. Osrednja tema prijave pa je Pohod po poti Mare Rupena, odcepu evropske pešpoti E-7.

Pot Mare Rupena je bila zasnovana kot trajen spomin na domačinko (rojena je bila in odraščala je v Mirni Peči), delegatko 1. kongresa Slovenske protifašistične ženske zveze ter neumorno aktivistko za izboljšanje položaja kmečkih žensk in pravic žensk ter za razvoj slovenskega podeželja, posebej manj razvitih območij Dolenjske.

Ker je pot markirana z rumeno in rdečo barvo, se želi, da bi se kot nekoč meščani za konec tedna odpravljali na nedeljske izlete in piknike. Danes se lahko vsakdo odpravi po slikoviti suhokranjski pokrajini ter ob tem uživa ob pogledih na vinorodne gorice, opazuje bogastvo rastlinskega sveta ob poti, uživa v barvitosti gozda, se srečuje s prijaznimi domačini.

Ob tem je Krka kot reka za oddih in sprostitev, nedeljski izleti in pikniki ob Krki imajo namreč že dolgo tradicijo, izpostaviti velja kopališča na Krki, omeniti kaže tudi tradicijo vodnih športov na reki. Suha krajina poleg Krke nima drugih vodotokov. Pokrajino zaznamujejo številni kraški pojavi: vrtače, brezna, požiralniki, jame … Pomen vode za te kraje je bil že v preteklosti izjemen. Živino so napajali v lužah, ob domačijah so bile štirne. V Žužemberku in njegovi bližnji okolici je ob Krki kar nekaj starih mlinov, ki sicer niso več v uporabi, so pa za zunanji ogled zelo zanimivi. Mlinarstvo ob Krki je bilo za Suho krajino izjemno pomembno. V mline ob Krki so nosili mlet žita skoraj s celotne Suhe krajine.

S tem področjem nesnovne dediščine je povezano tudi pletarstvo. V preteklosti zelo znano predvsem v Dolenjskih Toplicah in okolici. Mnogim kmetom je pomenilo dodaten vir zaslužka.

V času organiziranega pohoda udeležence spremljajo vodniki, ki poznajo znamenitosti in posebnosti ob poti, na kar udeležence tudi opozarjajo. Ob poti so organizirani tudi postanki, kjer domačini pohodnike postrežejo z okrepčilom.

Naravne danosti območja Suhe krajine z značilnimi kraškimi pojavi, po katerih so celo imenovane vasi, bogata kulturna dediščina povezujejo ljudi skozi čas. Obiskovalcem Suhe krajine želimo ponuditi doživljajsko spoznavanje materialnega, duhovnega in socialnega sveta Suhokrajincev. Želimo skozi turistične produkte pokazati povezavo zgodovine s sedanjostjo, pri snovanju produktov pa slediti načelom mehkega turizma. Teža tega dogodka je tudi na spoznavanju načina in kulture življenja v Suhi krajini. Pohodnikom želimo ponuditi doživljajsko spoznavanje materialnega, duhovnega in socialnega sveta Suhokrajincev skozi čas, ki je silno bogat in pester.

VladiMir

(Z)Možnosti suhokranjskega turizma

Pravijo, da je resnica le ena sama, vendar ima dva obraza. S tem bi se lahko vsi strinjali, saj mnoge ljudske modrosti to potrjujejo (kovanec je tudi en sam).

Da ima Suha krajina izjemne možnosti za turistični razvoj, je dejstvo. Ima bogato naravno, kulturno in tudi nesnovno dediščino. Nesnovna dediščina je nov izraz na Slovenskem, s katerim se opisuje ljudsko petje, igranje, izročila, oblačila, prehrana …, dejansko je to dediščina naših prednikov, s katero živimo oziroma bi morali živeti. Kraj ima izjemno zemljepisno lego, saj je nedaleč od Ljubljane, med pomembnimi prometnicami, ki potekajo skozi Suho krajino ali ob njenem obrobju.

Glede na zmožnosti je turistični razvoj Suhe krajine komaj na začetku. Posamezniki, ki si vsak po svojih najboljših močeh poskušajo odrezati zase in za svojo družino primeren kos turistične pogače, so odločno premalo.

Tudi neumorni zanesenjaki v turističnih in drugih društvih so izjemno pomembni, vendar s svojim prostovoljnim delom, zagnanostjo, ljubeznijo in požrtvovalnostjo ne morejo narediti vsega, kar bi potreboval suhokranjski turizem.

Mnogo je bilo napisanih besed, narisanih idej, veliko je želja, pa tudi sanj, da je možno čez noč ustvariti turistično destinacijo - Suho krajino. Žal v turizmu to ne gre. Turizem se gradi počasi in vztrajno, posamezni 'uspehi' so le kot čudoviti sončni dnevi brez oblakov. A teh ni veliko.

Turizem je dejansko gospodarska panoga, ki povezuje vse dejavnosti na turističnem področju. Je srčno, prijazno in gostoljubno dajanje najboljšega, najkvalitetnejšega, najlepšega za užitek in sprostitev gosta, obiskovalca, turista. Kot je bilo že napisano v pismu g. Štuparja, da »tisti, ki ima zakrpane hlače, še ni revež, tisti, ki pa ima raztrgane, je šlamp«, je stavek, v katerem je zajeto bistvo turizma. Več se z manj besedami skorajda ne da povedati, le slogan Turistične zveze Slovenije, 'turizem smo ljudje' je povzetek teh besed.

Iz dosedanjega dela na tem področju sem spoznal, da se z besedami ne da razvijati turizma, da je tu potrebno delati, garati in to za druge, da bodo le-ti uživali, da se bodo imeli kar najlepše. Za delo v turizmu so potrebuješ ljudi, potrebuješ kraj, potrebuješ območje, pokrajino, deželo. Potrebuješ sosede. Pa še nekaj sem spoznal, da se da vse narediti na dva načina:

1. z ljubeznijo, sodelovanjem, žrtvovanjem in prostovoljnim delom,
2. z DENARJEM

Tu pa smo prišli še do enega bistva 'suhokranjskega turizma'. Ker denarja ni veliko, oz. ga skorajda ni, nam (zaenkrat) ostane le možnost, da začnemo s sodelovanjem, spoštovanjem drug drugega, prostovoljnim delom, pohvalami in z požrtvovalnostjo, delati in nadaljevati z razvojem 'suhokranjskega turizma', ki bo prijazen naravni, kulturni in nesnovni dediščini ter tudi nam, ki tukaj živimo.

Možnosti vsekakor imamo, 'polena' in pasti pa si postavljamo sami.

VladiMir

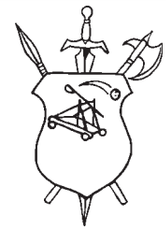

Novo društvo - Srednjeveški najemniki

Zmaga v prihodnosti pomeni obvladovanje preteklosti.To je bil slogan fantov iz okolice Dvora z namenom, da ustanovijo društvo, kar so storili 18. januarja 2008. Društvu se bodo udejstvovali kot najemniški vojaki in obiskovalcem na srednjeveških nastopih na nazoren način prikazovali bolj temačen način življenja najemnikov v srednjem veku. Slogan društva se glasi:

Za čast in slavo ni nam mar, denar naš je gospodar!

Ta najemniška vojska se bo borila v duhu mračne preteklosti srednjega veka. Ukvarjali se bodo z vsem, kar jih navezuje na zgodovino bojev (mečevanje, lokostrelstvo, skupinski boji, obleganja, ...) in zgodovino izdelovanja bojne opreme (verižne srajce, rokavice, usnjeni telovniki, ...)

Za vsakega, ki ga zanima zgodovina, se bo našlo nekaj, kar ga bo navdušilo.

Kdor se želi kakorkoli povezati z društvom ter mu slediti, naj to sporoči na e-naslov društva: srednjeveski.najemniki@gmail.com.

Jure Legan

V jubilejnem letu novo vozilo

Najstarejše društvo v Suhi krajini, Gasilsko društvo Žužemberk, je v soboto, 23. februarja slovesno počastilo 120-letnico delovanja.

Na slavnostni seji je predsednik društva Slavko Struna obudil spomin na prve korake žužemberških mož, ki so daljnega maja leta 1888 ustanovili Požarno brambo Žužemberk in se obenem zahvalil številnim generacijam gasilcev, ki so ustvarjali trdo in močno zgodovino gasilstva v Žužemberku. »Leto 2007 je bilo za naše društvo delovno in uspešno, zelo veliko se je naredilo na usposabljanju mladih gasilcev in pridobivanju nekaterih specialnih znanj posameznikov,« je dejal predsednik Struna in izrazil veliko veselje nad dosežki tako pionirk, pionirjev, mladincev in mladink, članov in članic, ki so na različnih tekmovanjih dosegli dobre rezultate. Ob tem pa se je zahvalil tudi mentorjem za ves vložen trud in odrekanje prostega časa. Predsednik Slavko Struna je poudaril tudi obnovljene stike s pobratenim društvom Belavići s Hrvaške, s katerimi jih veže dolgoletno prijateljstvo. Letos bodo gasilci v garažo pripeljali tudi novo orodno vozilo Man 15-280, ki ga bodo slavnostno prevzeli ob občinskem prazniku.

Predsednik društva Slavko Struna

Po besedah poveljnika Borisa Sajevica so imeli gasilci v lanskem letu tri intervencije, zelo dejavni in uspešni pa so bili na področju izobraževanja in tekmovanj. Tako so priskočili na pomoč v Šmihelu, v Žužemberku in v Dobravi z dovozom vode. V Žužemberškim gasilcem so ob jubileju čestitali župan Občine Žužemberk Franc Škufca, predsednik GZ Novo mesto Alojz Muhič, ravnateljica šole mag. Jelka Mrvar, predsednik DVD Belavići Ivica Laskač, predsednik TD Suha krajina Vlado Kostevc, predstavniki gasilskih društev iz Črnomlja, Dobrniča in gasilskega sektorja Žužemberk. Na koncu so v svoje vrste sprejeli tudi nove člane in podelili jubilantom priznanja za delo v gasilski organizaciji.

Foto: S. Mirtič

Poziv za prostovoljni prispevek

Prostovoljno gasilsko društvo Žužemberk v letošnjem letu slavi svojo 120-letnico delovanja, kar je tretje najstarejše društvo na območju Gasilske zveze Novo mesto.

Kot najvišje kategorizirano prostovoljno gasilsko društvo v občini se vodstvo, gasilci in člani zavedamo, da je usposobljenost in oprema ključnega pomena pri uspešni požarni zaščiti. Glede na kategorizacijo PGD-ja je vozilo, ki bi zadovoljilo potrebe in standarde, gasilsko vozilo GVC 16/25. To je dobro opremljeno vozilo, ki ima rezervoar za vodo za 2500 litrov, vgrajeno kombinirano visokotlačno črpalko, dva visokotlačna električna navijalna bobna, pnevmatski in električno vodljiv stolp za razsvetljavo, mnogo dodatne opreme in vso opremo po tipizaciji GZS. V podaljšku kabine so vgrajene pnevmatske stopnice. Kabina je podaljšana in je namenjena za 1+ 6 gasilcev.

Vozilo MAN z nadgradnjo bo stalo približno 200.000 EUR in tega zneska tudi z varčevanjem in pomočjo občine ne bomo zmogli plačati.

Zato se prijazno obračamo na Vas, spoštovani občani, da nam priskočite na pomoč s prostovoljnimi prispevki, ki jih bodo pobirali naši gasilci na potrjenih obrazcih. Za pobiranje na celotnem območju Občine Žužemberk smo dobili tudi soglasje občine ter dovoljenje Upravne enote iz Novega mesta.

Vsem, ki boste po prispevali svojih močeh, se Vam že vnaprej najlepše zahvaljujemo. Z novim gasilskim vozilom GVC 16/25 bomo tudi mi poskrbeli za boljšo, učinkovitejšo in hitrejšo požarno zaščito.

Na pomoč
Upravni odbor PGD Žužemberk

Zadovoljni z opravljenim delom

Prostovoljni gasilci iz Ajdovca bodo letos obeležili petintrideset let delovanja. V tem času so zgradili nov večnamenski dom v kraju, z garažo in večnamensko dvorano, na katero so lahko upravičeno ponosni. Dvorana z odrom je primerna za razne gledališke predstave in igre, pa tudi sestanke, v soboto, 2. februarja, pa so se v njej zbrali gasilci in gasilke na rednem občnem zboru. S podanimi poročili in opravljenim delom so bili gasilci zadovoljni, bolj pa je bil v svojem poročilu kritičen predsednik Janez Skube.

»Zaščitna oprema je zelo draga, lažje je pisati standarde in zakone, kot pa jih izpolnjevati,« je dejal Skube in dodal, da bodo tudi v letošnjem letu velik del sredstev namenili za nakup drage zaščitne opreme, ureditvi orodjarne in okolice doma in izobraževanju. Na Ajdovški planoti ni tekoče pitne vode, imajo pa krajani vodnjake, s katerimi gasilci računajo v primeru požara. V orodjarni v Ajdovcu imajo poleg vozila Renault Master tudi tri črpalke, po eno črpalko za hitre intervencije pa so pripravljene v Srednjem in Velikem Lipovcu, Podlipi in na Brezovi Rebri. Na srečo so po besedah poveljnika Staneta Kuhlja intervenirali le dvakrat; v Boršu in na Podlipi, ko je v obeh primerih zagorel dimnik. So pa se odlično odrezali na tekmovanjih.

Gasilci so z veliko večino sprejeli tudi nov statut in podprli nove organe društva, predvsem nov upravni odbor, ki ga bosta še naprej vodila dosedanji predsednik Janez Skube in poveljnik Stane Kuhelj.

Pohvale so bili ajdovški gasilci deležni tudi s strani delegata GZ Novo mesto Milana Pajka in župana Občine Žužemberk Franca Škufce. Slednji je Ajdovčanom primaknil eno ognjevarno obleko in kombinezon, katere nakup je omogočila občina. Gasilci posebej cenijo tudi pomoč sponzorjev, zato so se še posebej zahvalili podjetnikoma Pavlu Iskri in Boštjanu Gorenčiču, priznanj pa so bili deležni tudi gasilci (na sliki).

Besedilo in foto: S.Mirtič

PGD Žužemberk prejelo zlati znak Civilne zaščite

Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje je ob 1. marcu, mednarodnem dnevu Civilne zaščite podelijo visoko odlikovanje **zlati zlat Civilne zaščite** Prostovoljnemu gasilskemu društvu Žužemberk ob 120-letnici obstoja.

Svečana podelitev je bila 29. februarja v gostišču Štajdohar v Kanižarici pri Črnomlju, udeležili pa so se je visoki predstavniki političnega življenja in požrtvovalni prostovoljci. PGD Žužemberk sta zlati znak CZ podelila namestnik generalnega direktorja Uprave RS za zaščito in reševanje Branko Dervodelj in črnomaljski župan Andrej Fabjan. PGD Žužemberk je priznanje prejelo z naslednjo obrazložitvijo:

Leta 1888 je bila v Žužemberku ustanovljena Požarna bramba Žužemberk, ki je ob ustanovitvi imela 74 članov in že v prvem letu so zgradili gasilsko shrambo, kupili brizgalno ter decembra imeli že prvi gasilski krst, ko so požar v Žužemberku hitro omejili in preprečili širitev požara na celotni trg. Leta 1895 so kupili močno brizgalno, ki je 60 let reševala suhokranjske vasi in premoženje. Ob 50-letnici društva so žužemberški gasilci zgradili nov gasilski dom, ki je bil v okras kraju. Po drugi svetovni vojni se je društvo ponovno postavilo na noge ter je danes osrednje prostovoljno gasilsko društvo v Občini Žužemberk s preko 150 člani, ki se nenehno izobražujejo, posodabljajo gasilsko opremo, skrbijo za gasilski podmladek in so aktivni na vseh ravneh družbenega življenja v kraju in občini.

Prvi, ki je čestital žužemberškim gasilcem, je bil žužemberški podžupan Jože Šteingel, ki se je tudi udeležil te slovesnosti.

Vlado Kostevc

Občni zbor hinjskih gasilcev

V soboto, 19. 1. 2008, je v Hinjah potekal občni zbor gasilcev. Poleg domačih gasilcev so se srečanja udeležili tudi župan žužemberške občine Franc Škufca, delegat novomeške gasilske zveze Andrej Banko in predstavniki sosednjih gasilskih društev. Iz poročil, ki so jih prebrali predstavniki domačega društva, je bilo slišati, da je bilo leto 2007 za hinjske gasilce precej aktivno in tudi uspešno. Pionirske in mladinske desetine so se uspešno udeleževale tekmovanj. Izkazali so se tudi veterani, ki so na srečanju v Ždinji vasi zasedli 1. mesto. Nekaj gasilcev se je izobraževalo na Igu, dva pa sta odšla na pomoč v Železnike. Kot že vrsto prejšnjih let so poskrbeli tudi za kulturno dogajanje v kraju z organizacijo tekmovanja harmonikarjev. Hinjski gasilci so se spopadli s tremi travniškimi požari, ki so jih uspešno pogasili, preden so se razširili. Da bodo tudi v prihodnje lahko uspešni, so dokupili nekaj potrebne opreme.

Na letošnjem občnem zboru so potekale tudi volitve. Funkcijo predsednika bo še naprej opravljal Ciril Papež, vlogo poveljnika pa bo po novem Aleš Brecelnik.

Mojca Papež

Letos nova streha na gasilskem domu

Gasilstvo na Rebri se ponaša že s sedemdesetletno zgodovino, točneje prav leta 1937 so zagnani vaščani ustanovili gasilsko društvo.

»Prav je, da se spomnimo 70-letnice našega delovanja društva, ki je v tem času doživelo vzpone in manjša nazadovanja«, je na rednem občnem zboru, ki so ga rebrški gasilci konec januarja pripravili v sejni sobi gasilskega doma, povedal predsednik Janez Papež in z veseljem dodal, »gasilci so bili in vsi vaščani vedno složni in zagnani za delo!« Največja pridobitev za društvo je bila pred dvema letoma, ko so nabavili novo vozilo, ga opremili in zapeljali v obnovljeno garažo in dom z novo centralno kurjavo.

Če bodo ugodne vremenske razmere in mila zima, bodo kmalu začeli s pripravljalnimi deli za novo streho na domu in stolpu. Ves les so prispevali vaščani že čaka na razrez, prav tako so že nabavili strešnike-bobrovce, ki so enake kvalitete, kot jih ima vaška cerkev, prenovljena pred dvema letoma.

Na občnem zboru so gasilci potrdili tudi novo, pomlajeno vodstvo. Odgovorno delo predsednika so spet zaupali Janezu Papežu, ki je na tem mestu prebil že petindvajset let, v pomoč mu bo tudi podpredsednik Andrej Hrovat in poveljnik Jože Glavan.

»Noben predsednik ne more peljati gasilskega voza sam, brez dobrega upravnega odbora in sodelovanja vseh članov in upam, da bo takšno sodelovanje, tako na vajah, tekmovanjih in akcijah tudi v prihodnje,« je komentiral Papež izvolitev še enega petletnega mandata.Na zboru so bila podeljena tudi priznanja za dolgoletno delo v gasilstvu. Uspešno delo še v prihodnje sta zaželela tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca in Milan Goršin iz GZ Novo mesto.

S. Mirtič.

Pomoč dvorskih gasilcev pri oskrbi z vodo

Oskrba z vodo v Občini Žužemberk sodi med pereče probleme, s katerimi se sooča več kot 800 prebivalcev Suhe krajine. Naselja Podlipa, Gornji in Dolnji Ajdovec, Brezova Reber, Mali in Srednji Lipovec, Boršt, Sela pri Ajdovcu, Vinkov Vrh, pa tudi številne dele naselij in zaselkov, kjer prebivalci nimajo urejenega javnega omrežja in vinogradniške zidanice, pa občane poleg žužemberških, oskrbujejo z vodo tudi dvorski gasilci.

Pri razvozu so se pokazale tudi prve težave. Tako imajo gasilci nemalo težav s prevozi predvsem v vinogradniške predele, kjer so ozke poti in ceste. Gasilci se srečujejo tudi s problemom pritiska vode v hidrantnem omrežju, ki je najmanjši prav v vasi Podgozd, kar je pokazala tudi lanskoletna vaja v vasi.

Minulo leto so dvorski gasilci s sicer rabljeno cisterno znamke TAM 190, s kapaciteto 6000 l vode, opravili dvaintrideset prevozov in tako omogočili številnim krajanov oskrbo prepotrebne pitne vode, na srečo pa na intervencijah ni sodelovala.

Poleg enega požara v kraju, kjer je zagorel osebni avtomobil, so bili gasilci dejavni predvsem na preventivnem področju na osrednji gasilski vaji v mesecu požarne varnosti, s sedmimi gasilci izpeljali celodnevno vajo na Igu, kar deset gasilcev pa je priskočilo na pomoč v Železnike.

Občni zbor, ki je potekal v soboto, 26. januarja, je potrdil pot, ki so jo začrtali ustanovitelji pred

Ludvik Legan je eden izmed prizadevnih šoferjev pri prevozu vode FOTO: Slavko Mirtič

šestinsedemdesetimi leti. Sodoben gasilski dom, popolnoma prenovljen v osemdesetih letih, letos je stolp dobil tudi lepo streho, kliče po razširitvi in izgradnji prizidka, saj je poleg avtocisterne v garaži tudi kombinirano vozilo Renault Master in Lada Niva z opremo za gašenje gozdnih požarov. Naloga novega upravnega odbora, ki mu bo prihodnjih pet let predsedoval Tomaž Obštetar, v novem odboru pa so vidnejša in odgovorna mesta zasedli poveljnik Aleš Repar, blagajnik Roman Kren in tajnik Slavko Kužnik, vsekakor ne bo lahka. Društvo, ki se že sedaj ponaša z bogato bero pokalov in priznanj pionirskih in mladinskih desetin, veliko upov daje tudi na slednje.

»Želimo, da bi imelo društvo vsaj 30 do 40 operativnih gasilcev, ki bi bili vsak trenutek usposobljeni za različne intervencije v kraju,« je ob nastopu odgovorne poveljniške funkcije dejal Aleš Repar in dodal, da bodo potekale vaje vsaj enkrat mesečno, enkrat tedensko pa se bo vršil natančen pregled vozil, dihalnih aparatov in druge opreme.

»Upamo, da bo v naše vrste prišlo še več zagona in da bi obveljala miselnost, kako po najboljših močeh pomagati sokrajanom pri nesrečah, ob tem pa poskrbeti za varno delo na intervencijah,« zaključuje novi poveljnik Aleš Repar.

Uspešno delo zbora in društva so pozdravili tudi žužemberški župan Franc Škufca, član poveljstva GZ Novo mesto Goran Markovič in veteran Jože Hribar, najzaslužnejšim gasilcem in jubilantom pa so bila podeljena tudi priznanja.

S. Mirtič

Prioritetna postavitev nove sirene na gasilskem domu v Žužemberku

Nedavno je Občina Žužemberk in PGD Žužemberk na podlagi spremenjenega Navodila za delo v centrih za obveščanje, s katerim je bila predvidena možnost aktiviranja gasilskih enot s pomočjo siren sistema javnega alarmiranja posredovala dopis, da bi med prioritetne postavitve podali tudi obnovitev sirene v sistemu javnega alarmiranja na gasilskem domu Prostovoljnega gasilskega društva Žužemberk, na naslovu Grajski trg 42 v Žužemberku. PGD Žužemberk je najvišje kategorizirano gasilsko društvo v občini, ima osrednjo in najpomembnejšo vlogo v sistemu zaščite in reševanja in bo v letošnjem letu praznovalo svojo **120-letnico** delovanja, saj je velika želja vseh, da bi bila sirena predana v uporabo ob letošnji slovesnosti ob 120-letnici delovanja, ki bo počaščena 15. juliju, ob prazniku Občine Žužemberk.

VladiMir

Upihnili tretjo svečko

Dejavni člani in članice Društva podeželske mladine Suha krajina so se v začetku februarja zbrali na svojem tretjem rednem občnem zboru.

Po poročilih organov društva in dosedanjega predsednika Matjaža Štrumblja je bilo minulo leto zelo uspešno, saj so uspešno zastopali na številnih kmečkih igrah, organizirali izlete in družabna srečanja, sodelovali na športnih igrah v Beli krajini, kjer so dosegli prvo mesto v odbojki ter se udeležili radgonskega kmetijsko živilskega sejma. Tudi naloga novega upravnega odbora, med katerimi bodo odgovornejše funkcije opravljali predsednik Miha Zupančič iz Srednjega Lipovca, podpredsednica Lucija Anžlin, tajniško funkcijo Mitja Mavsar, blagajniško pa Aleš Zaletelj, bo usmerjena v organiziranje številnih ekskurzij in izletov, pa tudi skrbi za družabno in športno življenje.

Tako so že navezali stike z Ekološkim društvom Dvor in Športnim društvom Stavča vas. Zbrane člane in članice so pozdravili in zaželeli uspešno delo še naprej, v imenu Občine Žužemberk svetnik Jože Šteingel in svetovalec za družbene dejavnosti Dare Pucelj, podpredsednik TD Suha krajina Ludvik Legan ter mentor in ustanovitelj društva mag. Matjaž Glavan.

Gonilna sila društva Miha Zupančič (levo zgoraj), dosedanji predsednik Matjaž Štrumbelj (desno zgoraj), mag. Matjaž Glavan in tajnik Mitja Mavsar (desno spodaj). *Foto:S. Mirtič*

Dvanajsta razstava kmečkih žena

Zgodbo o kruhu, katera se začne že na njivi in konča ponekod tudi v stari krušni peči, so kmečke žene iz žužemberške občine prikazale na najboljši način, z razstavo, tokrat že dvanajsto po vrsti, številnih slastnih kruhov in drugih krušnih izdelkov, potic in slaščic, čudovito izvezenih prtov in različnih ročnih del, meda in izdelkov iz medu, vin ji, ki so zelo dejavni ob projektu zbiranja šolskih potrebščin za revne otroke v Angoli. Številne zbrane je pozdravil tudi župan Občine Žužemberk Franc Škufca, slavnostna govornica pa je bila predsednica Društev zveze kmetic Slovenije Irena Ule, ki je poudarila velik pomen društva pri opravljanju pomembnega poslanstva in ohranjanja tradicije

Razstavo in kulturni program so si zanimanjem ogledali tudi župan Dolenjskih Toplic Franc Vovk, domači župan Franc Škufca, svetniki občine Žužemberk mag. Jelka Mrvar, Jože Šteingel, Marjan Romih in drugi. FOTO: S. Mirtič

iz suhokranjskih vinogradov, maket in fotografij kozolcev, pletenih košar ter izdelkov enote žužemberškega vrtca.

Tako kot razstava ponazarja spoštljiv odnos pšenice in vinske trte, kaže tudi tesno in pristno sodelovanje s čebelarji in člani Društva vinogradnikov Suhe krajine, ki vsako leto sodelujejo pri razstavi.

Pohvale delu društva je izrazila tudi Irena Ule, predsednica Društev zveze kmetic Slovenije

Ob kulturnem prazniku so se spremljajočem programu predstavili Žužemberški rogisti, učenci OŠ Žužemberk in Žitni klas - pevke društva kmečkih žena. Na hudo pomanjkanje in revščino v svetu, ki jo lahko premagamo, pa so v uvodnem kulturnem programu opozorili žužemberški šolarji na podeželju. »Veliko vašega prostega časa, volje in materiala je bilo potrebno za pripravo te razstave, z ohranjanjem tradicije pa jo uspešno prenašate na mlajše rodove, na otroke in vnuke«, je dejala Irena Ule, obenem apelirala na suhokranjske žene in dekleta, da vztrajajo pri pripravi novih razstav tudi ob nemogočih predpisih in zakonih, ki preprečujejo njihovo prostovoljno delo. Terezija Lavrič, svetovalka za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Novo mesto, je poudarila tudi nujnost izobraževanja in trženja, ki je po njenem mnenju šibka točka vseh kmetij, ki se ukvarjajo z dopolnilno dejavnostjo. Razstavljeni izdelki suhokranjskih žena in deklet, ki niso lepi le na oko in dobri, ampak imajo veliko vzgojno sporočilo potrpežljive vztrajnosti in ljubezni, so bili na ogled do ponedeljka, 11. februarja 2008, ko so si jih ogledali tudi šolarji.

Navdušeni obiskovalki

Ekološka osveščenost

Kljub vse večji ekološki osveščenosti občanov tudi v Suhi krajini velja dejstvo, da je v naravi še vedno preveč smeti in odpadkov.

Nad vasjo Mali Lipovec so čistili mladi in stari z Dvora, Skopic, Jame, Podgozda, iz Sadinje vasi, Mačkovca, Ljubljane in drugod, samo vrstnikov iz Lipovca ni bilo. Foto: S. Mirtič

V občini Žužemberk si Ekološko društvo Dvor s številnimi očiščevalnimi akcijami zelo prizadeva, da bi očistili in sanirali številna črna odlagališča, ki jih v kraju ni malo. Na prvi letošnji akciji, ki je potekala v nedeljo, 24. februarja, je sodelovalo kar enaintrideset članov društva in pet občanov, so družno čistili okolico dveh vasi Vinkovega Vrha in Malega Lipovca. Kar štiri traktorje, preko 30 m^3 smeti in nevarnih odpadkov, so člani odpeljali v Zbirno reciklažni center v Žužemberku. Organizator in koordinator akcije Aleš Repar je povedal, da sistematično čistijo številna odlagališča v kraju, ki so plod več desetletnega odlaganja smeti, bolj pa jih skrbijo nenadzorovana odlaganja smeti in raznih gospodinjskih aparatov, ki jih neznanci, kljub izgradnji centra, v zadnjem času odlagajo na neprimerna mesta.

Ekološka neosveščenost

Kot dokaz človeške malomarnosti so ostanki odvrženih hladilnikov in zmrzovalnika ob regionalni cesti Dvor-Novo mesto pri odcepu za vas Gornji Kot. Člani Ekološkega društva Suha krajina so bili ob tej »akciji« neznancev zgroženi, kajti prav v tem delu vse do občinske meje z občino Dolenjske Toplice so v minulem letu opravili na stotine delovnih ur, da so odstranili navlake pri počivališču in brežinah reke Krke. Menijo tudi, da bo to morala storiti tudi strožja zakonodaja, ki bi takšne kršitelje krepko udarila po prstih - beri žepu.

Foto: S. Mirtič

Seznam za cepljenje psov proti steklini v občini Žužemberk

TOREK – 15.04.2008

7.30	Brezova Reber
8.00	Veliki Lipovec
8.30	Ajdovec
9.00	Podlipa
9.30	Srednji Lipovec
10.00	Trebča vas
10.30	Sadinja vas
11.00	Vinkov Vrh
11.30	Dvor
12.30	Gornji Kot
13.00	Dolnji Kot

ČETRTEK– 17.04.2008

7.30	Podgozd
8.00	Jama
8.30	Stavča vas
9.00	Žužemberk – desni breg
10.30	Budganja vas
11.00	Plešivica
11.30	Gradenc
12.00	Zafara
12.30	Žužemberk – levi breg

SREDA – 16.04.2008

7.30	Lašče
8.00	Veliko Lipje
8.30	Malo Lipje
9.00	Sela (Hinje)
9.30	Vrh (Hinje)
10.00	Visejec
10.30	Lopata
11.00	Ratje
11.30	Prevole
12.00	Žvirče
12.45	Pleš
13.00	Hinje

PETEK –18.04.2008

7.30	Prapreče
8.00	Vrhovo
8.30	Gor. Križ
9.00	Šmihel
10.00	Klečet
10.30	Drašča vas
11.00	Dešeča vas
11.30	Cvibelj
12.00	Reber
12.30	Zalisec

ZAMUDNIKI:

PETEK - 25.04.200

Veterina Novo mesto:

PONEDELJEK - 28.04.2008

Veterina Novo mesto: 15.00 - 18.00

Veterina Žužemberk 7.00 - 8.00

Cepljenje lahko opravite tudi v naši ambulanti (tel.:07/ 393 47 51) vsak delavnik od 7.00 do 19.00 ure, ob sobotah od 7.00 do 11.00 ure.

Seznam je objavljen tudi na naši spletni strani: vetnm @ siol.net

Pri cepljenju imejte s seboj EMŠO lastnika psa, ki je obvezen podatek v centralnem registru psov.

Več informacij na tel št.: 07/393 47 40 Novo mesto;
07/ 308 73 19 Žužemberk (med 7.00 in 8.00 uro)

NOV, RAZSTAVNO – PRODAJNI SALON PARKETA IN TALNIH OBLOG V ŽUŽEMBERKU

Ameco d.o.o.
Žužemberk

Jurčičeva ul. 39
8360 ŽUŽEMBERK

V samem centru Žužemberka, na Grajskem trgu 34, smo za Vas odprli nov, razstavno - prodajni salon parketa, ladijskih podov in kmečkih desk, dvoslojnih, troslojnih in večslojnih gotovih parketov, masivnih gotovih in neobdelanih parketov, zunanje lesene talne obloge, pluto, linolej, vinil gotovih talnih oblog in veliko vrst laminatnih podov.

Predstavili vam bomo najboljši izbor talnih oblog iz vsega sveta. Prisluhnili Vašim željam, Vam svetovali in pomagali pri odločitvi.

Ponujamo Vam pestro paleto talnih oblog, med katerimi lahko izbirate glede na svoj značaj in trenutne potrebe. Na voljo so vam podi, ki delujejo hladno in umirjeno, toplo in igrivo, veselo in razposajeno, divje in pogumno, moderno in tradicionalno, rustikalno in starinsko, kmečko ali meščansko.

Stilov in možnosti je veliko. Odkrijte jih s pomočjo našega salona. Izjemen izbor, visoka kvaliteta proizvodov, hitra in kvalitetna montaža in ugodne cene so načela, ki jim pri svojem poslovanju vedno sledimo.

Obiščite nas v našem salonu, seznanili vas bomo z različnimi lastnostmi naših talnih oblog in Vam tako pomagati do najboljše izbire.

Vljudno vabljeni vsak dan od ponedeljka do petka od 9h do 12h in od 14h do 18h ter ob sobotah od 9h do 13 h. Informacije na tel: 051 657 544

OBČINA ŽUŽEMBERK

Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja

Na podlagi 2., 4. in 15. člena Odloka o priznanjih Občine Žužemberk (Ur.l. RS, št. 55/02) Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja objavlja

JAVNI RAZPIS
ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE ŽUŽEMBERK

I.

Občina Žužemberk zbira predloge za kandidate za nagrade in priznanja, ki so se v letu 2007 izkazali s svojim delom in prispevali k prepoznavnosti, družbenemu, gospodarskemu in splošnemu razvoju, podeljujejo pa se v letu 2008:

1. ***Naziv častnega občana Občine Žužemberk*** *se podeljuje posameznikom,* občanom Občine Žužemberk, drugim državljanom RS, državljanom tujih držav za izjemno pomembno delo in zasluge, ki pomenijo izjemen prispevek k razvoju, ugledu in uveljavljanju Občine Žužemberk.
2. **Zlati grb Občine Žužemberk** se podeljuje posamezniku za življenjsko delo, za večletne uspehe ali enkratne izjemne uspehe ali enkratne izjemne dosežke trajnega pomena ali skupini občanov oziroma pravnim osebam za večletne uspehe ali dosežke na gospodarskem, družbenem ali drugem področju življenja in dela, s katerimi so pomembno vplivali na razvoj in ugled Občine Žužemberk.
3. **Srebrni grb Občine Žužemberk** se podeljuje posameznikom, skupini občanov, društvom ali drugi pravni osebi ob izjemnih enkratnih dosežkih, ob izrednem humanem in požrtvovalnem dejanju, ob življenjskem ali delovnem jubileju ali drugih posebnih priložnostih.
4. **Bronasti grb Občine Žužemberk** se podeljuje posameznikom, skupini občanov, društvom in drugim pravnim osebam za posebne uspehe in dosežke na področju življenja in dela, pomembne za občino in dejanja, ki se odražajo v humanem odnosu do soljudi.
5. ***Pisno priznanje*** se podeljuje občanom, skupinam občanov in pravnim osebam za njihove uspehe in prizadevanja na posameznih področjih življenja in dela.
6. ***Pisna zahvala občine*** se podeljuje občanom, skupinam občanov in pravnim osebam za njihove uspehe in prizadevanja na posameznih področjih življenja in dela.

II.

Predloge za podelitev priznanj in nagrad Občine Žužemberk lahko podajo občani, politične stranke, krajevna skupnost, podjetja, društva in druge pravne osebe.

III.

Predlogi za podelitev priznanj morajo biti **podani v pisni obliki** in vsebovati morajo naslednje podatke:
- ime in sedež predlagatelja
- osnovne podatke predlaganega prejemnika priznanj
- vrste predlaganega priznanja
- utemeljitev predloga
- priporoča se dokument, ki potrjuje navedbe v obrazložitvi

Predloge s podatki in obrazložitvijo predlagatelji posredujejo na naslov:
Občina Žužemberk, Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja, 8360 Žužemberk, Grajski trg 33, v zaprti ovojnici, z oznako "ZA RAZPIS PRIZNANJ OBČINE ŽUŽEMBERK", do vključno 9. maja 2008.
Kontaktna oseba je g. Vlado Kostevc, direktor občinske uprave.
Nepravilno označene ovojnice bodo zavrnjene.

IV.

Predloge za podelitev priznanj in nagrad bo obravnavala Komisija za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja Občinskega sveta Občine Žužemberk ter pripravila predlog za odločanje na Občinskem svetu Občine Žužemberk.

Priznanja in nagrade bodo podeljena na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Žužemberk in slovesnosti v počastitev občinskega praznika, ki bo 13.07.2008.

Številka: 900-28/2008-1
Žužemberk, 28.03.2008

Komisija MVVIP
Občine Žužemberk
Dušan Papež l.r.

Sprejeli nove člane

Dejavni člani in članice Konjerejskega društva Suha krajina so v soboto, 9. februarja, na svojem rednem občnem zboru v gostilni Štupar pregledali delovanje vseh organov društva. Po besedah predsednika društva Jožeta Papeža je bilo minulo leto eno izmed najbolj uspešnih, ne samo po številu akcij, temveč tudi po različnih gostovanjih in organizaciji številnih jezdenj in izletov po bližnji in daljni okolici.

Nov upravni odbor, ki ga bo še naprej vodil Jože Papež, tajnica bo Bojana Bradač in blagajničarka Mateja Novak, je dobil popolno podporo s strani članov. Še več, poleg gospodarja koče Alojza Kuhlja, so bili za vestno gospodarjenje nagrajeni z bučnim aplavzom. Konjerejci so sprejeli tudi nov plan dela, med pomembnejša sodijo predvsem dokončanje del pri koči na Plešivici, organizacija tridnevnega izleta po Dalmaciji, priprava na desetletnico društva in ureditev hleva za konje.

Predsednik Jože Papež je novim članom slavnostno podelil izkaznice.

Foto: S. Mirtič

Z veseljem so na zboru sprejeli tudi sedem novih članov in članico

Trikraljevska akcija v župniji Hinje

V mnogih slovenskih župnijah poteka v času od božiča do svetih treh kraljev koledovanje, ki ima poseben namen: zbiranje pomoči za naše misijonarje. Letošnje geslo: »Je v Zambiji stiska in v Kongu hudo, Madagaskar se joče, je za Burundi težko. Otroci tam lačni si šole žele, naj odpre se jim naše veselo srce.» Z geslom je jasno povedano, da bo tem krajem šel zbrani denar.

Po blagoslovu kolednikov na praznik sv. Štefana se je devet otrok iz župnije Hinje v treh skupinah odpravilo na pot kot trije kralji. Povsod so sporočali, da Jezus nam se je rodil, ki bo pogum in mir delil in luč njegovo sprejmite, ko v novo leto stopate. Zaželeli so tudi, da sreča bo pri vas doma, naj Bog svoj blagoslov doda. Na vhodna vrata so prilepili nalepko ali pa s kredo napisali 20 + G + M + B + 08. Povsod so bili zelo lepo sprejeti in marsikatero oko, še posebno starejših, se je ob tej priliki orosilo. Zato tudi ni nič čudno, da so koledniki zbrali zelo lepo vsoto denarja. Mnogi so jih nagradili tudi s kakšnimi sladkimi dobrotami, ki so bile njim namenjene. Veselje in zadovoljstvo vseh je bilo zelo veliko. Priznanje in zahvala velja tako kolednikom in vsem darovalcem. Misijonsko središče Slovenije, ki poskrbi vsako leto za potrebne brošure in letake ter slovenski misijonarji, si želijo čim več posnemovalcev, da bodo lahko pomagali potrebnim in bo naše veselje za srečo drugih.

Obisk so koledniki zaključili: »O, hvala dobri, vi ljudje, ki nas lepo sprejeli ste. Mi se poslavljamo od vas – naj Bog vas spremlja vsaki čas.«

Župnik Ciril Murn

PROŠNJA ZA PODATKE O PARKIRANJU VOZIL

Spoštovane občanke in občani ter pravne osebe v Občini Žužemberk! V okviru razvoja naših dveh večjih občinskih centrov – Žužemberka in Dvora, je potrebno planirati tudi prostore za mirujoči promet. Po domače parkirna mesta za osebne avtomobile. Za dobro planiranje pa nujno potrebujemo dovolj natančne podatke o trenutnih o potrebah po parkirnih mestih, ki jih ta vozila zasedajo za 8 in več ur. Zato vas vljudno prosimo, da tisti, ki se vsak delovni dan vozite z osebnim avtomobilom od svojega stalnega prebivališča do Žužemberka ali Dvora in nato avto parkirate na javnih mestih ter nadaljujete pot na delo z drugim prevoznim sredstvom ali peš, da izpolnete spodaj navedeno anketo in nam jo pošljete na: Občina Žužemberk, Grajski trg 33 ali na mail: ceste@zuzemberk.si ali pa jo osebno oddate na občini. Z zbranimi podatki bomo plansko predvideli potrebe po parkirnih mestih in s tem razbremenili stroge centre obeh naselij, ter s tem omogočili nam samim krajše parkiranje do 2 ur za obisk lokalov, trgovin in uradov. Hkrati bomo omogočili parkiranje za turistično dejavnost, ki naj bi bila ena od razvojnih perspektiv naše občine. To pomeni, da bomo v doglednem času zgradili parkirne prostore v ta in druge namene, ter vam s tem omogočili nemoteno in varno parkiranje. **Podatki, označeni z zvezdico (*) so nujni, ostale rubrike pa izpolnite po želji. Podatke rabimo čimprej oziroma vsaj 10 dni po izidu tega časopisa. Za uslugo se vam lepo zahvaljujemo! Dodatne informacije: Martin Grčar, 031-777-880, 07-3885-191, ceste@zuzemberk.si**

Ime _____

Priimek _____

Kraj bivanja * _____

Parkiram v Žužemberku * _____

Parkiram na Dvoru * _____

Parkiram v drugem kraju * _____

Elektromagnetna sevanja sistema mobilne telefonije

Najbolj pogosta vprašanja in odgovori občanov glede sevanja baznih postaj.

Doc.Dr. Peter Gajšek, Inštitut za neionizirna sevanja, Ljubljana

Ali mobilni telefoni in bazne postaje sevajo?

Da! Mobilni telefoni in bazne postaje so namreč oddajno-sprejemni sistemi. Njihova osnovna naloga je prek svojih anten oddajati in sprejemati visokofrekvenčna elektromagnetna sevanja (VF EMS) v območju mikrovalov, to je pri frekvencah od 400 do 2200 MHz.

Kakšne so razlike med izpostavljenostjo VF EMS zaradi bazne postaje in mobilnega telefona?

Sevalne obremenitve ljudi zaradi baznih postaj so v primerjavi z mobilnimi telefoni navadno dosti nižje in v Sloveniji v povprečju ne presegajo 1% zakonsko določene mejne vrednosti. Sevanju bazne postaje je izpostavljeno celotno telo, pri telefonu pa so izpostavljeni posamezni deli telesa,

predvsem glava. Zaradi tega so raziskave večinoma usmerjene v ugotavljanje vplivov VF EMS mobilnega telefona na biološke sisteme.

Ali je ob vrednotenju morebitnih vplivov na zdravje pomembna razlika med baznimi postajami in drugimi vrstami radijskih in televizijskih oddajnikov?

Sevanjem anten baznih postaj mobilne telefonije so ljudje izpostavljeni pogosteje kot sevanju radijskih in televizijskih oddajnikov, ki pa oddajajo od 100 do 5000-krat več moči kot antene baznih postaj. Ko človek enkrat absorbira VF EMS dovolj visokih jakosti, pa so učinki zaradi izpostavljenosti ne glede na vir sevanja enaki.

Ali je mogoče, da sevanja baznih postaj presežejo mednarodno priznane mejne vrednosti?

Le te so lahko presežene do oddaljenosti nekaj metrov za tipično sektorsko anteno polno obremenjene bazne postaje na njeni višini. Dostop v to območje je praktično nemogoč, saj so antene navadno nameščene na visokih stolpih ali strehah visokih zgradb. Zunaj tega območja v drugih smereh so sevalne obremenitve daleč pod dopustnimi mejnimi vrednostmi.

Ali premestitev bazne postaje znotraj naselja na oddaljeno lokacijo zunaj naseljenih območij pomeni zmanjšanje izpostavljenosti ljudi VF EMS?

Da in ne. Premestitev bazne postaje lahko sicer pomeni nekoliko manjše obremenitve za določeno območje, vendar to posledično pomeni povečanje izpostavljenosti uporabnikov zaradi sevanja njihovih mobilnih telefonov na tem območju, saj morata v tem primeru tako mobilni telefon kot premeščena bazna postaja za normalno delovanje in pokrivanje enakega območja oddajati z

večjo močjo.

Ali je v Sloveniji zakonsko določen nadzor nad sevanji baznih postaj?

Da. Vlada Republike Slovenije je leta 1996 sprejela Uredbo o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju (UL RS, 70/96), ki natančno določa največje dovoljene sevalne obremenitve za vse vire sevanja, tudi za bazne postaje. Za nove posege v prostor so z Uredbo z

dodatnim preventivnim dejavnikom zaščitena najbolj občutljiva območja (I. območje povečanega varstva pred EMS, kamor se uvrščajo bivalno okolje, šole, vrtci, bolnišnice ...). Za ta območja veljajo desetkrat strožje omejitve kot v Evropski uniji.

Ali sevanja baznih postaj lahko povzročajo zdravstvene težave?

Doslej opravljene študije o vplivu sevanja nizkih jakosti na človeka, kot jih najdemo v okolici baznih postaj, niso potrdile povezave med VF EMS in obolenji, vključno z rakom.

Na voljo je sicer nekaj preliminarnih rezultatov raziskav, ki kažejo, da naprave mobilne telefonije v nekaterih primerih lahko povzročajo komaj opazne biološke učinke, ki pa najverjetneje ne vodijo do znanih vplivov na zdravje.

Slišal sem, da EMS zaradi mobilnih telefonov povzročajo raka. Ali je to res?

Znanstvenikom v doslej opravljenih raziskavah ni uspelo dokazati, da bi izpostavljenost VF EMS, ki jih oddajajo mobilni telefoni, povzročala rakasta obolenja. Svetovna zdravstvena organizacija zastopa stališče, da sevalne obremenitve nizkih jakosti, ki jih oddajajo mobilni telefoni in bazne

postaje, nimajo dovolj energije, da bi vplivale na dedni material ter s tem povzročale raka.

Živim v bližini bazne postaje. Kakšnim sevalnih obremenitvam sem tako izpostavljen?

Prevladujoče znanstveno mnenje je, da so sevalne obremenitve zaradi baznih postaj v bivalnem okolju precej pod dovoljenimi vrednostmi ter na ravni drugih signalov telekomunikacijskih oddajnikov (radio, televizija, zveze, .). Sto metrov oddaljena bazna postaja predstavlja podobne sevalne obremenitve kot deset kilometrov oddaljeni radijski oddajnik.

Kakšno je stališče vodilnih mednarodnih organizacij o možnih škodljivih vplivih EMS na zdravje?

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) je na podlagi pregleda doslej izvedenih raziskav ugotovila, da človekova dolgotrajna izpostavljenost VF EMS nizkih jakosti (pod znanstveno določenimi mejnimi vrednostmi) ne vpliva na njegovo zdravje. Ker obstaja nekaj vrzeli v znanju, pa SZO podpira nadaljnje raziskave, prek katerih bo mogoče bolje opredeliti tveganje.

Omenjeno stališče podpirajo tudi druge ključne organizacije tako doma kot v svetu.

Ali so morebiti otroci bolj občutljivi na vplive VF EMS?

Ker se glava in živčni sistem pri otrocih in mladostnikih še razvijata, so nekateri strokovnjaki mnenja, da bi bili v primeru obstoja za zdaj še neznanih zdravstvenih tveganj otroci in mladi morda zanje bolj dovzetni kot odrasli. Vendar pa ni na voljo znanstvenih izsledkov, ki bi podprli to

domnevo. Zato priporočam staršem, ki se želijo izogniti vsakršnemu morebitnemu tveganju, ki bi se morda pokazalo šele v prihodnosti, da razen v nujnih primerih otroke odvračajo od uporabe mobilnega telefona ter jih sočasno poučijo, kako telefon uporabljati racionalno in varno.

Ali lahko VF EMS nizkih jakosti, take najdemo tudi v okolici baznih postaj, povzročajo glavobole, nespečnost, motnje živčnega sistema, slabosti in druge simptome?

V primeru baznih postaj zaradi zelo nizkih jakosti izpostavljenosti omenjena hipoteza o teh simptomih skoraj ni verjetna, saj možnih mehanizmov za tovrstne težave ni bilo mogoče podpreti z doslej izvedenimi znanstvenimi raziskavami.

Ali lahko strah pred sevanjem, ne glede na resničnost nevarnosti, škodljivo vpliva na ljudi?

Človek je psihofizična celota in kadar je prepričan, da mu grozi nevarnost, ima lahko to škodljive posledice za njegovo zdravje in počutje ne glede na resničnost nevarnosti. Zato je pomembno ustvariti medsebojno zaupanje med investitorji in izvajalci na eni ter prebivalci na drugi strani. Kadar imajo prebivalci dejanski nadzor nad dogajanjem oziroma nanj lahko vplivajo,

praviloma to vpliva blagodejno in preprečuje nastanek raznih zmotnih prepričanj.

Kaj lahko storim?

Ker zaradi vrzeli v znanju dokončnih odgovorov glede (ne)varnosti sistema mobilne telefonije še ni mogoče dati, se nekatere mednarodne organizacije in vladne ustanove odzivajo na zaskrbljenost javnosti zaradi morebitnih vplivov VF EMS na zdravje ter priporočajo nekatere preventivne ukrepe:

- uporabo prostoročnih kompletov med telefoniranjem z mobilnim telefonom,
- omejitev pogovorov na najnujnejše,
- držanje telefona med vzpostavljanjem povezave čim dlje od glave in telesa,
- izbiro telefona z nizko stopnjo sevanja (SAR),
- umestitev baznih postaj ob sprejemljivih stroških na lokacije, na katerih bi bila izpostavljenost javnosti čim manjša,
- upoštevanje tudi estetskih vidikov in občutljivosti javnosti,
- vzpostavitev odkrite komunikacije med lastniki vira sevanja, lokalnimi organi in javnostjo v posameznih fazah načrtovanja postavitve, ki bi pripomogla k razumevanju problematike in večji odprtosti za postavitev nove naprave,
- vozniki naj se zaradi varnosti na cestah med vožnjo odrečejo uporabi mobilnih telefonov.

Kultura živi v Suhi krajini

Ko se bliža konec starega leta, navadno nekako vse zaključujemo, tako tudi na kulturnem področju v Občini Žužemberk.

Zato so kulturna društva naše občine povabile občane, da si ogledamo in uživamo v plesih, petju, glasbi in umetniški besedi in nam tako popestrijo in polepšajo decembrski večer. Povezovalka programa Mira Košiček, bodoča profesorica, je ob vsakem nastopu predstavila društva in njihove dejavnosti v preteklosti in danes. Kot se spodobi, je zaželel župan Franc Škufca vsem nastopajočim in seveda gledalcem, ki so dobro napolnili Zupančičevo gostilno, uspešne nastope in obilo kulturnih užitkov. *Besedilo: Rudi Cerkovnik, foto: S. Mirtič in R. Cerkovnik*

Za kulturno ogrevanje so poskrbeli rogisti, ki so ubrano 'zatrobili' nekaj skladb. Vsakič, ko jih gledamo, in to na veselje pogosto, jih je več, zelo pohvalno. Vmes so nastopili še enkrat.

Pod taktirko temperamentne pevovodke Marjane Dobovšek je mešani pevski zbor KD Dvor z Dvora izredno ubrano zapel pesmi, med njimi Teče mi, teče vodica, Kantaj, kantaj, ki so nas gledalce popeljale svet presenetljivo lepe glasbe, ki jo lahko ustvari le človeški glas.

Vražiček in angelček sta prišla glede na Miklavža z zamudo. Prišla sta skupaj, neverjetna kombinacija, eden iz pekla, drugi iz nebes. Hudobec je spodbujal k grešnosti, angelček je pa rotil le-te, naj se poboljšajo. Tako sta se malo dajala, a na koncu družno odšla še naprej eden pohujševat in drugi pa odpuščat.

Kulturno društvo Hinje se je predstavilo s skečem Mlekarice v pristni domači govorici. Vemo, kaj se dogaja, če se dobijo ženske na kupu. Tako je bilo tudi tokrat, vse neprisotne vaščane so 'obrale do kosti'. Seveda so dobile za tak 'resničnostni prikaz' izvajalke Jožica Jeklin, Mojca Papež in Urška Hočevar bučen aplavz.

Tudi Suhokranjčani uživamo, ko gledamo ro'kenr'ol, posebej če ga tako ognjevito in skladno zaplešeta Anja Skube in Jan Kumar, zmagovalca svetovnega pokala. Rasteta in neverjetna mojstra postajata, le tako naprej!

Za zaključek pa spet po domače. Primož Žnidaršič in Klemen Vidmar sta zaigrala nekaj našim ušesom znanih melodij in tako prijetno zaključila pester večer, v katerem je bilo za vsakega nekaj.

Kdo bi mislil, občudovali smo celo trebušno plesalko, in kar Suhokranjčanko Heleno Kastelic, ki nam je pričarala vzhodnjaški ples, za nas nenavaden in po svoje vznemirljiv. Tako smo torej doživeli ples, ki poudarja predvsem gracioznost posebnih plesnih gibov in tudi ognjevitost pa še skrivnostnost v življenju žensk z orienta.

Mešani pevski zbor Dvor ob Krki

Glavni gonilni sili kulturne dejavnosti na Dvoru sta Mešani pevski zbor Dvor in vokalna skupina Dvorjani.

Zbor sestavljajo pevke in pevci z Dvora in okolice. Veže jih prijateljstvo, ljubezen do petja in druženje v prostem času.

Zbor je bil ustanovljen 1999. leta, vokalna skupina Dvorjani pa 2006. Zbor ima pripravljenih v programu veliko slovenskih ljudskih in umetnih pesmi za različne priložnosti in celovečerne koncerte. Prepeva pesmi Foersterja, Premrla, Pahorja, Simonitija, Ipavca, Šoupala, Danga, Kumra in drugih.

Pevci s pesmijo popestrijo različne prireditve, proslave, družabna srečanja, pojejo pa ob porokah v domačem kraju, okolici in širom po Sloveniji. Tako so gostovali v Kranju, Iški vasi, Knežaku na Notranjskem, v Dolenjskih in Šmarjeških Toplicah …

Najbolj so ponosni na izvedbo maše Stopil bom k oltarju Matije Tomca, ki so jo izvedli ob 100-letnici rojstva Matije Tomca skupaj z zborom Orfej s Ptuja in Trobilnim kvartetom iz Metlike v metliški farni cerkvi oktobra leta 2000.

Vsako leto se udeležujejo območne revije odraslih pevskih zborov v Novem mestu.

Božični koncert v farni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku

Za uspešno delo je zbor prejel več pisnih pohval in plaket ter leta 2004 srebrni grb Občine Žužemberk.

Največji uspeh zbora pa si štejejo, da so bili izbrani leta 2004 na omenjeni reviji izmed 16 zborov Dolenjske, da nastopijo na medobmočni reviji odraslih pevskih zborov Dolenjske, Posavja in Bele krajine. Tako so 27. novembra 2004 dobili srebrno plaketo na Regijskem tekmovanju odraslih pevskih zborov 2004 – Vrhnika (osrednja slovenska regija).

Pevcem veliko pomenijo obiski poslušalcev in njihove pohvale. Še najbolj pa domačinov, ki si želijo čim večkrat slišati njihovo ubrano prepevanje.

Kljub majhnosti zasedbe navdušujejo z izvrstno izvedbo in polnostjo glasov. To jim daje nove energije in izzive.

Zbor se bo trudil za še boljše uspehe in širjenje slovenske ljudske pesmi med prebivalstvom v domačem kraju in drugje.

Zbor vodi zborovodkinja ga. Marjana Dobovšek.

Vzemite si čas in pridite nas poslušat!

Nedavno je zbor nastopil na treh božičnih koncertih. Zapeli so najlepše božične pesmi. S tem je pričakovanje božiča, ki je eden najlepših praznikov pri nas, v frančiškanski cerkvi sv. Lenarta v Novem mestu, farni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Žužemberku in župnijski cerkvi sv. Antona Padovanskega v Prečni pri Novem mestu postalo še bolj čarobno.

V mesecu marcu pa pripravljajmo koncert pevskih zborov ob materinskem dnevu, hkrati pa bomo imeli v Domu starejših občanov v Novem mestu celovečerni koncert in še nastop v Dragatušu.

Miha Potočar

Božično – novoletni koncert

»Najboljše zdravilo za človeka je človek (afriški pregovor).« To je bila misel božično – novoletnega koncerta, ki je potekal v petek, 21.12.2007, v prizidku telovadnice OŠ Žužemberk. V programu so nastopili OPZ, MPZ, recitatorji, plesalci in glasbeniki. V dopoldanskem času je bila prireditev organizirana za učence, zvečer pa za krajane. Božič je praznik pozornosti. Je čas, ko ne smemo pozabiti nikogar, ki nam je blizu. Prav bi bilo, da bi se spomnili tistih, ki so zapostavljeni in odrinjeni na rob družbe in osamljenost še toliko bolj občutijo. Na dopoldanski prireditvi je bila gostja Simona Zapak, laična misijonarka, ki je več let preživela v Angoli. Z živo besedo in filmom je prikazala svoje misijonsko poslanstvo v Afriki. Na večerni prireditvi pa so bili gostje Valentin Inzko, veleposlanik Republike Avstrije v Sloveniji, mag. Jože Andolšek, profesor na celovški gimnaziji, misijonarka gdč. Tanja Murn, študentka prave, in župan naše občine Franc Škufca.

Naša šola se je letos namreč odzvala na pobudo naše bivše učenke Tanje Murn, da bi s skupno humanitarno akcijo pomagali otrokom v Angoli. Na prireditvi so si lahko ljudje ogledali projekcijo filma o Angoli, revni afriški državi in prisluhnili gostom. Po prireditvi je bila odprta božična tržnica z raznovrstnimi izdelki otrok in njihovih mentorjev. Izkupiček od prodaje bo namenjen najrevnejšim otrokom v Angoli. Afrika – zibelka civilizacije, neizmernih naravnih bogastev in lepot je celina velikih razlik. Revščina, bolezni, nerazvitost pestijo milijone Afričanov. Misijonarji jim prinašajo upanje, gradijo šole, bolnice, poučujejo otroke, saj samo znanje prinaša napredek. Vera v Boga jim vliva upanje. Zato je dragocen vsak najmanjši dar za otroke, ki umirajo zaradi revščine in bolezni.

Ob stojnicah so se ljudje lahko posladkali s piškoti in čajem. Tržnica z izdelki je bila organizirana tudi v soboto, 22.12.2007, na trgu v Žužemberku in na Dvoru, ter v nedeljo, 23.12., pred farno cerkvijo sv. Mohorja in Fortunata. Občina Žužemberk je za 14 ptičjih valilnic in 10 lesenih zabojčkov prispevala 148 Eur.

Valentin Inzko, veleposlanik Republike Avstrije, je v knjigo vtisov zapisal: »Ob dnevu, ko so v Evropi padle vidne meje in ko so postali Evropejci dobri mejaši, ko je kontinent zadirkal brez meja, sem spoznal tudi v tej vaši šoli solidarnost brez meja. Čestitam. Bodimo srce, ki daje.« *Ljuba Nose*

Gost Valentin Inzko

Novoletna prireditev na OŠ Prevole

Na OŠ Prevole vsako leto zadnji dan pouka v koledarskem letu organiziramo prireditev za učence, starše in vse ostale krajane. Do sedaj smo vedno vabili znane glasbenike, vendar so cene teh nastopov drastično poskočile in si kaj takega ne moremo več privoščiti.

Letos smo se odločili, da organiziramo različne delavnice, ki se nanašajo na ta praznični čas in povabili smo tudi nekaj zunanjih sodelavcev ter seveda starše učencev. Učenci so se razdelili v skupine glede na interes, in sicer v naslednje delavnice: peka drobnega peciva, peka božičnega kruha, oblikovanje novoletnih aranžmajev, oblikovanje nakita in izdelava božičnih okraskov.

Izdelke je potem vsaka skupina posebej razstavila v telovadnici šole, kjer je bila nato kulturna prireditev, na kateri so učenci ob petju, plesu, recitiranju predstavili običaje ob vseh praznikih v decembru in januarju – obdarovanja treh mož, božič, nedolžni otroci, štefanovo, novo leto, kolednike itd. Po prireditvi so obiskovalci lahko kupili izdelke, s pecivom in kruhom pa so se posladkali.

Za učence višjih razredov smo priredili še zabavo s plesom, tako da smo bili res vsi veseli in zadovoljni ter tako pripravljeni za vstop v novo leto.

Knjižnica na Dvoru

Mnogi med vami še ne veste, da na Dvoru deluje knjižnica, ki je vzajemna enota Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto in Občine Žužemberk. Ustanovljena je bila na kulturni praznik, 8. februarja 2007, in vas od tedaj vljudno vabi, da jo obiščete in si tako obogatite svoje znanje, razširite obzorje ter potešite svojo vedoželjnost. Krajevna knjižnica Dvor nudi gradivo za odrasle, predšolske otroke, šolarje in mladino. Poleg knjig, DVD-jev, zgoščenk… nudijo tudi uporabo računalnika. Gradivo si izposojate s člansko izkaznico, ki jo prejmete ob vpisu. S člansko izkaznico si gradivo lahko izposojate tudi v drugih knjižnicah na Dolenjskem ter seveda v potujoči knjižnici.

Knjižnica po novem deluje vsak dan, in sicer:
ponedeljek, torek, sreda: 9.00 – 15.00
četrtek, petek: 13.00 – 19.00
Poletni delovni čas:
torek: 9.00 – 15.00
četrtek: 13.00 – 19.00

Vse potrebne dodatne informacije boste dobili pri knjižničarki Andreji Špelko.

Ljuba Nose

Prešernov duh še živi

S Prešernovo Zdravljico, ki je zapel moški pevski zbor Kulturnega društva Dvor in bogatim kulturnim programom dvorskih šolarjev so kulturni praznik počastili tudi na Dvoru. Govornica, ravnateljica OŠ Žužemberk, mag. Jelka Mrvar, je v govoru pred številnim občinstvom poudarila velik pomen praznika in med drugim omenila veliko pridobitev novo šolo, zelo pomemben objekt tudi v kulturnem smislu za Dvor in širšo okolico.

Foto: S. Mirtič

Cicibanove urice v vrtcu Dvor

Tudi v letošnjem šolskem letu je, od decembra 2007 do februarja 2008, potekal trideseturni program Cicibanovih uric, ki se ga je udeležilo šest otrok, ki ne obiskujejo vrtec. Otrok je bilo malo, zato je imel vsak posameznik veliko možnosti za kvalitetno in individualno seznanjenje z učnim, vzgojnim in družabnim programom. Teme sem prilagodila interesu otrok ter njihovim potrebam za razvijanje spretnosti na jezikovnem, matematičnem, naravoslovnem, umetniškem, gibalnem in družabnem področju. Hkrati pa sem jih navajala na vztrajnost in doslednost, ki ju bodo potrebovali v šolskih klopeh. Z lastno motivacijo in programom so v prostorih nove šole, vrtca in telovadnice lahko razvijali vse svoje sposobnosti. Radi so prihajali in tudi zelo aktivno sodelovali pri vseh temah programa. Rdeča nit naših srečanj pa je bila priprava igrice Zajčkova hišica.

Zadnji dan srečanja so jo zaigrali in s tem prijetno presenetili starše, bratce in sestrice. Po kratkem druženju, skromnem spominu in pogostitvi smo se razšli s prijetnimi občutki in željo, da bi učno pot uspešno nadaljevali tudi v šoli.

vzgojiteljica Slavka Hrovat
Vrtec Dvor

ru gostovala igralska skupina Gimnazije iz Brežic z antično komedijo Aristofana LIZISTRATA. Z poudarjeno retoriko, tudi v zboru, kot se za stare

Šola za življenje

V šolo v naravi z naslovom Šola za življenje je 18. 2. odšlo 59 devetošolcev Osnovne šole Žužemberk. Pet dni so preživeli v centru šolskih in obšolskih dejavnosti Kavka v Livških Ravnah pri Kobaridu. Spremljali so jih štirje učitelji; vodja šole v naravi je bila zgodovinarka Majda Pucelj. Vsebinsko zelo bogat in raznolik program so izvajali strokovni delavci CŠOD Kavka ter naši učitelji. Šola v naravi je pomembna in odgovorna oblika dela za učence in učitelje, pri kateri dosežemo vrsto učno-vzgojnih ciljev, ki jih doma pri rednem pouku v učilnicah ne moremo uresničiti.

Učenci so realizirali naslednje učne vsebine: na naravoslovnem področju ogled potoka Perivnik, analizo njegove čistosti; na družboslovnem področju ogled rojstne hiše pesnika Simona Gregorčiča in Muzej prve svetovne vojne v Kobaridu ter beneške vasi Topolovo; na športnem področju so se preizkusili v plezanju, lokostrelstvu, se udeležili pohodov, pridobivali taborniška znanja tako, da so pletli vozle in spoznavali kurišča ter kurili ogenj. Organizirane so bile tudi delavnice o spolnosti, učenju, zlorabah alkohola in drog, ki so jih pritegnile.

Poleg življenjsko koristnih tem so se učenci navajali tudi na samostojnost, odgovornost, večdnevno življenje s sovrstniki, se podrejali skupnim ciljem in razvijali ter poglabljali prijateljske odnose.

Prepričani smo, da so učenci v šoli v naravi dosegli zastavljene cilje, uživali v naravi, druženju s sovrstniki ter jim bo Šola za življenje vsem ostala v lepem spominu.

Ljuba Nose

Tehniški dan za učence podružnične šole Ajdovec pri mizarju

V torek, 6.11.2007, smo učenci iz Ajdovca šli peš do bližnjega zaselka Plano. Tu stanuje in ima svojo mizarsko delavnico g. Iskra Darko. Po predhodnem dogovoru, da bi učenci radi spoznali poklic mizarja in tudi sami nekaj izdelali, smo se dogovorili za zabojčke, ki bi nam služili pri razstavi s sadjem.

Gospod Darko nas je z veseljem sprejel in popeljal po delavnici. To je velik prostor, v katerem so razporejeni stroji za žaganje, lepljenje in lakiranje. Kljub temu da v njem veliko žagajo, je bilo vse pospravljeno. Žaganje in prah posesajo z velikimi kompresorji in po ceveh spustijo v silos, ki stoji zunaj zgradbe. Imajo čisto nov stroj, ki se ga vodi preko računalnika in se na njem še učijo. Izdelujejo pohištvo vseh vrst (kuhinje, spalnice, dnevne sobe, opremljajo muzeje, gradove (Predjamski grad pri Postojni, Ljubljanski grad…).

Po ogledu in pogovoru je sledilo delo, ki so ga za nas pripravili. Najprej smo natančno opazovali in prisluhnili mojstru Darku, pri demonstraciji sta sodelovala tudi spretna delavca. Hitro so sestavili tri različne velikosti zabojčkov. Potem smo učenci začeli brusiti z brusnim papirjem koščke lesa, iz katerih so sestavljeni zabojčki. Ker je čas zelo hitro minil, smo se odpravili proti šoli in sabo vzeli les, iz katerega smo naslednji dan sestavili zabojčke. Pri delu seveda nismo bili tako spretni in hitri, a s pomočjo učiteljic smo sestavili in zlepili dvajset zabojčkov. Odločili smo se, da jih po končni razstavi učenci ne bomo odnesli domov, ampak jih prodali na novoletnem bazarju v Žužemberku, kjer bodo denar zbirali za revne otroke iz Angole.

Za pomoč in sodelovanje se gospodu Iskra najlepše zahvaljujemo.

Učenci in učiteljici PŠ Ajdovec.

Pohod učencev in staršev z baklami

December in ponekod že konec novembra se vse lesketa od bleščic in raznobarvnih lučk, vse je razsvetljeno. Ljudje kar tekmujejo, kdo bo lepše okrasil svoj dom, pričaral več prednovoletnega vzdušja … in z umetno svetlobo prepodil temo in mrzlo zimo ter neprijetne občutke.

Tudi na PŠ Dvor smo okrasili jelko in prižgali svetleče lučke. Vse dejavnosti veselega decembra pa smo usmerili v en skupen cilj, vzbuditi v človeku upanje v boljše in dobro in začutiti hvaležnost za vse, kar imamo.

Da bi si decembrske dni zapomnili po čem posebnem, smo se s starši na prvem roditeljskem sestanku odločili za pohod z baklami. Izvedli smo ga trinajstega decembra. Ob 16.15 uri smo se zbrali pred šolo. Razredničarke so zbrale svoje učence in njihove starše, bili smo skoraj vsi. Vsak od nas je imel pripravljeno baklo ali prenosno svetilko, dogovorili pa smo se tudi o varnosti. V urejeni koloni smo se napotili na Vinkov Vrh. Vzpenjanje ni bilo naporno, saj smo bili vsi v pričakovanju . Cilj je bila turistična kmetija Štupar. Vsem nam je prijal topel čaj in piškotki, za katere so poskrbeli učenci in učiteljice. Učenci so predstavili kratek kulturni program, ki so ga pripravili z razredničarkami, zaželeli smo si lepe praznike, vse dobro v prihajajočem letu in prižgali bakle, luči upanja. Večina nas je prvič držala gorečo baklo v roki. Prevzela nas je vzhičenost ob pogledu na razsvetljeno ploščad, na številne migetajoče lučke, ki so se podale na pot v dolino. Tudi učenci, ki so se sprva bali ognjenih bakel, so zbrali pogum in varno nesli baklo vsaj del poti.

Cesta proti Vinkovemu Vrhu je pritegovala poglede Dvorjanov in naključnih mimo vozečih ljudi. Vsi so občudovali reko lučk na vzpetini. Ob pogledu pa je bilo toplo tudi nam, ki smo bili v koloni in lahko zrli na morje lučk pred nami ali za nami in se prijetno pogovarjali z znanci, prijatelji, sošolci, starši, učiteljico, ...

Varno smo prišli do PŠ Dvor. Ugasnili smo bakle, se prisrčno poslovili in polni vtisov odšli domov.

Zvonka Struna

Pikapolonice in promet

Prometna vzgoja, kot medpodročna dejavnost vzgojnih področij, je zaživela tudi v skupini 2-3 letnih otrok. Otroci skupine Pikapolonic v Vrtcu Dvor zelo radi opazujejo mimoidoča vozila, predvsem večja. Že od daleč jih pozdravijo s smehom in dvigom rok. Prepoznajo in poimenujejo vsa vozila, ki jih vidijo na cesti. Svoja opažanja pa simbolizirajo z malimi in večjimi vozili pri igri v igralnici. Na sprehodu večkrat srečamo tudi policijsko vozilo in otroci vedo, da ga vozi policist. Tako smo pri temi Promet v skupino povabili Žanova starša, ki sta policista. Oba sta sprejela naše povabilo in se aktivno vključila v naš program. Za vsakega otroka sta prinesla pobarvanko, nalepko medvedek, zloženko in kresničko. Plišastega medvedka "policista" pa sta podarila skupini. Vsak dan ga ima, pri počitku, eden od otrok. Mamica, ga. Lidija Longar, pa nas je obiskala v skupini. Prišla je oblečena v policijsko obleko, kar je bilo za otroke pravo doživetje. S sabo je prinesla tudi pripomočke, ki jih policist potrebuje pri svojem delu in jih otrokom na razumljiv način tudi predstavila. Pri otrocih je vzbudila zanimanje in nekateri so ves čas postavljali vprašanja. Otrokom je pripovedovala o varni udeležbi v prometu, o vlogi policista kot poklicu in s tem povečala njihovo znanje o lastni varnosti. Tak pozitiven odziv otrok je bil, za mamico in zame, prijetno presenečenje. Ob tem so mi dali potrditev, da je otroke potrebno seznanjati s prometom in varno udeležbo v njem že zelo zgodaj. Seveda za njih zanimiv in starosti primeren način lahko prčinemo že v prvi starostni skupini. To nam je uspelo tudi s pomočjo Žanove mamice.

Sodelovanje s starši in njihovo vključitev v program vzgojnega dela v vrtcu je za nas zelo pomembno. Pri tako potrebni vzgojno učni temi, kot je promet, varnost in udeležba otrok v prometu pa je neprecenljive vrednosti.

Hvala Žanovi mamici in očku, ker sta se odzvala našemu povabilu in popestrila ter obogatila vzgojno spoznavni program.

vzgojiteljica Slavka Hrovat
Vrtec Dvor

Mali muzej na PŠ Dvor

Ves napredek človeštva temelji na izumih in dognanjih ljudi, ki so živeli in ustvarjali pred nami. Tega se zavedamo tudi na OŠ Žužemberk in s tem tudi na PŠ Dvor. Spoznavati življenje naših prednikov in razvijati zavest pripadnosti Suhi krajini je tudi ena izmed prednostnih nalog našega vzgojno- izobraževalnega dela..

Že minulo šolsko leto smo intenzivno zbirali stare predmete, dokumente in fotografije iz šolskega okoliša Dvor. Veliko ljudi je, značilno za suhokranjskega človeka odprtih rok, odstopilo za muzej predmet ali več predmetov. Zbrane eksponate smo popisali in jih pripravili za razstavo. Bilo jih je 87. Med njimi so bile stare knjige, dokumenti in fotografije, šolska klop, kuhinjski lonci, likalniki, mlinčki, radijski sprejemniki, oprema za živino in vzdrževanje kmečke hiše, …. in še mnogo drugih nič manj vrednih ali pomembnih stvari. Najprej smo delno zbrane predmete predstavili ob otvoritvi nove PŠ Dvor, potem pa so skrbno shranjeni v arhivu čakali na svoj stalni prostor. Zadnje dni v avgustu so nam pripeljali tudi omare, in sicer kot donacijo mizarstva Jaklič. Vesele smo se učiteljice naše podružnice spravile na delo in bile nagrajene s tematsko urejenimi predmeti v omarah. Mali muzej je razveselil tudi učence, ki si radi ogledujejo razstavljene predmete. Pot pa k vitrinam zanese tudi naše starše in naključne obiskovalce šole, te vsakomur poklonijo del vpogleda v našo dediščino in preteklost.

Mali muzej je res pridobitev za PŠ Dvor, saj: »Človek brez zgodovine, je kot drevo brez korenin.«

Zvonka Struna

Le čevlje sodi naj kopitar

France Prešeren je s svojimi Poezijami naš narod postavil v vrh Evrope. Kultura in jezik zagotavljata obstoj slovenskega naroda. Naši medčloveški odnosi naj bi bili takšni, da bi se razumeli in da bi vsak sodil le o tem, na kar se razume.

V četrtek, 7. februarja 2008, je bila v prizidku telovadnice OŠ Žužemberk organizirana kulturna prireditev v spomin dr. Franceta Prešerna. V programu so nastopili: pevski zbor Žužemberk, recitatorji in glasbeniki, kot gostje pa Tamburaška skupina iz Dragatuša v Beli krajini, ga. Maja Šubic, akademska slikarka, in mag. Tomaž Vrabič, arhitekt, pesnik in pisatelj.

Recitatorji so v sliki in besedi predstavili nekaj utrinkov iz pesnikovega življenja. Tamburaši pa so pod vodstvom g. Marka Željka prinesli v Suho krajino nežne zvoke tamburic.

Po prireditvi je bila v mali dvorani odprta razstava del slikarke Maje Šubic in predstavitev pesnika T. Vrabiča. Maja Šubic se kot slikarka veliko posveča knjižni ilustraciji in freskoslikarstvu. S pravimi freskami bogati fasade arhitekturnih objektov, tako posvetnih kot sakralnih prostorov. Njena velika strast je preučevanje narave, predvsem živali. Največja hobija pa sta glasba in delo na polju. Živi in ustvarja v Škofji Loki in Poljanah. Tomaž Vrabič pa je magister arhitekture. Rad slika. Imel je več fotografskih razstav. Je avtor številnih mladinskih besedil, izdanih v knjižni obliki pri različnih založbah. Več njegovih pesmi so uglasbili sodobni slovenski skladatelji.

Želimo si, da slovenska glasba in kultura ne bi nikoli utonila v okviru Evropske unije.

Ljuba Nose

Spoštovani starši!

Obveščamo Vas, da bo potekal uradni vpis v vrtec za šolsko leto 2008/09 od **1. do 11. aprila 2008**, v prostorih šolske svetovalne službe na OŠ Prevole. Vpis bo potekal vsak dan od 7.00 do 14.00 ure. Za podrobnejše informacije smo vam na voljo na tel. št. 07 3885 295.

Pričakujemo Vas!
Vrtec pri OŠ Prevole

Obvestilo staršem predšolskih otrok

Starše predšolskih otrok obveščamo, da bo potekal VPIS otrok v vrtec pri OŠ Žužemberk za šol. leto 2008/2009 od **1. 4. – 11. 4. 2008,** in sicer od 12.00 do 14.00 ure v Vrtcu na Jurčičevi 41.

Starši, ki želijo vključiti otroka v vrtec med šolskim letom 2008/2009, ga morajo vpisati v času razpisa zaradi predvidenega oblikovanja oddelkov. Za dodatne informacije lahko pokličete na tel. št. 07 3087 107 go. Olgo Longar.

Utrinki s PS Šmihel

DECEMBER

Mesto Ljubljana je lepo in veliko mesto. Še posebej lepo pa je v decembru, ko je vse okrašeno in praznično. Z učenci smo se odpravili na potep po Ljubljani. Iz Ivančne Gorice nas je v Ljubljano peljal vlak. Za nekatere učence je bilo to prvo srečanje s tem prevoznim sredstvom. Ogledali smo si tudi železniško postajo v Ljubljani, se peljali s hitrim vlakom, se sprehodili po tržnici, centru mesta in se nazadnje ustavili v Hiši eksperimentov. Tam smo delali poskuse kot pravi raziskovalci. Bil je mrzel zimski dan in zeblo nas je v roke in noge, na naših obrazih pa so bili topli nasmehi zadovoljstva, ko smo se vračali domov.

V hiši eksperimentov

Ko se poslavlja staro leto, se zvrstijo mnoge prireditve, proslave in koncerti. Tudi na PŠ Šmihel smo leto 2007 sklenili z božičnim koncertom. To je bil res koncert v pravem pomenu besede. V živo je zaigral saksofon, pa prečna flavta, klavir ter mnogi drugi inštrumenti. Učencem so pri izpeljavi programa pomagali zunanji sodelavci. Pod vodstvom gospe Darinke Pirc je zazvenelo mnogo božičnih in novoletnih pesmic. Učenci so se predstavili tudi z dramatizacijo pravljice Dobri snežak. Kljub nezimski pokrajini smo si pričarali čarobno vzdušje. Malo s programom, zadišalo pa je tudi po pravem božičnem kruhu, ki ga je pripravila gospa Angelca Bedene.

Dramatizacija pravljice Dobri snežak

JANUAR

"Živali nam pomagajo, da postanemo boljše osebe. Zaradi njihove dobrote in vdanosti smo bolj razumevajoči do soljudi, sebe in druge pa smo sposobni sprejeti z vsemi pomanjkljivostmi in napakami. Tako kot nas sprejemajo naše domače živali: brezpogojno. Niso se sposobne pretvarjati. Iskrene so in poštene. To so temeljne lastnosti, ki se jih lahko naučimo od njih." – to je misel, ki sem jo prebrala na eni od spletnih strani o živalih. In prav ta misel je postala naše vodilo pri pripravi razstave, s katero se predstavljamo na centralni šoli. Učenci so to idejo z navdušenjem pozdravili in že smo začeli z delom. Učenci so v šolo prinesli svoje hišne ljubljenčke, izrezovali so slike, iskali podatke v knjigah, pomagali pri izdelavi plakatov … Zelo pa so bili navdušeni, ko so izvedeli, da bomo v »oskrbo« za teden dni dobili tudi nekaj drugačnih hišnih ljubljenčkov. In res. Ko je 28. januarja gospod Peter Zadel v učilnico vstopil s 4 vrečami, so se okrog njega v hipu zbrali otroci. Nekateri z malo strahu bolj v ozadju, drugi povsem pogumno v ospredju. Novi prijatelji: dva ameriška goža (Lojz in Rozi), mlečna kača, rdečerepi udav (Mike), tokajski gekon in ptičji pajek so takoj postali prijatelji naših učencev. Učenci so jih opazovali, božali in celo nosili okrog. Vsak se je z izbrano živaljo tudi fotografiral. Spoznali smo te živali, njihove potrebe in navade. Učenci so za njih lepo skrbeli. Kar prekmalu je prišel petek in živali so morale k svojim pravim lastnikom. Tako je prav. Nam pa ostanejo spomini nanje – na fotografijah in v naših srcih.

Takole pozirajo vse kače hkrati

FEBRUAR

Trarara, trarara, pustne smo šeme, trarara, trarara, nič nismo lene. Šeme so na pustno soboto obiskale našo šolo. Pripotovale so od vse povsod in bile polne muh in zvijač. Od simpatične Fate, do gusarjev, pa levov, čarovnic, dvornega norčka in Indijanca. Na šolskem dvorišču se je kar gnetlo princes iz vsepovsod. Maškare so se lepo predstavile, nekatere prejele nagrade in se posladkale s krofi iz »Bedenetove pekarne.« Pa še recite, da ta svet ni čuden. Namesto, da bi maškare pregnale zimo, je maškare pregnal dež. HVALA urednicam revije Alarm za prijeten program.

Pancer tanc

Maškare na šolskem dvorišču. Katera najlepša v deželi je tej?

MAREC

Vso zimo smo čakali na sneg, a ga nismo dočakali. Zato smo bili primorani izvesti zimski športni dan kljub nič kaj zimskemu vremenu. Namenili smo se peš od Žužemberka do Dvora. Pa nam je vreme zagodlo in tako smo se na PŠ Dvor odpeljali z avtobusom. Učenci so za nas pripravili dramsko uprizoritev Zvezdica zaspanka, potem pa smo obiskali tudi novo dvorsko pekarno. Tam so nas pogostili kot kralje in nam pokazali, kako pečejo kruh, predstavili svojo ponudbo in pomen take pekarne. Hvala za prijazen in sladek sprejem.

Za PŠ Šmihel Petra ZADEL

SUHOKRANJSKE Poti

Kulturni praznik

Vsi Slovenci se moramo zavedati, da 8. februar ni le dela prost dan, ampak je dan, ki bi ga morali nameniti kulturi in počastiti vse može, ki so se borili in ohranili slovenski jezik in slovenstvo nasploh.

Na OŠ Prevole smo imeli kulturno prireditev za učence in vse krajane. Najprej so v svojem programu učenci zapeli himno, razmišljali o kulturi, recitirali pesmi znanih slovenskih pesnikov in dodali še glasbeno točko. Drugi del pa je bil bolj zabaven, saj je amaterska gledališka skupina iz Straže – Dober dan, teater odigrala komedijo Policijska postaja, s katero je gledalce ves čas spravljala v smeh.

Kultura je širok pojem, ne la da obiskujemo gledališke predstave, ampak je v današnjem času še kako pomemben kulturni odnos do sočloveka – družbe, sodelavcev, družinskih članov, prijateljev, da jih cenimo, smo do njih spoštljivi in jim tako polepšamo majhne, a še kako pomembne trenutke.

KOLEDOVANJE

Letos smo ta običaj oživeli tudi v našem kraju. Pobudo je dal gospod župnik, pa tudi nekateri starši in učitelji. Tako smo se učenci zbrali v tri skupine po tri (Miha, Gašper, Boltežar), saj bi bilo za samo tri učence naporno obiskati vse hiše v precej med seboj oddaljenih vaseh. Pripravili smo si oblačila po navodilih, si razdelili vloge in se naučili tekst, pripravili nalepke za na vrata.

Ljudje so nas v vsaki hiši lepo sprejeli, nikjer nismo imeli težav, prispevali so denar, nas pa nagradili s sladkarijami. Z zadovoljstvom smo opravili to nalogo, saj smo se ob tem zavedali, da bo šel denar za otroke v revnih predelih sveta in to je bila za nas velika spodbuda.

Metka Novak 9.r.

Srečanje starejših

Več kot šestdeset starostnikov nad sedemdeset let starosti z območja Žužemberka in ajdovške planote je sredi decembra minulega leta »gostila« Osnovna šola Žužemberk. Zaradi razpada tukajšnjega Krajevnega odbora RK Žužemberk so na pobudo ravnateljice mag. Jelke Mrvar niti organizacije vsakoletnega srečanja in druženja prevzele učiteljice šole, učenci in učenke pa so jim v avli šole pripravili izvrsten kulturni program. Zbrane so pozdravili tudi žužemberški župan Franc Škufca, ravnateljica šole mag. Jelka Mrvar in predsednica Območnega združenja RK Novo mesto mag. Suzana Jarc, ki je med drugim pozvala posameznike, da bi prevzeli vajeti te organizacije v kraju. Starostniki so bili navdušeni s priložnostnim programom, prijaznostjo gostiteljev in organizacijo srečanja. *S.M.*

Srečanje s Tomažem Humarjem, vrhunskim alpinistom in gorskim reševalcem

Po materi Dolenjec, doma iz Klečeta, po očetu Gorenjec, iz Kamnika. To je Tomaž Humar, ki se je rodil v delavski družini s tremi otroki v Kamniku pred 39 leti. 7. februarja je bil gost na OŠ Žužemberk, v sliki in besedi je predstavil svoje življenje.

V otroštvu je postal strasten gobar in z večnim nemirov v sebi je živel v stiku z naravo. V 3. letniku srednje šole je »srečal« gore. Od takrat so njegova velika ljubezen. Leta 1987 je postal alpinist, 1993 pa gorski reševalec. Za njim je več kot 1500 vzponov, od tega 70 prvenstvenih doma in po svetu. Prejel je več priznanj in nagrad. Najbolj odmevni vzpon pa je opravil leta 1999 čez južno steno Daulagirija do grebena (8000m) solo na alpski način. Po uspešni vrnitvi, potem, ko je preživel nemogoče, je pri gradnji hiše padel vzvratno v odprtino za stopnice in si močno poškodoval obe nogi. V naslednjih mesecih, ki jih je preživel po bolnišnicah in zdraviliščih, je bil nekajkrat na robu preživetja. Zdravniki so bili prepričani, da ne bo nikoli več uporabljal noge. Tri leta je bil na invalidskem vozičku. Vendar Gozdni Jože, kot se je sam poimenoval že v rani mladosti, se je postavil na noge. »Kjer je volja, tam je pot.« Po vrsti operacij se je izkazalo, da bo kljub vsemu še lahko uporabljal noge, čeprav je desna malce krajša in je levi gleženj nemobilen. Hodi težje, kot pleza. Kam naprej?

Poklicala ga je Gola gora, kot imenujejo Nanga Parbat. Prišlo je do nenapovedanih vremenskih sprememb in v neki ledeni luknji je ostal ujet 7 dni z malo hrane in vode. Izčrpanega so reševali s helikopterji. Pakistanskima pilotoma je uspela rešitev. Z njima je postal velik prijatelj. Po tej odpravi je dobil veliko prijateljev in tudi sovražnikov. Pakistancem se bo oddolžil tako, da bo zbral denar za gradnjo bolnišnice, ki jo ljudje tam tako potrebujejo.

Tomaž Humar velja za človeka, ki ima noro srečo ali pa veliko zvez tam, kjer se jih z denarjem ne da kupiti. Ne pleza zaradi slave ali alpinističnih nagrad. Srce, razum in noge ga že, kar ve zase, vlečejo gor, v stene. Nikoli ni bil človek pravil. Kljub uspehom v gorah vstaja skromen in pošten. V knjigo vtisov je zapisal: »Vedno poslušajte svoje srce in ostanite to, kar ste.« *Ljuba Nose*

Občinska liga v košarki

V mesecu decembru 2007 in v januarju 2008 so tekmovali tudi košarkarji v občinski ligi. Tekmovalo je 5 ekip: Žužemberk, Fužina Dvor, Dvor mladi, KK Trebča vas in gostje ŠD Struge. Igrali so vsak s vsakim in se na koncu pomerili v finalu za 1. mesto Fužina Dvor:ŠD Struge 42:48, za 3, mesto pa ni bilo tekme med Dvor mladi in KK Trebča vas, ker so bili le-ti zadržani z različnimi obveznostmi, tako so 3. mesto dosegli Dvor mladi brez boja. Končni vrstni red je bil naslednji: 1. mesto ŠS Struge, 2. Fužina Dvor, 3. Dvor mladi, 4. KK Stavča vas, 5. Žužemberk. Najboljši strelec na finalnem turnirju je bil Darko Klobučar, ki je dosegel 21 točk, v rednem delu pa so se s številom košev izkazali: Uroš Vidmar (Fužina Dvor), 88; Slavko Kužnik (Dvor Mladi), 69; Matej Škulj (ŠD Struge), 50; Sebastjan Perko (Žužemberk), 46; Andrej Murn (Trebča vas), 39. Sodniško pravico pa sta delila na vseh tekmah Aleš Čavlovič in Matjaž Cerkovnik.

Organizatorji se za naslednje leto dogovarjajo, da bi pritegnili še ekipe iz sosednih občin in bi tako postalo to tekmovanje bolj množično in tudi kvalitetnejše, saj imajo Suhi krajini dobre pogoje kar s tremi telovadnicami. Želimo jim, da uspejo, saj se v današnjem prehitrem tempu življenja ljudje nujno morajo razbremeniti z različnimi oblikami rekreacijami. In košarka je ena izmed najbolj zanimivih in atraktivnih.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

Tribune se spet polnijo

Po kar dolgem obdobju je tribuna na tekmah odbojkarjev spet polna. Kar naenkrat se je spremenilo, gledalci prihajajo na tekme in spet se sliši značilno navijanje: Žu-žem-berk, Žu-žem-berk. Zakaj taka sprememba – enostavno – fantje igrajo kot prerojeni, zavladal je kolektivni duh, borijo se vsi za enega, eden za vse, ki največ pomeni pri moštvenih športih. Upajmo, da se bodo želje po zmagah, tak 'štimung' in navdušenje obdržalo.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

Košarkarji za pokal

Na Prešernov dan, 8. februarja, so se imeli v telovadnici Osnovne šole Žužemberk občinsko pokalno tekmovanje v košarki. Zbralo se je sicer manj ekip kot po navadi, ker je marsikoga privabil podaljšani vikend na smučanje. Med seboj so se tokrat pomerile 4 ekipe iz Občine Žužemberk. Po posameznih dvobojih so bili rezultati v predtekmovanju naslednji: Žužemberk : Ajdovec 22:14, Ajdovec : 2. ekipa Žužemberk 31:22, Žužemberk : Ajdovec 46:24, 2. ekipa Žužemberk : Ajdovec 27:26 in Žužemberk : Dvor 29:20. Za 3. mesto Ajdovec : 2. ekipa Žužemberk 57:49 in za 1. mesto Žužemberk : Dvor 57:48. Pokal je osvojila ekipa Žužemberka, 2. mesto Dvor, 3. Ajdovec in 4. 2. ekipa Žužemberk. Igralce sta 'krotila' sodnika Matjaž Cerkovnik in Roman Gačnik. Zdaj že tradicionalno tekmovanje je uspelo, in kot so si obljubili 'na svidenje' spet v prihodnjem letu na Prešernov dan.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

Mlade odbojkarice OK Žužemberk

Mlade odbojkarice OK Žužemberk s trenerko Nevo Čopi so imele svoj prvi tekmovalni nastop na turnirju, ki je bil 19. januarja v OŠ Brinje v Grosupljem. Za prvi nastop v tekmovalni konkurenci jim je potrebno izreči pohvale za borbeno igro in požrtvovalnost.

VladiMir

Višina plačil za ukrepe kmetijske politike v le

Za vsakega vlagatelja zahtevkov ukrepov kmetijske politike je poleg pogojev, ki jih mora izpolnjevati, zelo pomembna višina plačil, ki jih bo prejel za obdelavo svojih površin in rejo živali. Spremembe uredb, ki so bile objavljene v decembru 2007, višine plačil za leto 2008 v primerjavi s plačili, ki jih boste kmetje prejeli za vložene zahtevke v letu 2007, niso bistveno spremenile. Prav v tem času pa na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) ponovno pripravljajo spremembe uredb, ki pa prinašajo nekoliko nižja plačila za OMD v letu 2008 in občutno nižja plačila v letu 2009, medtem ko bodo plačila Slovenskega kmetijsko okoljskega programa (SKOP) ter Kmetijsko okoljskega programa (KOP) še vedno ostala enaka kot v letu 2007. **Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je pri MKGP že izrazila nasprotovanje k temu predlogu ponovnega zniževanja plačil za OMD in se bo še naprej zavzemala, da bi plačila za vse okoljske ukrepe in OMD ostala na višini plačil iz leta 2006.**

Za leto 2008 se predvideva tudi, da se bo nekoliko znižala višina regionalnega plačila za neposredna plačila, kot posledica dodajanja novih upravičenih površin (predvsem intenzivnih sadovnjakov in kmetijskih zemljišč poraslih z gozdnim drevjem – raba 1800). Ob tem pa se bodo za okoli 5 oz. 12 evrov zvišala pomoč za stročnice in podpora za pridelovanje lupinarjev.

Neposredna plačila

V letu 2008 se bodo neposredna plačila za površine izplačevala na podlagi plačilnih pravic, ki jih bo imelo posamezno kmetijsko gospodarstvo. Plačilne pravice so bile lahko pridobljene z dodelitvijo na podlagi zahtevka v letu 2007 ali pa s prenosom plačilnih pravic z drugega kmetijskega gospodarstva (nakup, najem, dedovanje, …), ki ga je še možno opraviti do 31.3.2008. Višina posamezne plačilne pravice je bila določena z odločbo, ki so jo kmetijska gospodarstva prejela v decembru 2007 ali v prvih mesecih leta 2008. Znesek na odločbi za posamezno plačilno pravico je sestavljen iz regionalnega plačila in morebitnih dodatkov za mleko, sladkor in dodatka za sektor govedoreje. Zato je višina plačila za posamezne plačilne pravice od enega do drugega kmetijskega gospodarstva različna in med sabo ni primerljiva. Glede na dejstvo, da se z letom 2008 širi obseg upravičenih površin, bodo lahko ta plačila nekoliko nižja od zneskov, navedenih na odločbah o dodelitvi plačilnih pravic tako za njivske kot tudi za travniške površine.

Za plačilne pravice, ki bodo dodeljene v letu 2008, intenzivni sadovnjaki, trajne rastline na njivskih površinah (sadne drevesnice, okrasne drevesnice, gozdne drevesnice, nasadi matičnih rastlin, trsnice in zelišča), matičnjaki, njiva/vrt/rastlinjak, kjer se pridelujejo zelišča in kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem (raba 1800), bo vrednost plačilne pravice enaka višini regionalnega plačila. Za njivske površine in intenzivne sadovnjake bo znašala vrednost okoli 332 eur/ha, za kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem (raba 1800) pa dodeljena vrednost plačilne pravice v višini regionalnega plačila za travinje, ki je v letu 2007 znašalo 108,7 eur/ha.

V nadaljevanju je v tabeli navedena vrednost za proizvodno vezana plačila, ki jih je mogoče prejeti poleg sredstev pridobljenih na podlagi plačilnih pravic.

Proizvodno vezana plačila

Ukrep	Plačilo v letu 2008
Posebna premija za bika	135,86 eur/žival
Posebna premija za vola	97,50 eur/žival
Dodatno plačilo za ekstenzivno rejo ženskih govedi	100,00 eur/žival*
Premija za ovce, ki ne tržijo mleka in mlečnih izdelkov	10,45 eur/žival
Premija za ovce, ki tržijo mleka in mlečnih izdelkov	8,40 eur/žival
Premija za koze	8,40 eur/žival
Dodatna premija za ovce in koze	3,48 eur/žival
Plačilo za hmeljišče v obdelavi	120,00 eur/ha
Pomoč za stročnice	44,44 eur/ha
Pomoč za energetske rastline	45,00 eur/ha
Podpora za pridelovanje lupinarjev	96,60 eur/ha

* Navedena je okvirna višina plačila - dokončna višina se izračuna glede na obseg upravičenih ženskih govedi ob upoštevanju skupnih razpoložljivih sredstev za ta ukrep.

Izravnalna plačila za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (OMD)

V letih 2007-2009 je višina izravnalnega plačila v okviru OMD določena glede na podatke elaborata »Območja z omejenimi naravnimi dejavniki za kmetijstvo v Republiki Sloveniji« po stanju na dan 15. februar 2003. Vrednosti izravnalnega plačila za OMD na hektar površin kmetijskih zemljišč, ki jih predvideva sprememba uredbe so navedene v spodnji tabeli.

Kategorija	**2008** (eur/ha)	**2009** (eur/ha)
Gorsko višinska KMG	183,45	163,06
KMG-planine	183,45	163,06
Strma KMG	156,82	139,39
Kraška KMG	156,82	139,39
Gričevnato hribovita KMG	129,00	114,66
Različni neugodni pogoji (drugi KMG-ji)	63,26	56,23
Osnovna KMG	25	25

Obvestilo glede oranja kmetijskih površin

V zadnjem času je medobčinski inšpektorat prejel kar nekaj prijav občanov glede oranja kmetijskih površin: oranje izvedeno tik do ceste, onesnaženje cest … V Odloku o občinskih cestah je določeno, da je prepovedano orati v razdalji 4 m od ceste v smeri proti njej ali v širini 1 m od ceste vzporedno z njo. Ta omejitev velja tudi za državne ceste v skladu z Zakonom o javnih cestah, kjer je določeno, da je prepovedano orati v razdalji 4 m od ceste v smeri proti njej ali v širini 1 m od ceste vzporedno z njo. Po končanem oranju mora voznik, preden se vključi v promet, odstraniti z vozila zemljo ali blato, ki bi lahko onesnažilo vozišče, v vsakem primeru pa mora počistiti vozišče, če je postalo med oranjem onesnaženo.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo

v letu 2008

Kmetijsko okoljska plačila

V letih 2008–2013 upravičenci ne morejo prevzemati novih petletnih obveznosti za izvajanje podukrepov KOP-a, razen za podukrep ekološkega kmetovanja. Vrednosti plačil v letu 2008 za izvajanje (pod)ukrepov SKOP in KOP-a so navedene v spodnji tabeli.

(pod)ukrep	Okrajšava	Plačila za **SKOP** (eur/ha)	Plačila za **KOP** (eur/ha)
Zmanjševanje erozije v sadjarstvu in vinogradništvu	ERO	139,20	/
Ohranjanje kolobarja	KOL	88,20	91,84
Ozelenitev njivskih površin	ZEL	126,60	172,20
Integrirano poljedelstvo	IPL	151,80	197,21
Integrirano sadjarstvo	IPS	265,20	336,61
Integrirano vinogradništvo	IVG	265,20	381,71
Integrirano vrtnarstvo	IVR	241,20	184,91
Ekološko kmetovanje:	EK		
- njive, poljščine		277,80	298,07
- vrtnine na prostem		328,80	551,45
- vrtnine v zavarovanih prostorih		354,00	487,90
- oljčniki, sadovnjaki		480,00	554,73
- travniški viskodebelni sadovnjaki		177,00	237,80
- vinogradi, hmeljišča, drevesnice		480,00	578,92
- travinje		139,20	227,55
Planinska paša:			
- brez pastirja	PP	36,60	61,09
- s pastirjem	PPP	49,20	72,57
Košnja strmih travnikov:			
- nagib 35-50 odstotkov	S35	100,80	90,20
- nagib nad 50 odstotkov	S50	151,80	142,27
Košnja grbinastih travnikov	GRB	151,80	132,84
Travniški sadovnjaki	TSA	114,00	93,89
Reja avtohtonih in tradicionalnih pasem domačih živali	PAS		
- govedo		72,00 eur/žival	89,38/GVŽ
- ovce		10,80 eur/žival	89,38/GVŽ
- koze		10,80 eur/žival	89,38/GVŽ
- konji		72,00 eur/žival	89,38/GVŽ
- prašiči		28,80 eur/žival	89,38/GVŽ
- perutnina		100,80 eur/100 odraslih živali	89,38/GVŽ
Pridelava avtohtonih in tradicionalnih sort kmetijskih rastlin	SOR	75,60	102,91
Sonaravna reja domačih živali	REJ	50,40	84,46
Ohranjanje ekstenzivnega travinja	ETA	50,40	48,38
Ohranjanje obdelane in poseljene krajine na zavarovanih območjih	KZO	10-20%	/
Reja domačih živali v osrednjem območju pojavljanja velikih zveri	ZVE	18,60	29,11
Ohranjanje posebnih travniških habitatov	HAB	88,20	66,83
Pokritost tal na vodovarstvenem ombočju	VVO		
- njive		202,20	83,64
- trajni nasadi		151,80	184,50
- travinje		126,60	31,57
Zatravljanje in zelena praha	ZIP	151,80	/
Ohranjanje travniških habitatov metuljev	MET	/	66,83
Ohranjenje steljnikov	STE	/	143,91
Ohranjanje habitatov ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov na območjih Natura 2000	VTR	/	83,23

Seničar Polona, dipl.ing.zooteh.
KGZS Zavod Novo mesto

Vodja policijskega okoliša svetuje

Bliža se čas spomladanskih del v vinogradih in vrtovih ter s tem porast parkiranih vozil ob vinogradih, vrtovih in vaških poteh. Glede na to, da so prav parkirana vozila in odklenjeni objekti (vikendi, zidanice,…) tarča storilcev kaznivih dejanj, lastnikom vozil in objektov svetujemo:

- **zaklepajte vrata in zapirajte okna vikenda ali zidanice, pa čeprav ste le nekaj metrov oddaljeni,**
- **ne puščajte oblačil in denarnic z dokumenti in denarjem pred vikendom ali zidanico,**
- **ne puščajte ključev na "skritih" mestih,**
- **v vikendih in zidanicah ne hranite vrednejših predmetov,**
- **pred odhodom domov preverite, ali so vsa okna zaprta in vrata zaklenjena,**
- **vozila parkirajte na osvetljenih ulicah in parkirnih prostorih,**
- **zaprite vsa okna na avtomobilu in preverite, ali so vrata zaklenjena,**
- **ne puščajte vrednejših predmetov na vidnem mestu v avtomobilu, shranite jih v prtljažnik,**
- **v avtomobil vgradite protivlomno napravo.**

V primeru, da zaznate vozila in osebe, ki s svojim videzom in obnašanjem vzbujajo vtis, da bi lahko izvrševale kazniva dejanja, vas naprošamo, da o tem obveščate policijo na interventno številko policije 113 ali anonimno telefonsko številko policije 080-1200.

Z upoštevanjem teh priporočil boste tudi sami veliko storili za vašo varnost in varnost svojega premoženja!

SKUPAJ ZA VARNOST - VAŠA POLICIJA
Vodja policijskega okoliša
Albert Lah

Naravna dediščina v gozdu

Človekov odnos do narave je predvsem izkoriščevalski. Tako sekamo drevesa, gradimo hidrocentrale za elektriko, lovimo ribe, obdelujemo polja in travnike, kopljemo rudna bogastva in črpamo nafto. Za nagrado naravi povrnemo s smetmi. Da bi ostalo od narave tudi zanamcem in to v čim bolj prvotni obliki, obstaja varovanje narave, o katerem se vse več govori. Tudi zakonodaja postaja vse bolj zahtevna.

Zadnji zakon o ohranjanju narave je pomembno razširil področje varstva narave glede na prej veljavni zakon o naravni in kulturni dediščini. Tako se ukrepi za ohranjanje biotske raznovrstnosti nanašajo na celotno naravo in preko varstva habitatnih tipov, ekološko pomembnih in posebnih varstvenih območij ter varstva rastlinskih in živalskih vrst posegajo na vsa področja dejavnosti človeka.

Fizične in pravne osebe morajo ravnati tako, da prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti in varujejo naravne vrednote. Država, lokalne skupnosti ter druge osebe javnega prava so pri izvajanju nalog iz svoje pristojnosti dolžne upoštevati načela, cilje in ukrepe ohranjanja biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter pri tem medsebojno sodelovati.

Posegi v naravo, ki vključujejo tudi gradnje, se morajo planirati, načrtovati in izvajati tako, da ne okrnijo narave. Okrnitev narave je stanje narave, ko so zaradi človekove dejavnosti spremenjeni naravni procesi tako, da je porušeno naravno ravnovesje ali so uničene naravne vrednote. V postopkih načrtovanja rabe ali izkoriščanja naravnih dobrin in urejanja prostora mora pristojni državni ali lokalni organ izbrati tisto odločitev, ki ob približno enakih učinkih izpolnjuje merilo najmanjšega možnega poseganja v naravo in v primeru obstoja alternativnih tehničnih možnosti za izvedbo posega ne okrni narave.

Zakonodaja loči več načinov oziroma območij ohranjanja narave. To so:

Zavarovana območja so ožja ali širša območja narave, za katere je vlada ali pristojni organ ene ali več lokalnih skupnosti sprejel akt o zavarovanju. V Suhi krajini so zavarovana tri območja: Črničkova jama, Kanteč skedenjc in Šolnovo brezno.

Naravna vrednota je poleg redkega, dragocenega ali znamenitega naravnega pojava tudi drug vredni pojav, sestavina oziroma del žive ali nežive narave, naravno območje ali del naravnega območja, ekosistem, krajina ali oblikovana narava. Zlasti so to geološki pojavi, minerali, fosili ter njihova nahajališča, površinski in podzemni kraški pojavi, podzemske jame, soteske in tesni ter drugi geomorfološki pojavi, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, rastlinske in živalske vrste, njihovi izjemni osebki ter njihovi življenjski prostori, ekosistemi, krajina in oblikovana narava. Naravnih vrednot je pri nas kar nekaj: Ančkina jama, Bisernica, Hinje – Močile, Izvir na Debeljakovi loki, Krka, Muščeva Bobnarica, P'daml'ca, vaška lipa v Podlipi, studenec na Ratju, Selanska jama, Skedenjc pri Ratju, Šepčev skedenj 3, Šepčev skedenjc, Šica (v Cegelnici) – bruhalnik in potok, Šica – dolina pri Budganji vasi, Široka jama, Šmečec, Štavka, Tominčev studenec, Vrhovo – studenec. Novo predlagane naravne vrednote pa so še: Lubečec, Zadnje Močile, Poganka in Bačkin studenec.

Območja pričakovanih naravnih vrednot so zlasti deli zemeljskega površja oz. deli geoloških plasti na površju ali v večjih globinah, na katerih je utemeljeno pričakovati najdbo novih naravnih vrednot.

Ekološko pomembno območje je območje habitatnega tipa, dela habitatnega tipa ali večje ekosistemske enote, ki pomembno prispeva k ohranjanju biotske raznovrstnosti.

Posebno varstveno območje je ekološko pomembno območje, ki je na ozemlju EU pomembno za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov. Sem sodi reka Krka kot osrednji dolenjski odvodnik s kraškimi izviri, lehnjakovimi pragovi, rečno sotesko in poplavno ravnico, Ajdovska planota, saj je pomemben življenjski prostor redkim in ogroženim vrstam, ter Bobnova jama - za javnost zaprta podzemska jama.

Za vsa območja in za vse naravne vrednote pristojne organizacije za ohranjanje narave (trenutno je to Zavod RS za varstvo narave) določijo stanje, dokumentirajo in ovrednotijo območje, ocenijo ogroženost ter določijo razvojne in varstvene usmeritve. Prav zaradi tega bi moral investitor oz. izvajalec, ki odkrije potencialno naravno vrednoto, o najdbi čimprej obvesti pristojno organizacijo za ohranjanje narave.

S tem člankom sem želel, da se seznanite z naravnimi vrednotami, ki nas obkrožajo, zato da boste bolj pozorni, ko se boste ponovno podali na „izkoriščevalski" pohod v gozd. Bodite pozorni do narave, še posebej do zavarovanih območij. V kolikor ne veste, kakšne dejavnosti so dovoljene v okolici naravnih vrednot, se obrnite na Zavod RS za varstvo narave ali na nas – Zavod za gozdove.

Miloš Kecman

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

Obvestilo o ravnanju glede odloženih odpadkov v naravi

Kljub temu da Občina Žužemberk namenja pravilnemu rokovanju z odpadki veliko pozornost, saj je navsezadnje izgradila Zbirno – reciklažni center, v katerega lahko oddajate tako kosovne kot nevarne odpadke, so se spet razbohotila »črna« odlagališča v naravi. Naj vas obvestimo, da se je spremenil predpis, ki ureja rokovanje z odpadki, in sicer je najpomembnejša sprememba sledeča: v primeru, da ni mogoče ugotoviti ali določiti povzročitelja odpadkov, se za povzročitelja šteje oseba, ki ima odpadke v posesti (lastnik zemljišča ali nepremičnine, kjer so odloženi odpadki), v kolikor jih ta oseba ni prijavila občinski (za komunalne odpadke) oz. okoljski inšpekciji (za nevarne odpadke). V tem primeru je dolžan lastnik zemljišča ali nepremičnine, kjer so odloženi odpadki, pospraviti oz. sanirati odlagališča. Zato prosim vse, da prijavite (lahko anonimno) vse tiste, ki odlagajo odpadke v naravo oz. sporočite, kje se ta odlagališča nahajajo.

Za vse tiste, ki pa imate odvečne kosovne in druge odpadke, odložite jih v Zbirno – reciklažni center ali pa počakajte na akcijo pobiranja kosovnih odpadkov, naravo pa pustimo na miru, njen namen ni v kopičenju odpadkov.

Medobčinski inšpektorat in redarstvo

Preživite dopust v Poreču

Občina Žužemberk za naše občane v sodelovanju s firmo Futurum d.o.o. objavlja razpis za preživljanje dopusta v počitniškem domu Suha krajina v Poreču. V domu so na voljo štiriposteljni in dvoposteljni apartmaji. V apartmaju je na razpolago majhna kuhinja s štedilnikom, hladilnikom in majhnim zamrzovalnikom, posodo za kuhanje in priborom, vsak apartma pa ima tudi lastno kopalnico in stranišče.

Za najem apartmaja veljajo za naše občane posebej ugodne cene v pred prijavi za dopust, ki jih do **21. 04. 2008** sprejemamo v občinski upravi Občine Žužemberk. Za najemnike iz naše občine, ki se bodo za dopust prijavili do navedenega roka, veljajo naslednje cene za posamezne termine:

Termin	Apartmaji	
	Dvopost.	štiripost.
01. 06. – 13. 06.	**20**	**26**
08. 09. – 30. 09.		
14. 06. – 04. 07.	**24**	**34**
25. 08. – 08. 09.		
04. 07. – 25. 08.	**29**	**43**

Prijavnice so vam na voljo v občinski upravi Občine Žužemberk, vse dodatne informacije pa na telefon (07) 3885 - 190, Dare Pucelj.

Dare Pucelj

Iz društva vinogradnikov Suha krajina

Redni občni zbor

V veliki večini so se člani društva 25. januarja zbrali v dvorani Gasilskega društva Dvor na svojem rednem občnem zboru. Po poročilu predsednika društva je bil obsežen program za preteklo leto v celoti realiziran. Še več. Še v začetku lanskega leta mnogi niso verjeli, da bo društvo uspelo izdelati mobilni vinotoč, mogoče bi ga bilo bolj primerno poimenovati ''premična zidanica'', in to celo do Trških dnevov, ko je bila tudi uradna otvoritev. Daleč največ zaslug za to ima predsednik društva g. Koncilja, ki je prevzel vso odgovornost in organizacijo za izvedbo vinotoča in finančno pokritje. Ocenjena vrednost vinotoča je 15.000 EUR. Kljub tem velikim stroškom je društvo leto zaključilo pozitivno, kar je potrdil tudi nadzorni odbor. Tudi načrti za leto 2008 so pogumni. Nalogam izobraževanja, prikazov, ocenjevanja moštov in vina, pohoda, strokovna ekskurzija sta dodani še izobraževanje ocenjevalcev vin in ureditev vinoteke. Društvo ima na Občini Žužemberk vlogo za dodelitev prostora v enem od stolpov žužemberškega gradu. Tega namerava društvo preurediti v vinoteko in prostor za degustacijo suhokranjskih vin. Prostor bi, poleg društva, lahko uporabljala tudi občina za svoje goste in ostali interesenti.

Foto: D. Rustja

Z zagnanostjo, ki vlada v društvu, bo program v letu 2008 zagotovo realiziran.

Ocenjevanje vin

Vina letnika 2007 so se zbistrila in prišel je čas, da se oceni njihova kakovost. Društvo vinogradnikov Suha krajina je 29. februarja organiziralo ocenjevanje že štirinajstič. Število vzorcev vin za oceno je iz 116 v letu 2003 in 115 v letu 2005 padlo na 78 v letu 2006. Letos se je število zopet povečalo in zaključili smo pri 101 vzorcu.

Vinogradniki so v oceno prinesli 57 vzorcev rdečih in 44 belih vin. Pri rdečih močno prevladuje ''suhokranjska'' sorta in ponos društva, zweigelt. Vzorcev teh vin je bilo 25, cvičkov 11, po 9 modrih frankinj in rdečih zvrsti ter nekaj drugih sort. Bele sorte so bolj razporejene. Vodi dobro sprejet kerner s 14 vzorci, belih zvrsti je bilo 9, scheurebejev 5, chardonneyev 4 in le po nekaj vzorcev drugih sort.

Ocenjevanje je potekalo v prostorih gostilne Zupančič v Žužemberku. Ocenjevali sta dve komisiji. Prvo, petčlansko, je vodil dr. Mitja Kocjančič, ki je ocenjevala bela vina, pri katerih je, kot neustreznega, izločila en vzorec zaradi oksidacije.

Šestčlansko komisijo za rdeča vina je vodil dr. Julij Nemanič. Pri rdečih vinih je bilo več napak, saj je bilo kot neprimernih izločenih 12 vzorcev, predvsem zaradi oksidacije in cika. Najvišjo oceno letnika 2007 je s 17,50 točke prejel Peter Lavrič za vino kerner iz Hriba. Takoj za njim je Jože Gnidovec s tramincem iz Soteske s 17,43 točke. Tretje mesto pa si delita Janez Kocjančič iz Lipovca in Jože Lavrič iz Hriba, oba za kerner z oceno 17,23 točke.

Vinogradniki so na oceno prinesli tudi 6 vzorcev vin starejših letnikov. Vsi so dobili lepe ocene, najvišjo pa Jože Gnidovec za zweigelt letnik 2006 iz Soteske, 17,83 točke.

Čestitke prejemnikom dobrih ocen, za ostale pa naj bo to spodbuda za še bolj zavzeto delo.

Peter Lavrič

Fanika Baša in njeni gobelini

Vsak človek imam do nečesa veselje, ne na tisto, kar 'mora' delati dan za dnem, ampak kakšno stvar, do česar čuti in ima poseben, ljubeč odnos. Pravimo, da ima vsak svojega konjička ali s tujo besedo hobi.

Med takimi je tudi gospa Fanika Baša iz Dolge vasi na desnem bregu Krke. Namreč, njeno veselje so gobelini. To so slike, ki so izvezene iz raznobarvnih niti. Začela je pred 15 leti, ko je našla napol narejeno sliko svoje vnukinje, ko so se njeni mladi prsti naveličali večnega in mnogoštevilnega vbadanja. In ker ji je šlo dobro od rok, je babica Fanika dobila še veselje in nešteta vpadanja igle ji ni povzročalo dolgočasja, temveč je uživala, ko so počasi izpod njenih spretnih rok nastajale podobe obrazov, pa različne živali, pokrajine, tihožitja. Tudi zdaj, ko se bliža že 87. letu, še enako zagnano ustvarja slike in morda je ravno to tisto, ki ji daje moč, da je še tako živahna in bistrega duha.

Pravkar je končala gobelin za pravnukinjo ...

Vseh je slik je že izvezla okrog 75, za vsako porabi 2 meseca, pomislite, da je to, lahko rečemo, na milijone vbodov. A to ni toliko pomembno. Bolj je to, da so v preteklih letih nastajale slike, ki so ji dale veselje, da tudi ona, ki je do sedaj poznala le vsakdanje delo kot gospodinja in delo na njivi, sposobna narediti nekaj, kar ne zna vsak in kar je lepo videti in daje človeku prijeten občutek, ko vidi s svojimi rokami izvezeno sliko z lepo pokrajino ali raznobarvni šopek rož, ki se razkazujejo v vsej svoji lepoti. In gospa Fanika je srečna, da ustvarja nekaj lepega, kar bo ostalo in spominjalo nanjo njene tri sinove, hčerko, snahe, 9 vnukov in vnukinj in kar 15 pravnukov in pravnukinj in še koga. Tako se je razširila njena družina, in vsak je deležen dela njenih rok, in ker vse počne z ljubeznijo, tudi tako, da jim s podarjeno sliko pove, da jih ima rada.

Želimo ji predvsem zdravja, dobrega pogleda in spretnih rok, da bi še dolgo ustvarjala in da bi še naprej uživala v tako toplem in prijetnem domu v jeseni svojega življenja.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

Prejeli smo

Spoštovano uredništvo!

Pohvalno je, da ima tudi Občina Žužemberk svoje uradno glasilo, ki občane iz prve roke obvešča o dogodkih v občini. Vsako številko komaj čakam in preberem od A do Ž. Glasilo je tako tekstovno kot slikovno in vsebinsko zelo bogato. Uredništvo in vsi sodelavci zaslužijo vse priznanje in pohvalo.

Dal pa bi eno pripombo. Tiskalo naj bi se na boljšem tiskarskem papirju, saj je to uradno glasilo občine in tudi vsebinsko to zasluži. Sedanji papir sodi v 19. stoletje in ne v 21.

Zelo delavne in prizadevne so tudi družbeno politične organizacije: TD, RK, LD, kmečke žene in vsi, ki skrbijo in se trudijo, da je življenje tudi kulturno in družbeno razgibano. Zasledil sem, da se tudi v Žužemberku namerava graditi prepotreben dom za starejše občane. Suha krajina to res potrebuje, opozoril pa bi na sledeče: že pri načrtovanju naj se ne pozabi na večnamensko dvorano, ki je po mojem nujno potrebna. Tudi kina, ki je bil že pred vojno, sedaj ni. Mladina nima svojega prostora itd..

Občina je dosegla v tem kratkem času lep napredek. Vendar se nekatere stvari rešujejo prepočasi. Recimo vodooskrba – na Zg. Cviblju pljuvamo v Krko, vodo pa pijemo iz kapnice, pa še te ne bi imeli, če ne bi bilo požrtvovalnih gasilcev.

Korajžno naprej! Srečno in uspešno v letu 2008.

Lep pozdrav!
Gvido Primc, Cvibelj

Dare Pucelj
Trške njive 31
8360 Žužemberk

Datum: 29. 02. 2008
Uredništvo Suhokranjskih poti.

Za objavo vam pošiljam članek, ki sem ga pripravil v zvezi z dogajanjem okoli gradnje bazne radijske postaje.

Pravico imam

Ni več ovir za začetek gradnja bazne postaje za ulico Trške njive

PRAVICO imam, da se prosto gibljem in si izbiram prebivališče, PRAVICO imam, da lahko svobodno izražam misli, PRAVICO imam do govora in javnega nastopanja, tiska in drugih oblik javnega obveščanja in izražanja. PRAVICO imam, da se lahko svobodno zbiram z drugimi ljudmi, da sprejemam in širim vesti in mnenja, PRAVICO IMAM, da dobim informacijo javnega značaja, za katero imam v zakonu utemeljen pravni interes, PRAVICO imam do mirnega zbiranja, da se prosto gibljem in si izbiram prebivališče. PRAVICO imam, da neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodelujem pri upravljanju javnih zadev, PRAVICO imam, da vlagam peticije in pobude splošnega pomena in IMAM PRAVICO, DO ZDRAVEGA ŽIVLJENSKEGA OKOLJA. In teh temeljnih človekovih pravic, ki mi jih daje Ustava Republike Slovenije, si kot njen pošten državljan ne dovolim vzeti nikomur.

Morda se nekateri ob vsem tem, kar se je v zadnjih mesecih dogajalo okoli postavitve bazne radijske postaje na vodohramu za ulico Trške njive v Žužemberku, sploh ne zavedajo vsebine sporočila, ki ga v sebi nosi izraženi protest občank in občanov. Z njim smo želeli povedati le to, da naj se sliši in upošteva tudi NAŠA PRAVICA in nič več kot le zgolj to. Na miren in dostojanstven način smo izrazili svoje mnenje in stališče do postavitve bazne radijske postaje z zbiranjem podpisov pod peticijo in z zbiranjem podpisov za sklic zbora občanov za naselje Žužemberk. Podpisniki in vsi tisti, ki smo na zboru občanov glasovali proti postavitvi bazne postaje za hišami v ulici Trške njive se zavedamo, da so te bazne postaje nujno zlo sodobnega komuniciranja in da brez njih ni napredka. Želeli smo si samo, da se zanjo poišče druga, bolj primerna lokacija, kot je predlagana, ki se nahaja poleg rezervoarja s pitno vodo, iz katerega se oskrbuje večji del naše občine. Tri mesece nas je 53 podpisnikov peticije proti gradnji bazne postaje iz te ulice zaman čakalo odgovor Občine Žužemberk, na katero je bila peticija naslovljena. To je bil čas, ko bi se nam lahko z argumenti in na razumljiv način jasno povedalo, zakaj naj bi do te gradnje prišlo in kakšen bo vpliv te bazne postaje na okolje in zdravje tamkajšnjih prebivalcev. Nihče ni v mesecu dni od zbora občanov do seje občinskega sveta niti poskušal poiskati drugo primerno lokacijo. In kaj nosi v sebi to »sporočilo« s strani tistih, ki naj bi prisluhnili in upoštevali na demokratični način izraženo voljo občank in občanov v peticiji in na zboru občanov, meni osebno pove veliko. Zakaj se sprašujem, zakaj se nikomur ni zdelo vredno, da bi si vzel čas za nas in nam s tem dokazal, da ga skrbi za naše zdravje in zdravje naših otrok, ki so v veselje vseh nas napolnili hiše v ulici Trške njive, saj smo vsi samo ljudje in občani te občine. Na seji občinskega sveta, na kateri sta bila za spoštovanje izražene volje občank in občanov na zboru občanov samo ena svetnica in svetnik, trije so se ob glasovanju vzdržali, ostali pa so predlog sklepa, ki je bil sprejet na zboru občanov, da se razveljavi pogodba o pravici graditi sklenjena med podjetjem Simobil d.d. in Občino Žužemberk, zavrnili in gradnja se lahko začne! In začela se bo, v to ne dvomim več. Želim si samo, da tamkajšnji prebivalci storimo vse kar je v naši moči, da nebi prišlo do kakršnih koli nasilnih protestov in dejanj ob gradnji bazne postaje. Želim si samo, da se umirijo strasti in da ne bo, tako kot je bilo to ob zakoličenju objekta, tudi pri sami gradnji bazne postaje potrebna prisotnost policije. Če že niso bile spoštovane in up-

e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

oštevane naša mirna in na demokratičen način izražena volja in NAŠE PRAVICE, nam dostojanstva in čuta odgovornosti za lastna dejanja, ne more vzeti nihče! Tudi mir in tišina lahko včasih povesta več, kot tisoč izrečenih jeznih besed.

Dare Pucelj

Župnija Žužemberk
Zafara 20
8360 Zafara
Dne, 29.1.2008
Št. 18/08

Uredništvu suhokranjskih poti

Spodaj podpisani kateheti v župniji Žužemberk, prosimo da v naslednji številki Suhokranjskih poti objavite sledeči prispevek:

Odgovor na članek: Verouk strožji od šole?

V zadnji številki glasila Suhokranjske poti smo prebrali članek z gornjim naslovom. Vsebina leti na nas katehete v župniji Žužemberk. Podpisani kateheti izjavljamo, da nismo nikoli nobenega otroka zaprli pri verouku. Ta trditev je popolna laž in čista izmišljotina.

Glede zaklepanja vrat učilnice pa tole: res je, da vrata župnišča, ne pa učilnice zaklepamo. Zakaj? V kolikor so vrata župnišča med veroukom odprta in je katehet v učilnici, ima vsakdo možnost da hodi po župnišču – tudi tatovi. Obiska tatov smo bili v župnišču že deležni, zato vrata zaklepamo. V kolikor kdo zamudi verouk, pač potrka na okno in mu odpremo.

Vsa zlonamerna podtikanja, so za nas katehete žaljiva in lažniva.

Ko pisec članka omenja svojo pridnost in marljivost pri verouku in v cerkvi v svojih otroških letih, bo to svojo izjavo najlepše potrdil s svojim sedanjim lepim krščanskim življenjem.

Kateheti
Franc Vidmar, župnik in dekan
Danijela Perko, Helena Travnik, Nežka Primc

● ● ● ●

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

Humanitarna akcija za Angolo

V letošnjem šolskem letu so se učenci OŠ Žužemberk vključili v humanitarno akcijo za Angolo. To je ena od 53 držav v Afriki. Velika je dobrih 61 Slovenij in ima 10 milijonov prebivalcev. Glavno mesto je Luanda. Zaradi dolgoletnih vojn so razmere za življenje marsikje neznosne. Ni elektrike, ne vode, ne kanalizacije … Tu vladajo bolezni, lakota, trpljenje. A tamkajšnji ljudje imajo življenje radi in se borijo za preživetje. Več kot polovica otrok in mladih nima priložnosti, starši nimajo denarja, da bi otroke vpisali v šolo. V Angoli je več kot 60% nepismenih ljudi. Izobrazba zanje pomeni edina vrata v boljše življenje in prihodnost teh otrok.

Na tržnici, ki je potekala 21. 12. 2007 po božično-novoletnem koncertu v telovadnici šole, smo prodali 35 različnih izdelkov, delo 33 učiteljic in vzgojiteljic, 22 staršev in več kot 330 otrok šole Žužemberk s podružnicami in Vrtcem. Zbrali smo okoli 1700 evrov, ki jih bomo namenili plačilu šolnine za otroke v Angoli. Letna šolnina za enega otroka v Angoli znaša 252 evrov, kar pomeni, da smo učitelji, učenci, starši in krajani poskrbeli, da se bo z našo pomočjo v Angoli lahko šolalo 7 otrok.

Akcijo bomo nadaljevali do konca marca z zbiranjem šolskih pripomočkov in izdelkov za osebno nego. Zbirali bomo barvice, šilčke, peresnice, napihljive žoge, zobne ščetke, obliže, gazem povoje, zapestnice prijateljstva. Vsak učenec prispeva po svojih zmožnostih.

Vsa zbrana sredstva bo to poletje odnesla v Angolo skupina slovenskih in avstrijskih prostovoljcev, ki bo v misijonu ene mesec poučevala otroke. Pomoč organizirata celovška Realna gimnazija, kjer poučuje slovenski duhovnik in misijonar Jože Andolšek ter celovško društvo Inciativa Angole. V skupini prostovoljcev sta tudi dva nekdanja učenca OŠ Žužemberk Tanja Murn in Sašo Kovač.

Zaključek projekta bo na prireditvi za materinski dan, 28. 3. 2008. Afriški pregovor pravi: »Najboljše zdravilo za človeka je človek.«

Ljuba Nose

Suhokranjski ljubitelji konj k sv.Roku

Kljub nizkim temperaturam in beli snežni podlagi se je v Gornjih Sušicah v sredo, 26. decembra, Štefanovega blagoslova konj udeležilo tudi veliko konjerejcev suhokranjskega društva. Ljubitelji konj Topliške doline, Straže, Žužemberka, Prevol, Ajdovca in tudi od drugod so se tudi letos, kot že osmo leto zapored, v organizaciji TD Dolenjske Toplice, na Štefanovo zbrali v majhni vasici v topliški občini. Sveto mašo za zdravje živine in konj je daroval župnik Dušan Kožuh, ki je podelil tudi blagoslov. Druga skupina Društva konjerejcev Suha krajina pa se je udeležila blagoslova konj v Semiču.

Foto: S. Mirtič

Dr. Peter Kapš:
Z zdravo prehrano proti raku

V začetku januarja, ko smo bili še vsi presiti božičnih in novoletnih dobrot, je kot naročeno prišlo predavanje *dr. Petra Kapša Z zdravo prehrano proti raku*. Predavanje je organiziralo Društvo kmečkih žena Suha krajina in je privabilo lepo število poslušalcev, ki so napolnili kar cel razred v Osnovni šoli Žužemberk.

Marsikdo pozna dr. Kapša, saj je bil dolgoleten zdravnik za srčne in žilne bolezni v Zdravstvenem domu v Novem mestu. Poznan je kot pisec zanimivih, na poljuden način napisanih knjigah, med njimi so tudi knjige o medu, vodi, do zdaj jih je napisal kar 14. In kdor jih je bral, ga rad pride poslušat, saj zna na izredno zanimiv, preprost in tudi na humoren način povedati o problemih glede bolezni in varovanju zdravja v našem vsakdanjem življenju.

Tokrat je povedal dr. Kapš, v več kot dvournem predavanju, izredno zanimive izsledke o vplivu prehrane na možnost izbruha tako za človeka zastrašujočo bolezen, kot je rak.

Da bi najbolj razumeli, kako lahko zbolimo za rakom, je povedal preprosto primerjavo: »Recimo, v kaminu zakurimo, ogenj lepo zagori, a ob prasketanju letijo tudi iskre, in če sedimo blizu, nas te zadenejo in opečejo, to je vse. Tako te iskre - v celicah so to prosti radikali, ki nastanejo iz različnih vzrokov, tudi zaradi nezdrave prehrane, onesnaženega zraka, kajenja in še bi lahko našteli povzročitelje te hude in vedo bolj pogoste bolezni v današnjem času. Ti prosti radikali kot iskre poškodujejo celico, in ko se potem delijo celice naprej in naprej, se rak razrašča. To je to, razumete?«

In nadaljuje: »Kako se izogniti tej skoraj kugi današnjega časa? Najboljša je preventiva, **torej preprečevati, je bolje kot zdraviti. In ena izmed teh načinov je tudi, da uživamo zdravo hrano**. Namreč, uživajte pa takšno hrano, ki vsebuje tako imenovane antioksidante, ki zavirajo in, preprosto bi rekli, izganjajo iz celic te nevarne proste radikale in tako zavirajo in preprečujejo začetek raka in seveda tudi druge bolezni,« je poleg še mnogo zanimivih in koristnih stvari povedal dr. Kapš.

»Vendar ne pretiravajte, predvsem bodite zmerni v jedi in pijači. Moramo reči, da je hrana, pridelana Suhi krajini, ker nima velikih onesnaževalcev, zdrava. Priporočam vam, da se ravnate po mojih napotkih, kolikor pač se da, in vam želim, kot sem že poudaril v predavanju, predvsem samo zdravja,« je končal dr. Kapš in požel velik aplavzi in povabilo, da še pride med Suhokranjčane, na katere ga vežejo tudi sorodstvene vezi.

Besedilo: Rudi Cerkovnik

Kaj zdravo jesti in piti?

V predavanju pa nas je dr. Kapš opomnil na možnost, da gre za raka, na naslednje, najbolj pogoste opozorilne znake: **težave pri odvajanju vode in blata, na rano, ki se ne zaceli, neobičajne krvavitve, zatrdline na dojki in kje drugje, težave pri požiranju in dihanju, spremembe na koži in znamenjih, dražeč kašelj ali hripavost … Za vsak primer je ob teh in še drugih znakih pametno obiskati zdravnika.**

Velik del izvajanja pa je seveda posvetil izboru zdrave prehrane, saj lahko le-ta prispeva k temu, da ohranite največje bogastvo – ZDRAVJE!!!

Za ohranitev zdravja, je dr. Kapš priporočil **uživanje surove/nekuhane hrane iz rumeno- zelene zelenjave in sadja: brokoli, korenje, paradižnik, papriko, buče, stročnice, cvetačo, ohrovt, zelje, listnato solato, česen, čebulo, rdečo peso, zeleno …,** vse kar lahko, to bi bilo najboljše, zraste na vašem vrtu. **Sadje**, predvsem rdeče: **maline, ribez, borovnice, slive** … in seveda neolupljena jabolka – ***eno jabolko na dan, gre bolezen stran!***

Seveda ne smemo pozabiti na zdravilna zelišča, ki vsebujejo zaščitne snovi: **na rožmarin, timijan, baziliko, ingver … in čaje: zeleni, črni …**

Tudi različni mlačni izdelki, kot tudi mleko, učinkujejo zdravilno, posebno: **kislo mleko, jogurt, kefir …**

Poznamo za zdravje **koristne maščobe z omega-3** in **nekoristne omega -6** maščobnimi kislinami. Omega-3 najdemo **v morskih ribah: skuša, losos, sardela, tuna …**

Vprašali smo tudi za jajca. Odgovor je bil: v njem je vse, iz česar se razvije živo bitje, torej …

Z mesom in mestnimi izdelki predvsem ne pretiravajmo pri prehranjevanju.

Omega-6 pa so prisotna večinoma v industrijsko predelani hrani.

Najbolj v korist zdravja je pomembno razmerje med maščobnimi kislinami, te najdemo: **v lanenem olivnem, olju iz ogrščice, sojinem, bučnem, orehovem olju,** ne pa v sončničnem.

Ta olja so najbolj zdrava, če so stiskana hladno, brez segrevanja.

Priprava jedi: **ne cvreti, temveč dušiti, kuhati.**

Na dnu prehrambene piramide je najbolj zdrava hrana, ki vsebuje **ogljikove hidrate –** oziroma **vlaknine: polnozrnati kruh; prosena ali ajdova kaša, ješprenj; krompir z lupino; müsli (ovseni, ječmenovi, proseni); rjavi riž; fižol, bob, leča, čečerika, soja; vsa zelenjava; sadje, jagodičje vseh vrst.**

In nazadnje, kaj piti: **iz svežega sadja iztisnjene sokove, moški 2 dcl, ženske 1 dcl rdečega vina na dan –** a vsi, kar je najbolj zdravo: **navadno, svežo vodo izpod pipe!!!**

Seveda je pred vsakim človekom glede prehranjevanja lastna odločitev, kako se bo prehranjeval. Predvsem, kot velja za vse stvari v življenju, tako tudi za prehranjevanje: **zmernost je lepa čednost!!!** In dolgoletni izsledki kažejo, da je to, kar nam je dobrohotno svetoval dr. Kapš, vredno upoštevati.

Končno pa: **Vsak je svojega zdravja kovač!!!**

Foto: Vlado Kostevc

Podatke zbrala:
Helena Glavič, uredil Rudi Cerkovnik

Dr. Kapš:«Vsak je svojega zdravja kovač!«

SUHOKRANJSKE Poti
Grajski trg 33
8360 Žužemberk
e-mail:suhokranjske.poti@zuzemberk.si

Zadnje čase slišim pripombe, da v Obrazih časa pišem samo o starejših ljudeh, češ, tudi mlajši naredijo za ta svet kaj dobrega, da v nečem pripomorejo, da 'doprinesejo' to, kar znajo in zmorejo k splošnemu dobru v današnjem le po bogastvu hrepenečem posamezniku. Torej, da za nekoga: ali zase ali za svojo družino ali pa za širšo skupnost delajo 'dobra d'janja'.

Tako danes poleg Mateja Adrijanića predstavljam tudi Matjaža Kužnika-Jorgosa kot enega mlajših vinogradnikov in ljubitelja lepe slovenske besede.

Mate Adrijanić je sezidal lep dom

Prišel je v Slovenijo pred davnimi leti, kot pravimo: s trebuhom za kruhom. Po naključju se je znašel v Žužemberku. Naselil se je z družino v hiši s samo tremi vogali. Podrtija je stala nad strmim bregom Krke in zdaj zdaj bi lahko zdrsnila prav v reko. Hudo je bilo, posebej za male otroke, a Mate se ni dal. Počasi je začel, najprej je sezidal eno sobo, da so bili pod streho in na toplem, potem pa naprej. Tudi opeko je sam delal in skupaj vozil različen material za gradnjo. Zato si videl pri njem vedno navlako, a je vse porabil pri gradnji. Še danes je tako, saj pravi: »Še vedno ni končano, zdaj moje delo nadaljujeta sin in zet.« Ta zidava traja že več kot 40 let.

Drugo pa je, koliko odrekanj in garanja je bilo v tem času, in ni čudno, da ju daje z ženo zdravje, tudi ona je prav tako poprijela za vsako delo. Ni bilo proste sobote in nedelje, ne dopusta, vse proste dni je izkoristil za gradnjo in še za eno stvar, ki je bila še morda težja. Namreč, pod hišo je zelo strm breg, neverjetno, saj bi se moral po pravilih varnosti privezati, da se ne bi skotalil v reko. Ta strmina je bil ob njegovem prihodu do Krke popolnoma zaraščena, a se je tudi tega lotil. Posekal je grmovje, iztrebil korenine in nastale so majhne 'flike' zemlje, v katere je posadil in posejal čebulo, solato in druge povrtnine in še zasadil različno sadno drevje.

Tako je garal naš Mate 40 let in s svojimi žulji ustvaril lep in ponosen dom, v katerem bi še bolj uživala s svojo ženo, če bi jima služilo zdravje. Tako lahko rečemo, da je Mate eden izmed mnogi obrazov časa na Slovenskem, ki so si na tako mukotrpen način in z garanjem zgradili nove hiše in tako ustvarili tople domove zase in za svoje otroke.

Matjaž Kužnik-Jorgos, vinogradnik in ljubitelj lepe besede

»Tukaj prebivam zdaj, v deželi rajskomili,« bi tudi Matjaž enako zapel, če bi bil pesnik kot Simon Gregorčič. Namreč, zidanico ima v Borštu, in ko stopiš na balkon, se ti odpre enkraten pogled na vinograde, na gozdnato pogorje, na prelepo

slovensko deželo, kot pravijo, da lepše ti ne more biti pri duši in jo moraš imeti rad. V takem okolju 'kraljuje' Matjaž kot skrben obdelovalec vinskih trt in potem seveda kot vinar in kletar pri žlahtenju zlate kapljice. Ker to dela s posebnim posluhom in ljubeznijo, mi zato poskušamo odlično vince, ki ga z radodarnostjo in z veseljem ponudi prijateljem in vsem, ki zaidejo v njegov hram.

Še posebej pa se izkaže vsako leto za 8. februar, ko se spominjamo smrti našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Na ta, za Slovence svetal dan, povabi Matjaž svoje prijatelje, da počastimo pesnikov spomin s kulturnim večerom. Seveda je najprej na vrsti naša Zdravljica, ki jo zapojemo sebi in vsem, 'ki v srcu dobro mislijo'. Največkrat poslušamo Prešernove pesmi, pa tudi pesmi naših drugih pesnikov, ki so nosili v srcih ljubezen do naše lepe domovine in njenih ljudi, čeprav so bila ta spoznanja včasih tudi grenka, pa vendar kljub temu ljubeča. Za uvod v bolj sproščeni del prisluhnemo še vencu bolj radoživih pesmi, nato pa sledi družabno srečanje s kulinaričnimi dobrotami in seveda pojoči del tudi z zdravicami, s katerimi potrdimo misli iz Prešernove Zdravljice:

Nazadnje še prija'tli
kozarce zase vzdignimo,
ki smo zato se zbratli,
ker v srcu dobro mislimo,
dokaj dni naj živi
vsak, kar nas dobrih je ljudi.

S prijatelji s takimi spoznanji oživimo Prešernov duh, ki na vodi skozi življenje in nam daje upanje, da bodo vsi ljudje, posebej pa odločujoči, razumeli sporočilo, ki jo daje pesem in ustvarili svet, kjer bo človek človeku človek.

Besedilo in foto: Rudi Cerkovnik

Zlata poroka zakoncev Blatnik

11. januarja 1958 sta se poročila Slavka in Franc Blatnik iz Hinj. Letos je minilo 50 let - praznovala sta zlato poroko. Zlatoporočenca sta želela, da bi obred vodil g. župnik Bogomir Hren, kot pred petdesetimi leti. Šestinosemdesetletni župnik se je z veseljem odzval povabilu in opravil obred zlate poroke.

V letih, ki sta jih skupaj prehodila Slavka in Franc, so se jima rodili štirje otroci – Milena, Franci, Stane in Stojan. Danes imata že 9 vnukov in 2 pravnuka.

Franc je še vedno aktiven prostovoljni gasilec, do upokojitve pa je 33 let opravljal službo pismonoše. Pošto je raznašal peš, s kolesom, nazadnje pa z motorjem. Čeprav je bilo delo večkrat naporno, ima na dogodke, ki so ga spremljali, lepe spomine. Na preteklost, ki ni bila vedno postlana s cvetjem, pa se rada spominja tudi Slavka, ki je skrbela za gospodinjska in druga opravila na kmetiji. Vse življenje ju je spremljalo delo, ki sta ga še vedno navajena, saj skrbita za kokoši in zajce. Rada se tudi družita in poveselita s prijatelji, če jima to le dopuščata čas in zdravje.

Mojca Papež

Zbirno reciklažni center – ZRC – Žužemberk je odprt in omogoča brezplačno odlaganje kosovnih odpadkov.

Delovni čas:

- **vsak četrtek od 09:00 -12:00 in od 13:00 – 17:00**
- **vsako <u>prvo</u> soboto v mesecu od 09:00 – 12:00**

Prošnja

Če ti bi me ljubila, postal bi človek drug
Zapustil bi me obup
Če ti bi me ljubila, zbiral bi zate zvezdni prah
Pomislil ne bi več na strah
Če ti bi me ljubila, klatil zvezde bi z neba
Skalil vse vode bi morja
Če ti bi me ljubila, najlepše rože bi vzcvetele
Vse ptice meni bi zapele
Nikoli me ne boš ljubila, prihranjeno mi ni spoznanje
To bile so moje sanje

Franci Murn

Ko mine mladost

Jesen mi življenja je vrata odprla,
kot da mi nekaj za vedno je strla,
se v sanjah vrstijo mi misli globoke,
da mladost se nikoli ne vrne.

V družbo rada sem hodila
in tudi kozarček sem ga spila,
da družba vesela je bila,
to veselje je bilo mojega srca.

Minila sta pomlad in poletje,
minila moja je mladost,
ni več razkošnega cvetja,
ki meni cvetelo je nekoč.

Sreča, ljubezen, vse je minilo,
ostale so sanje, ostaja življenje,
saj sanje mi povedo,
da res bilo je tako.

Če na svetu sem kaj dobrega naredila,
plačilo bom onkraj dobila,
če pa za mano kaj ostalo,
daj tistemu, ki ima premalo.

F*rancka Ožbolt, DU Žužemberk*

Žana

Komaj si prišla na Dvor
•e te mika pevski zbor
Ko zapoješ nam na glas
poslušat mora cela vas

Na note slabo se spoznaš
Še hoditi ti ne znaš
Zato boš kar pri nas ostala
punèka naša,•ana mala

Franci Murn

Prijatelju Matiji v spomin

za njegov 60. rojstni dan

V megli in smogu živiš,
zato drugam si želiš,
tja, kjer sonce sije,
da ob krasoti narave srce ti bije
in ti veselje do življenja klije,
zato si vedno želiš,
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Oj, v zidanici, v stari
gori dom tvoj naj bi bil,
vedno, kot praviš,
bi vse dni tu prebil
in narave lepoto bi pil,
zato srce ti prepeva:
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Ko se v nižavo oziraš,
te v dolini Krka sanjava pozdravi,
in se tiho,
kot nesojena ljubica,
izgubi v daljavi,
zato želja hrepeneča ti pravi,
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Še v dalj ti seže oko,
vidiš zelene gore,
ki se v soncu blešče,
oblake, ki v daljo hite,
in ptice, ki pojoč odlete,
in spet kot v sanjah govoriš, pridite
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Danes prijatelj nekaj velja,
ker vsak že svoj fevd ima,
tako rad prideš med nas,
saj med nami
še iskreno besedo spoznaš,
in zato misel te pelje,
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Naš Matija, na zdravje,
saj se tvoj rojstni dan slavi,
da bi bil vedno zdrav in vesel
še mnogokrat s prijatelji pel,
pa si vzel čas
in prišel v svoj cvetoči gaj,
nazaj, nazaj v suhokranjski raj.

Rudi in prijatelji
v Ludvikovi zidanici, 22.2.2008.

SUHOKRANJSKE Poti

Cenik oglaševanja v Suhokranjskih poteh

V Suhokranjskih poteh lahko posamezniki, ustanove in podjetja oglašujejo, kar pomeni, da lahko objavite razna sporočila, zahvale in druge informacije, velikost obvestil si lahko izberete sami. V ta namen objavljamo cenik oglaševalskih obvestil.

Druga in predzadnja stran ČB	1/1 strani	(19 x 25) cm	**350,53 EUR**
	1/2 strani	(19 x 12.5) cm	**175,26 EUR**
	1/4 strani	(9.25 x 12.5) cm	**87,63 EUR**
	1/8 strani	(9.25 x 6.10) cm	**43,82 EUR**
Notranje črno-bele strani	1/1 strani	(19 x 25) cm	**229,51 EUR**
	1/2 strani	(19 x 12.5) cm	**114,76 EUR**
	1/4 strani	(9.25 x 12.5) cm	**57,38 EUR**
	1/8 strani	(9.25 x 6.10) cm	**28,69 EUR**
	1/6 strani	(6.25 x 25) cm	**38,39 EUR**
	1/9 strani	(6.25 x 8) cm	**25,45 EUR**
Oglaševanje na barvnih prilogah glasila		(12.5 x 3) cm	**156,48 EUR**
		(12.5 x 2) cm	**104,32 EUR**
		(6 x 3) cm	**75,11 EUR**
		(8 x 2) cm	**66,77 EUR**

Društvom, klubom in zvezam s sedežem v Občini Žužemberk je omogočeno črno-belo brezplačno oglaševanje 1/8 strani (9.25 x 6.10) cm.

Uredništvo

POZNATE VAŠ KRAJ

Nagrado za pravilno rešitev iz 28. številke Suhokranjskih poti dobijo: **Roti Majer**, Celovška 125, 1000 Ljubljana; **Pavla Avsenek,** Virje 42, 4290 Tržič, **Kristina Vidmar**, Klečet 15, 8360 Žužemberk. Čestitamo! Rešitev: Dolnji Križ.

Tokrat objavljamo fotografijo posneto v osemdesetih letih. Če prepoznate nogometaše in kraj, kjer se je dogajalo zanimivo pustno dogajanje, je nagrada, našega sponzorja gotovo vaša. Odgovore pošljite do konca maja 2008 na naslov:

Suhokranjske poti, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, s pripisom »Poznate vaš kraj?«

96 let Marije Bradač

V Trebči vasi pri Dvoru je 1. decembra 2007 praznovala 96 let življenja Marija Bradač. Kljub visoki starosti ima še bister um, rada tudi recitira. Spomin ji seže daleč v otroštvo, ki ga je preživela na Seliščih pri Dolenjskih Toplicah. Kot dekle je služila pri družinah. Po poroki je kmetovala na kmetiji, ki jo je kupil mož v Trebči vasi. Rodila je 5 otrok, dva sta kmalu umrla. Vdova je že 40 let in živi pri sinu Žanetu in snahi Danici.

Ima 9 vnukov in 9 pravnukov. Ob njenem jubileju smo ji prišli voščit člani DU Dvor in KORK Dvor. Zaželeli smo ji zdravja in dobrega počutja še v naprej.

Tajnik DU Dvor:
Tončka Banko

Odkrivamo stare fotografije

Priljubljena izletniška točka številnih izletnikov in vernikov so tudi ruševine cerkve v Gorenji Topli Rebri. Cerkev sv. Petra, ki je stala na vrhu griča, je bila porušena v vojnih operacijah aprila leta 1945. Tu je bila že v dobi turških vpadov signalna postojanka. Zvonik je imel neogotsko zašiljeno kapo, ladja pa dvokapno skodlasto streho in pod njo verjetno raven strop. Južna stran je bila osvetljena skozi ozki, zgoraj zaokroženi okenci. Pred vhodom je bila nižja lopa, naslonjena na par slopov. Oltar s parom ovitih stebrov, s številnimi angelskimi glavicami in prirejeno atiko, je stal v obokanem prezbiteriju. Tokrat objavljamo predvojno fotografijo mladeničev, skupaj z g. kaplanom Jenkom, posneto pred cerkvijo sv. Petra. Če prepoznate kakšnega na fotografiji, nam razkrite to skrivnost, če pa je naloga le pretežka, navedite le, koliko je visok hrib sv. Petra. *S. Mirtič*

Odgovore do 31. maja 2008 pošljite na:
Suhokranjske poti
Grajski trg 33, 8360 Žužemberk
» Odkrivamo stare fotografije «

Sponzor nagradnega vprašanja je: Pekarna Kastelic, Lea Kastelic s.p., Dolenjske Toplice.

Pravilna rešitev: udarniška akcija. Nagrado prejme: Ivan Vidmar, Gradenc 19, 8360 Žužemberk. Čestitamo! Nagrado prispeva Okrepčevalnica Bobenček.

V objektivu

Ali je kaj trden most?

Moram kar povedati, da gre za Tomažev most. Že več le ni trden, ne varen. Na nešteto sestankih so se o njem pogovarjali, kaj bi z njim. Pred leti, kako ga popraviti, zdaj pa, kako in kakšnega na novo zgraditi. Zavod za kulturno in naravno dediščino zahteva, da se zgradi takšen, kot je bil star, to je v orginalni podobi.

Zakaj taka zahteva? Mislim, da se ravnajo po tem, da pač je treba ohraniti v prvotni podobi vse, kar so nam zapustili naši predniki. Kar poglejmo! Nad Žužemberkom kraljuje lepo obnovljena cerkev v podobi, kakršno je imela, predenj je bila porušena. Tudi naš grad se obnavlja, da bo takšen, kot je bil. Enako je drugje, recimo med drugo svetovno vojno porušena mesto Varšava, pa ne samo Varšava, tudi druga mesta, in to cele predeli mest so dobili enako podobo, kot so jih imeli pred uničenjem, pred bombandiranjem.

Zdaj pa še omenimo svetovno znani most v Mostarju. Vemo, videli smo na posnetkih, kako so ga med vojno porušili Hrvati. Zdaj spet ponosno stoji takšen, kot je bil nekoč, celo iz istih kamnov, izvlekli so jih iz Neretve, je obnovljen. Spet ga lahko si ga ogledamo in občudujemo na vsaki razglednici, ki jo pošljejo iz Mostarja.

Upam, da se bo enako zgodilo z Tomaževim mostom, da se bomo spet varno sprehodili preko novega, takšnega, kot so ga zgradili Tómaževi in uživali v najlepšem predelu naše lepotice Krke.

Žužemberk nima lepš'ga kraja ...

kot je pri Tomaževem mostu Krka z okol'co, podoba raja, bi zapel naš največji pesnik, Ribičev France, če bi se rodil v Žužemberku. Res, marsikateri obiskovalec si z občudovanjem ogleda ta del doline Krke, ki je z mostom in reko, v kateri se zrcalijo bližnja drevesa, in še s slapovi v ozadju, resnično vreden občudovanja. Zdaj je vprašanje, ali naj tako ostane, kot je, ali še kaj dodati.

Namreč, nekje sem prebral, da naj bi se speljala sprehajalna pot od Loke pa pod gradom do Tómaževega mostu in nazaj po desnem bregu do mostu pri Globokarju. Dodali pa bi tudi stopnice, ki bi vodile s 'placa' do obrežja Krke. Vse bi bilo podobno, kot je narejeno v Dolenjskih Toplicah ob Sušici, ko poti služijo sprehajanju in ogledovanju lepot narave tako domačim, še posebej pa turistom.

Za zdaj je to uresničljivo in pomaknjeno v daljno bodočnost, ker ima pač občina naloge, ki so življenjskega pomena za naše ljudi, pa vendar, kot pravimo: nemogoče je mogoče.

Besedilo in foto:
Rudi Cerkovnik

V Krki imamo zdaj tudi bobre

Med Žužemberkom in Dvorom, pri opuščenem kamnolomu, je opaziti na drevesih oguljene veje in skoraj spodsekana debelejša debla. Vse to je delo ostrih zob bobrov. Videti jih ni, ker so pač to nočne živali in ima torej 'nočni šiht'.

Bobri si pripravljajo material za svoje bivališče

V knjigah je razbrati, da je v Sloveniji bober izumrl v 18. stoletju, pred leti pa se je spet naselil pri nas menda s Hrvaške in so ga opazili samo v Krki. Je približno 30 kilogramov velik glodavec, je dober plavalec, ker ima kožico med prsti, pomaga pa si tudi z močnim repom. Ko glodajo veje, se s tem prehranjujejo, so rastlinojedci, debelejše podrtine pa rabijo za gradnjo jezov, v katerih si potem napravijo bivališča in gnezda za naraščaj. Vhode imajo pod vodo, ležišča, to je suha gnezda pa si uredijo v jezu nad vodo, seveda so z vejevjem skrita našim očem.

Torej imamo v Krki nove prebivalce, sicer podirajo drevesa, a upajmo, da ne bodo naredili toliko škode, da bi jih začeli preganjati.

Kmalu bencinska črpalka v Žužemberku

V 28. številki Suhokranjskih poti smo pisali o zastoju pri gradnji nove črpalke. Na začetku februarja je že drugače, saj spet nadaljujejo z delom. Ne vemo, kdaj bo začela obratovati, a po tem, da gradnja vidno napreduje, bo že kmalu. Ujeli smo jih, ko so nameščali velike cisterne z neverjetno visokim žerjavom, ki jih je položil v ta namen izkopane jame. Torej bomo kmalu imeli 'za napojit' naše jeklene konjičke takoj za vogalom, kakor pravimo. To bo ugodno, čeprav tudi črpalka na Dvoru ni bila preveč od rok. Toda čas gre naprej, tako imamo že toliko ugodnosti za zapravljanje, da vprašanje je, če bodo tudi naše denarnice zmogle vse to prenesti. Zgodi se lahko, in to se dogaja pri teh vse večjih ponudbah, da ne bo pri vedno višji inflaciji kaj vzeti iz hitro izpraznjenih 'prifov'.

Morda pa se: »Vremena Kranjcem bodo kdaj zjasnila in jim 'cenejše' zvezde kakor zdaj sijale!«

Zahvala

Nepričakovano nas je 74. letu starosti zapustila draga sestra in teta

Ančka Bobnar

Ljubljana

Zahvala vsem sorodnikom, vaščanom Šmihela, prijateljem iz Žužemberka, znancem za podarjeno cvetje, sveče in za sveto mašo in izrečena sožalja.
Posebno zahvalo izrekam ge. Jožici Zaletelj za pomoč na domu, ge. Francki Ožbolt za izrečene poslovilne besede.

Zahvaljujem je g. župniku za lepo opravljen obred, pevkam iz Žužemberka ter pogrebni službi Novak z Rebri. Zahvaljujem se vsem, ki ste mojo sestro pospremili na njeni zadnji poti.

Štefka Lavrič
Šmihel 34

POGREBNE STORITVE

Marija Novak s.p.
Reber 2a, Žužemberk
Tel.: 07/38 88 100
GSM: 031/876 276

Nudimo pogrebne
in pokopališke storitve
na območju občine Žužemberk

NAGRADNA KRIŽANKA

				ZNAČ. VPELJANEGA	ČEŠKI PESNIK KAREL JAROMIR	ŠPANSKI PEVEC ALEJANDRO	6. IN 24. ČRKA	LEBLAN NICHOLAS	NEMŠKI FIZIK ALBERT	BOLETA JE POTRD. O PLAČANI CARINI	FRANCIS BOTT JE NEM. SLIKAR
										SUMER. BOGINJA ZEMLJE	6. IN 4. ČRKA
17. IN 23. ČRKA			IBN. SIN PRI ARAB. IMENIH				MOČVIRNAT SVET	NULA / PRISTAŠ OKULTIZMA			
RAZLIČNA SAMOGL.			OTOK V EGEJSKEM MORJU							ZALOŽNIK	NORD. BOGINJA MORJA
RUDOLF LABAN			JERNE NIELS / POTRD. O PL. CARINI			IGRALEC					
TELESNA OKVARA					ANGELINA JOLIE	ŠPANSKI DRAM. LOPE DE					
SVETA PODOBA V PRAVOSL.						SNOV V ČEBULI / OBLAČ. DUHOV.					
EBN = IBN	ALOA / LJUDST. V NIGERIJI						TRINITROTOLUEN / ZVIŠAN TON A				ABBAGNANO NICOLA
ŽENSKO IME					FRAN. SKLAD. FRANCIS				OS. ZAIMEK / 21. IN 10. ČRKA		
NEMŠKI SLIKAR					GRAD PRI VRHNIKI						
OČE (STAR.)				KAREL JAROMIR ERBEN JE ČEŠKI PESNIK	MESTO V PIEMONTU					LOPE DE RUEDA JE ŠPANSKI DRAMATIK	SESTAVILA PETRA KASTELIC

Nagradna križanka

Na uredništvo Suhokranjskih poti so reševalci poslali 30 rešenih križank. Z žrebanjem smo dobili naslednje nagrajence:

1. Zvonka Bradač, Dvor 74, 8361 Dvor; 2. Silva Škufca, Trata XII/6, 1330 Kočevje; 3. Rok Novak, Lovšetova 4, 1260 Ljubljana-Polje; 4. Marija Zupančič, Ratje 8, 8362 Hinje, 5. Polde Vidmar, Stranska vas 17, 8360 Žužemberk; Jožica Trunkelj, Baragova 17, 8360 Žužemberk.

Nagrade za reševalce križank so prispevali: Gostišče Blatnik Dvor, Pekarna Kastelic Dvor, Zlatarstvo Mateja Fabjan Dvor in Foto Video studio Maver Dvor.

Nagrajencem čestitamo, obvestila za nagrade pošljemo po pošti.

SPONZOR

Dvorska pekarna

Bogata paleta krušnih izdelkov:

- domač kruh iz krušne peči,
- izdelki z ekološkim predznakom brez dodatkov
- slaščice po domačih receptih

Suhokranjske poti, javno glasilo izdaja Občina Žužemberk, Grajski trg 33, 8360 Žužemberk, e-mail: suhokranjske.poti@zuzemberk.si.
TRR: 01393-0100015568. Medij Suhokranjske poti vpisan v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod številko 14 (odločba 006-120/01). Odgovorni urednik: Slavko Mirtič, uredniški odbor: Slavko Gliha, Ljuba Nose, Mojca Papež in Vlado Kostevc. Zunanji sodelavci: Darko Pucelj, Maja Jarc, Miloš Kecman in Petra Kastelic. Lektor: Rudi Cerkovnik. Oblikovanje, grafična priprava in filmi: GRAFIKA Novo mesto d.o.o. Tisk: Kastelic Zvone, s.p. Novo mesto. Naklada: 1800 izvodov.